

STORTINGET

Stortingstidende

Referat fra møter i Stortinget

Nr. 99 · 11. juni
Sesjonen 2020–2021

Møte fredag den 11. juni 2021 kl. 9

President: Ingjerd Schou

Dagsorden (nr. 99):

1. Stortingets vedtak til lov om endringer i arbeidsmiljøloven og diskrimineringsombudsloven (nemnd-løsning for gjengjeldelsessaker etter varsling mv.) (Lovvedtak 162 (2020–2021), jf. Innst. 521 L (2020–2021) og Prop. 154 L (2020–2021))
2. Stortingets vedtak til lov om endringer i folketrygdloven (adgang til å ta opplæring og utdanning med dagpenger) (Lovvedtak 163 (2020–2021), jf. Innst. 522 L (2020–2021) og Prop. 170 L (2020–2021))
3. Stortingets vedtak til lov om endringer i folketrygdloven (hjelpstønad til barn under sykehusopphold og virkningstidspunkt for uføretrygd) (Lovvedtak 164 (2020–2021), jf. Innst. 523 L (2020–2021) og Prop. 184 L (2020–2021))
4. Stortingets vedtak til lov om endringer i lov om elektronisk kommunikasjon (lagring av IP-adresser mv.) (Lovvedtak 165 (2020–2021), jf. Innst. 633 L (2020–2021) og Prop. 167 L (2020–2021))
5. Stortingets vedtak til lov om endringer i straffeprosessloven og straffeloven (kriminalisering av deltakelse i kriminelle sammenslutninger) (Lovvedtak 166 (2020–2021), jf. Innst. 629 L (2020–2021) og Prop. 190 L (2020–2021))
6. Stortingets vedtak til lov om endringer i helse- og omsorgstjenesteloven (godkjenningsmodell for fritt brukervalg) (Lovvedtak 167 (2020–2021), jf. Innst. 616 L (2020–2021) og Prop. 116 L (2020–2021))
7. Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivninga m.m. (Innst. 599 L (2020–2021), jf. Prop. 194 LS (2020–2021))
8. Innstilling fra finanskomiteen om Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse av forordning (EU) 2019/876 og (EU) 2020/873 i EØS-avtalen (Innst. 553 S (2020–2021), jf. Prop. 147 LS (2020–2021), S-delen)
9. Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i finansforetaksloven mv. (kapitalkravs- og krisehåndteringsregler for finansforetak mv.) (Innst. 552 L (2020–2021), jf. Prop. 147 LS (2020–2021), L-delen)
10. Innstilling fra finanskomiteen om Samtykke til godkjenning av fire beslutninger i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordninger om verdipapirfond og alternative investeringsfond (Innst. 555 S (2020–2021), jf. Prop. 155 LS (2020–2021), S-delen)
11. Innstilling fra finanskomiteen om endringer i verdipapirfondloven mv. (gjennomføring av EØS-rett, administrative sanksjoner og andre forvaltningstiltak) (Innst. 554 L (2020–2021), jf. Prop. 155 LS (2020–2021), L-delen)
12. Innstilling fra finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kari Elisabeth Kaski, Freddy André Øvstegård, Nicholas Wilkinson, Eirik Faret Sakariassen, Lars Haltbrekken, Arne Nævra, Torgeir Knag Fylkesnes og Karin Andersen om rettferdig boligpolitikk og Representantforslag fra stortingsrepresentantene Hans Andreas Limi, Sylvi Listhaug, Silje Hjemdal, Tor André Johnsen, Morten Ørsal Johansen, Bengt Rune Strifeldt, Helge André Njåstad og Jon Engen-Helgheim om et bedre og enklere boligmarked (Innst. 626 S (2020–2021), jf. Dokument 8:195 S (2020–2021) og Dokument 8:214 S (2020–2021))
13. Innstilling fra finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sivert Bjørnstad, Bengt Rune Strifeldt og Hans Andreas Limi om et mer investeringsvennlig Norge (Innst. 567 S (2020–2021), jf. Dokument 8:235 S (2020–2021))
14. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 204/2020 om innlemmelse i EØS-avtalen av kommisjonsforordning (EU) 2015/1222 om fastsettelse av retningslinjer for kapasitetstildeling og flaskehalshåndtering, nr. 205/2020 om innlemmelse i EØS-avtalen av kommisjonsforordning (EU) 2016/1719 om fastsettelse av retningslinjer for langsiktig kapasitetsfastsettelse, nr. 206/2020 om innlemmelse i EØS-avtalen av kommisjonsforordning (EU) 2017/1485 om fastsettelse av retningslinjer for drift av transmisjonsnettet for elektrisk kraft, og nr. 207/2020 om innlemmelse i EØS-avtalen av kommisjonsforordning (EU) 2017/2195 om fastsettelse av retningslinjer for balansering av kraftsystemet (Innst. 647 S (2020–2021), jf. Prop. 199 LS (2020–2021))
15. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Endringer i energiloven (fire forordninger om kraftmarkedet) (Innst. 646 L (2020–2021), jf. Prop. 199 LS (2020–2021))
16. Innstilling fra næringskomiteen om Lov om røystingsrådsgjevarar og lov om endringar i føretakslovgevinga (retting av feil m.m.)

(Innst. 661 L (2020–2021), jf. Prop. 207 L (2020–2021))

17. Referat

Presidenten: Representanten Bjørnar Moxnes, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Representanten Himanshu Gulati vil framsette et representantforslag.

Himanshu Gulati (FrP) [09:00:29]: Jeg skal legge fram det som kanskje er stortingsperiodens siste representantforslag, og på vegne av representantene Silje Hjemdal, Pål André Johnsen, Hanne Dyveke Søttar, Gisle Meininger Saudland og meg selv ønsker jeg å legge fram et forslag om en nasjonal e-sportstrategi.

Presidenten: Forslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sakene nr. 1–6 vil bli behandlet under ett.

Sak nr. 1 [09:01:00]

Stortingets vedtak til lov om endringer i arbeidsmiljøloven og diskrimineringsombudsloven (nemndløsning for gjengjeldessaker etter varslings mv.) (Lovvedtak 162 (2020–2021), jf. Innst. 521 L (2020–2021) og Prop. 154 L (2020–2021))

Sak nr. 2 [09:01:01]

Stortingets vedtak til lov om endringer i folketrygdloven (adgang til å ta opplæring og utdanning med dagpenger) (Lovvedtak 163 (2020–2021), jf. Innst. 522 L (2020–2021) og Prop. 170 L (2020–2021))

Sak nr. 3 [09:01:02]

Stortingets vedtak til lov om endringer i folketrygdloven (hjelpetønad til barn under sykehusopphold og virkningstidspunkt for uføretrygd) (Lovvedtak 164 (2020–2021), jf. Innst. 523 L (2020–2021) og Prop. 184 L (2020–2021))

Sak nr. 4 [09:01:03]

Stortingets vedtak til lov om endringer i lov om elektronisk kommunikasjon (lagring av IP-adresser mv.) (Lovvedtak 165 (2020–2021), jf. Innst. 633 L (2020–2021) og Prop. 167 L (2020–2021))

Sak nr. 5 [09:01:04]

Stortingets vedtak til lov om endringer i straffeprosessloven og straffeloven (kriminalisering av deltakelse i

kriminelle sammenslutninger) (Lovvedtak 166 (2020–2021), jf. Innst. 629 L (2020–2021) og Prop. 190 L (2020–2021))

Sak nr. 6 [09:01:05]

Stortingets vedtak til lov om endringer i helse- og omsorgstjenesteloven (godkjenningsmodell for fritt brukervalg) (Lovvedtak 167 (2020–2021), jf. Innst. 616 L (2020–2021) og Prop. 116 L (2020–2021))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 7 [09:01:17]

Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i skatte-, avgifts- og tollovgivinga m.m. (Innst. 599 L (2020–2021), jf. Prop. 194 LS (2020–2021))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 5 minutter til hver parti-gruppe og 5 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

Vetle Wang Soleim (H) [09:02:10] (ordfører for saken): I dag behandles altså lovdelen av revidert nasjonalbudsjett. Hoveddebatten vil nok komme om en ukes tid, da selve revidert budsjett skal vedtas, men det er sentrale tema som blir debattert også i dag. Jeg vil benytte anledningen til å takke komiteen for godt samarbeid.

Før jeg kort går gjennom enkelte forslag fremmet i denne saken, vil jeg innlede med å si at gjennom den 16. enigheten om budsjett på borgerlig side har de fire partiene stått sammen om retningen for landet – en retning der man lar folk og bedrifter beholde mer av sine egne opptjente penger, der man sørger for at flere kommer i jobb, en skole som legger vekt på kvalitet i opplæringen, og ikke minst valgfrihet for den enkelte. Spesielt har det siste vært viktig for dem som trenger helsehjelp.

Gjennom enigheten med Fremskrittspartiet har regjeringen nå fått tilslutning til sin strategi for veien ut av krisen. Vaksineringsstakten er høy, samfunnet åpner opp litt etter litt, og vi ser at enkelte næringer nå opplever mangel på arbeidskraft. Norge er blant de landene som så langt har kommet seg best gjennom krisen både når det gjelder de helsemessige og de økonomiske konsekvensene for land og befolkning.

Likevel vet vi at pandemien har rammet skjevt – fra dem som har hatt trygg jobb og inntekt og holdt seg frisk

på den ene siden, til dem som har vært langvarig permittert, opplevd ensomhet, fått psykiske vansker og stått uten inntekt. Når vi sier at vi skal komme oss ut av krisen sammen, handler det nettopp om å ta vare på de mest sårbare blant oss. Det har regjeringen gjort, og enigheten med Fremskrittspartiet har forsterket tiltakene ytterligere.

Vi reviderer et statsbudsjett som er preget av den krisen landet, arbeidstakere, næringsliv og norsk økonomi står i. Vi må nå sørge for at vi kommer offensivt ut på vei ut av krisen. På Stortinget har det blitt behandlet mange krisetiltak siden mars i fjor, og mange av dem gjennom enighet på tvers av partier. Nå er det viktig at vi sørger for at ordningene er innrettet for å få fart på Norge, at ordningene stimulerer til aktivitet og det å få flere i jobb. Når nå samfunnet åpner mer og mer opp, ser vi at folk kommer tilbake i jobb. Det er veldig positivt. Men vi må også sørge for nå å benytte oss av sjansen til å gjøre omstillinger der det er nødvendig, gripe fatt i det grønne skiftet og skape nye arbeidsplasser som gir skatteinntekter til fellesskapet.

Det bringer meg over på enkelte av de forslagene som behandles i denne innstillingen. Det er et bredt flertall som stiller seg bak en justering av kompensasjonsordningen for næringslivet og en forlengelse av lønnsstøtteordningen. Det er bra at vi har ordninger som fanger opp de deler av næringslivet som fortsatt opplever fall i omsetningen grunnet pandemien. Like viktig er det at vi nå får folk tilbake i jobb. Lønnsstøtteordningen er nettopp en slik ordning. Det å ta permitterte arbeidstakere tilbake i jobb er et gode for samfunnet, bedriften, men ikke minst for den enkelte arbeidstaker.

Regjeringen har nå sendt på høring en utvidelse av opsjonsskatteordningen for selskap i oppstarts- og vekstfasen. Regjeringen kommer tilbake med et endelig forslag i statsbudsjettet for 2022, men etter min mening er dette et viktig bidrag til gründervirksomhet og skaping av nye arbeidsplasser i Norge.

Det er også et flertall i Stortinget som ønsker å gi fullt skattefritak for kompensasjonsordningen opp imot forbudet for pelsdyrhold. Dette flertallet er regjeringens partier ikke en del av, og jeg regner med at partiene selv vil redegjøre for dette. Jeg vil med det samme ta opp det forslaget som Høyre er en del av.

Avslutningsvis: Med denne regjeringen og siste enighet med Fremskrittspartiet har skattenivået i Norge blitt senket med omtrent 35 mrd. kr. En gjennomsnittsfamilie sitter nå igjen med 14 000 kr mer i året sammenlignet med 2013. Dette skiller dagens flertall klart fra venstresiden, der man gang på gang foreslår å skjerpe skattenivået – en skjerpelse som ofte er kirurgisk innrettet mot norske bedriftseiere. Spesielt nå, når næringslivet står i en vanskelig situasjon og ser røde tall, er det ska-

delig for det norske eierskapet at de likevel må ta ut penger fra bedriften for å betale skatt på sine maskiner og eiendeler. Det er feil vei å gå. Nå, i den situasjonen vi står i, er det kanskje viktigere enn noen gang at vi lar norske bedrifter beholde mer av sine egne penger for å kunne investere, øke omsetningen og skape nye produkter og nye arbeidsplasser.

Stortinget kan vedta å opprette arbeidsplasser. Det skal vi også gjøre mer av, men de vedtatte jobbene finansieres av de skapte jobbene. Så la oss gjøre det siste litt lettere, og ikke vanskeligere.

Presidenten: Representanten Vetle Wang-Soleim har tatt opp det forslaget han refererte til.

Egil Knutsen (A) [09:07:18]: Jeg hadde håpet at partiene på høyresiden også så fordelen med å leve i et samfunn med små forskjeller i en slik pandemi som vi har vært igjennom nå. Men det er lite som tyder på det. I lovnadene for neste stortingsperiode ønsker Høyre å gi over 7 mrd. kr i skatteuttak på formuesskatten, hvorav 6 mrd. kr går til landets 1 pst. rikeste. Det er ikke en oppskrift for å ta vare på det samfunnet vi har i Norge, med små forskjeller. Det vil gi økte forskjeller og vil stille oss dårligere rustet til å møte den neste pandemien eller den neste økonomiske krisen.

Jeg har lyst til å omtale to konkrete saker i dagens debatt før vi tar den brede diskusjonen på fredag om en uke om den økonomiske politikken. Den første saken jeg vil nevne, er lønnstilskuddet ved avbrutt permittering, som Arbeiderpartiet i Stortinget har bedt om og støttet innføringen av – dette til tross for at vi har sett at ordningen har klare mangler. Den har intensivproblemer og har manglet rettferdighetskrav, noe jeg for øvrig kommer tilbake til mot slutten. Ordningen med lønnsstøtte blir nå forlenget med to måneder, for juli og august. Det er veldig bra og i tråd med anmodningsvedtaket Stortinget gjorde da ordningen ble vedtatt. Men så er det fremdeles usikkerhet om smittespredning og vaksinasjonstempo. Senest i går fikk vi dårlige vaksinenytter – selv om de fleste av oss i disse dager kjenner på optimismen. Men nye varianter, nye utbrudd kan oppstå, og det kan derfor, i likhet med dagens vedtak, bli behov for ytterligere å forlenge lønnsstøtteordningen. Det er derfor Arbeiderpartiet, Senterpartiet, SV, Miljøpartiet De Grønne og Rødt foreslår det samme som vi vedtok i mars, nemlig at regjeringen sammen med partene skal gjøre en ny vurdering av om forlengelse er nødvendig. Men denne gangen får ikke forslaget flertall av en eller annen merkelig grunn. Nå virker det som om ordningen med lønnsstøtte skal avskaffes uavhengig av hva situasjonen er på sensommeren og høsten. For Arbeiderpartiet har det vært gjennomgående gjennom hele pandemien at krisetiltakene skal vare så lenge krisen varer.

Den andre saken jeg vil ta opp, er kompensasjonsordningen for næringslivet. Arbeiderpartiet har siden oppstarten i fjor vært opptatt av at små bedrifter, ofte i tjenesteytende sektor, har vært hardt rammet av pandemien. Vi mener ordningene ikke har truffet disse bedriftene i tilstrekkelig grad, og har gang på gang foreslått bedre og mer målrettede ordninger. Dette kunne f.eks. vært gjort gjennom å ha en omsetningsbasert tilskuddsordning med et lavt makstak for bedriftene som er rammet av strenge smitteverntiltak. Dette kunne kommet godt med for en hardt rammet utelivs- og serveringsbransje. Her har de fire høyrepartiene stått samlet i sin motstand mot bedre ordninger for de små bedriftene, i likhet med motstanden mot rettferdighetskrav for dem som mottar kompensasjon fra fellesskapet. Rettferdighetskravene har handlet om stopp i utbytteutbetalinger, bonuser, oppsigelser av ansatte og økte lederlønninger – først og fremst for å bevare tilliten til ordningene, men også for å forhindre at useriøse aktører beriker seg på koronastøtte fra fellesskapet.

Vi er mot slutten av stortingssesjonen, og jeg håper vi ser begynnelsen på slutten av pandemien. Kompensasjonsordningene skal fases ut, og jeg tar for gitt at de i ettertid blir utsatt for grundige evalueringer. Når vi nå ser lyset i enden av tunnelen, kan vi likevel trekke opp noen foreløpige politiske vurderinger av tiltakene rettet mot næringslivet og kompensasjonsordningen spesielt. Jeg mener det er to lærdommer vi skal ta med oss til den neste økonomiske krisen.

For det første må vi neste gang fra starten sikre at små bedrifter, som ikke har samme kapitaltilgang som de store, kommer bedre ut av ordningene vi utformer.

For det andre: Støtte fra fellesskapet må følges av krav og forutsetninger, ikke fordi vi tror at alle er useriøse, men tvert imot fordi det store flertallet av norske bedrifter er seriøse, og de useriøse skal ikke få berike seg på deres bekostning. Og at ordningene har tillit, er avgjørende for å kunne bruke så mye penger på bedriftsstøtte.

Kompensasjonsordningen for næringslivet har etter Arbeiderpartiets syn vært nødvendig for å sikre arbeidsplassene, men burde vært mer treffsikker overfor små bedrifter og hatt rettferdighetskrav i bunnen. Dette er lærdommer fra den økonomiske håndteringen av pandemien som jeg håper at også partiene på høyresiden tar med seg.

Med det ønsker jeg å ta opp forslagene Arbeiderpartiet står inne i.

Presidenten: Da har representanten Eigil Knutsen tatt opp de forslagene han refererte til.

Hans Andreas Limi (FrP) [09:12:34]: Fremskrittspartiet har inngått en, etter vår oppfatning, meget god budsjettenighet med regjeringspartiene om hovedlin-

jene i revidert nasjonalbudsjett for 2021, og vi har ikke egne særmerknader i den saken vi behandler i dag. Men det er verdt å minne om at revidertenigheten inneholder både fjerning av avgift på alkoholfrie drikkevarer og betydelige satsinger på både psykisk helse og samferdsel. Det er også verdt å minne om at enigheten kommer på toppen av avtalen knyttet til statsbudsjettet for 2021, der Fremskrittspartiet bl.a. fikk gjennomslag for en grensehandelspakke med avvikling av sjokolade- og sukkeravgiften og kraftige reduksjoner i enkelte andre særavgifter. Helheten i dette kommer vi tilbake til om en uke.

La meg også kommentere noen momenter i skatteproposisjonen utover det som saksordføreren var innom. Norge har i dag forbud mot innførsel og omsetning av nye tobakks- og nikotinvarer, og i statsbudsjettet for 2021 fikk Fremskrittspartiet gjennomslag for et forslag om å tillate salg av e-sigaretter med nikotin og tobakksfri nikotinsnus. Dette har tatt lang tid å få på plass. I dag tar vi første skrittet ved å gjøre tilpasninger i avgiftssystemet, slik at e-sigaretter og tobakksfri nikotinsnus får redusert avgift sammenlignet med andre tobakksprodukter når de blir tillatt. Det som gjenstår, er å innlemme tobakksdirektivet i EØS-avtalen, og det vil, etter hva vi forstår, skje ganske snart i løpet av året.

Fremskrittspartiet følger opp flertallsinnstillingen fra næringskomiteen og sikrer fullt fritak for skatt på erstatninger til pelsdyrbøndene gjennom endringer i skattelovgivningen. Det er kostbart å nedlegge en næring, og vi har hatt denne tematikken til gjentatte behandlinger i Stortinget. Nå håper jeg at vi både gjennom det vedtaket som Stortinget har gjort på kompensasjon, og også denne skatteendringen, har kommet til veis ende.

I statsbudsjettet for 2021 fikk Fremskrittspartiet også gjennomslag for offentlig autorisasjon til naprapater og osteopater samt en ny vurdering av om akupunktører skal autoriseres som helsepersonell. Vi har i etterkant av budsjettforliket gått mange runder med regjeringspartiene på oppfølging av dette vedtaket, og er godt fornøyd med at vi i dag får videreført merverdiavgiftsfritaket frem til 1. januar i påvente av at en autorisasjonsordning kommer på plass.

La meg helt avslutningsvis støtte opp under viktigheten av grepet vi i dag vedtar når det gjelder britiske selskaper i merverdiavgiftsregelverket. Storbritannia er en av Norges aller viktigste handelspartnere når det gjelder varer, tjenester, kapitalbevegelser og investeringer. På denne måten viderefører vi ordningen som gjaldt for Storbritannia som EU-medlem. Det er viktig at Norge og Storbritannia samarbeider om å redusere handelshindringer, og at vi som naboland også fremover legger best mulig til rette for friest mulig handel.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [09:16:29]: Vi har gjennom det siste drøye året stått gjennom en pandemi som har rammet arbeidsfolk, bedrifter og selvstendig næringsdrivende i hele det norske samfunnet hardt. Det har vært viktig for Stortinget å stille opp med kraftfulle og målrettede tiltak overfor dem som har vært rammet, og som fortsatt er hardt rammet av pandemien. Det er arbeidsfolk som ikke vet om de har en jobb å gå til i morgen, bedrifter som står i fare for å gå konkurs, selvstendig næringsdrivende som står i fare for å miste livsverket sitt som kanskje er bygd opp gjennom generasjoner, og mange som på ulikt vis merker konsekvensene av pandemien.

Dessverre har ikke de forslagene som er kommet fra regjeringen, heller ikke de avtalene som regjeringen og dens støtteparti Fremskrittspartiet er kommet med, vært tilstrekkelige og målrettede nok til å ivareta en rekke av dem som er hardt rammet av pandemien.

I den saken som vi behandler i dag, er det også noen spørsmål knyttet til pandemien som er viktige, og som blir belyst. Det foreligger bl.a. et forslag til endring og justering av kompensasjonsordningen. Senterpartiet har gang etter gang bedt om at en skal gjøre endringer i kompensasjonsordningen, både for å stille vilkår overfor dem som mottar støtte, og for å innrette ordningen slik at den i større grad og bedre treffer små bedrifter. Vi har tatt til orde for at en må rette opp i den helt urimelige forskjellsbehandlingen som er mellom bedrifter som leier sitt utstyr og får dekket leasingkostnader, og dem som eier selv, som ikke får tilsvarende dekning for samme type kostnader. Vi har vært opptatt av at en må dekke vedlikeholdskostnader og kostnader knyttet til smittevern. Det er en rekke kostnader som er viktige, både for å sikre mer rettferdighet mellom bedrifter og for å sørge for at normalt levedyktige bedrifter kommer seg trygt gjennom krisen.

Men når regjeringspartiene og deres støtteparti nå sørger for endring av kompensasjonsordningen, er det ingenting av det som blir gjort. Det en gjør, er at en gjør en endring i faktoren i utregningen i kompensasjonsordningen, noe som innebærer at de som mottar støtte, mottar mindre støtte enn tidligere. Vi kunne ha vært med på en slik justering i regnefaktoren i kompensasjonsordningen – hvis det samtidig hadde vært vilje til å rette opp helt åpenbare og urimelige forskjellsbehandlinger i ordningen som gjør at det for en del bedrifter ikke er 85 pst. dekning en får, eller 60 pst. eller 50 pst. En sitter kanskje igjen med en dekning av faste, uunngåelige kostnader på 20–25 pst.

Så når det ikke har vært vilje til faktisk å gå inn og gjøre målrettede, fornuftige og riktige forbedringer i kompensasjonsordningen, mener vi det også er feil å gå

inn på en slik svekkelse av kompensasjonsordningen som denne justeringsendringen isolert sett medfører.

Så til lønnsstøtteordningen: Også Senterpartiet har vært for lønnsstøtteordningen og stemt for den, selv om vi mener det er en rekke svakheter med hvordan den er innrettet. Da vi behandlet lønnsstøtteordningen for noen måneder siden, tok Senterpartiet til orde for at den burde få lengre varighet, samtidig som den enkelte virksomhet når den tar tilbake en ansatt, skal ha lønnsstøtte innenfor en gitt periode. Jeg registrerer nå at det er nettopp det som også flertallet har kommet tilbake og sett er det fornuftige å gjøre. Vi mener også at en må se på hvordan smittesituasjonen utvikler seg, og om det er behov for ytterligere utvidelse av varigheten av den ordningen.

I denne innstillingen har vi også et forslag om å bidra med tiltak overfor en av de næringene som har vært hardt og langvarig rammet av krisen, for å bidra til økt aktivitet når en etter hvert åpner Norge igjen, og det er en midlertidig redusert serveringsmoms. Det gjør vi nettopp for å bidra til at hardt rammede utesteder, restauranter og andre som serverer mat til folk, kan sitte igjen med litt mer når en etter hvert har en omsetning som kommer litt opp å stå.

Med det tar jeg opp forslagene nr. 6 og 10, som Senterpartiet har alene eller sammen med andre.

Presidenten: Representanten Sigbjørn Gjelsvik har tatt opp de forslagene han refererte til.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [09:21:46]: Da kildeskattreglene for renter og royalties omsider kom i forbindelse med statsbudsjettet i fjor høst, uttalte finansminister Jan Tore Sanner:

«Overskuddsflytting reduserer skattegrunnlaget og svekker norske virksomheters konkurransevne. For å motvirke overskuddsflytting fra Norge foreslår regjeringen å innføre 15 prosent kildeskatt på renter, royalty og leiebetalinger for visse fysiske eiendeler.»

Og videre:

«Dette er viktig grep for å motvirke overskuddsflytting og uthuling av skattegrunnlagene.»

Det var klokt sagt. Dette var en endring som SV også støttet, og som vi har tatt til orde for i Stortinget gjennom flere år. Kildeskatten bidrar til å motvirke overskuddsflytting. Det er en effektiv beskatning av inntekter som ellers ville ha blitt undergitt lav skatt i mottakerstat, eller ikke skattlagt i det hele tatt. Derfor er mitt store spørsmål nå: Hvorfor foreslår regjeringen nå å undergrave disse reglene, som ble foreslått for et halvt år siden?

I revidert budsjett som vi behandler, og i dagens innstilling, foreslår regjeringen å gi unntak i disse nylig

vedtatte kildeskattreglene. Den vil gi unntak som åpenbart vil være gunstig for norske investorer som investerer i norsk økonomi via skatteparadiser. Dette er investeringer som nordmenn gjør i Norge, men som gjøres gjennom selskaper i utlandet, via ett eller flere land på veien. Det handler i korthet om at penger flyttes til utenlandske selskaper før de reinvesteres i økonomien gjennom direkteinvesteringer. Denne typen investeringsmønster, denne typen «set-up» er gjerne økonomisk motivert. SSBs tall viser at nordmenn investerer mer og mer i Norge via skatteparadiser. Vi snakker altså her om en betydelig mengde kapital som påvirkes av disse foreslåtte reglene om fradrag og unntak fra kildeskatten som regjeringen selv innførte for et halvt år siden.

Hvis man ser på hvor disse investeringene som nå skal få unntak, kommer fra, er det en rekke skatteparadiser, som Luxembourg, Nederland, Sveits, Bermuda, Kypros, Singapore, Guernsey og Cayman Islands. Investeringene fra skatteparadiset Luxembourg alene beløper seg til 133 mrd. kr i 2019. Det er åpenbart at det her er snakk om store summer som får unntak. Så mitt spørsmål er: Hvorfor vil regjeringen gi unntak for dem? Hva slags lobbykampanje fra den rikeste eliten i Norge har vært rettet mot regjeringspartiene, mot Høyre siden i fjor høst?

Videre over til kontantstøtten. Nå har mine rødgrønne kollegaer fra Senterpartiet og Arbeiderpartiet snakket godt om den. Det er åpenbart at vi har hatt en krisepolitikk gjennom det siste halvannet året som for næringslivet har hatt svært skjeve fordelingseffekter, og som fra begynnelsen av har favorisert de rike bedriftseierne på bekostning av små bedrifter. Dette handler om at kontantstøtten både har vært skjevfordelt og i altfor stor grad vært rettet mot de største bedriftene med de sterkeste kapitaleierne i ryggen. Det har handlet om at man fra flertallets side ikke har vært villig til å sette helt rimelige krav om at hvis man mottar stor statlig støtte fra fellesskapet, skal man ikke kunne si opp folk i samme periode, da skal man ikke kunne ta ut utbytte eller øke lederlønningene. Likevel har vi fått stadig flere tall og indikasjoner som viser at det er nettopp det som har skjedd. Vi har i sum her fått en ganske åpen sluse til de største bedriftene, til de bedriftene som har kapitaleiere. Det har vært en overføring fra fellesskapet der det nettopp burde ha vært de private kapitaleierne som hadde tatt mer av den regningen.

Samtidig ser vi at de små og mellomstore bedriftene rundt omkring i landet ikke har fått den hjelpen de hadde trengt, enten det er innenfor serveringsbransjen her i Oslo eller reiselivsnæringen i Nordland. Det må være et enormt paradoks for veldig mange av de bedriftseierne, som opplever at Venstre og Høyre har løpt fra dem så fort de overhodet kunne, og egentlig ikke har vært villig

til å støtte opp under de bedriftene som kanskje ikke får de lånene i banken.

Avslutningsvis: Jeg kunne ikke la være å merke meg at saksordføreren snakket om omstilling og det grønne skiftet i sitt innlegg. Vi har fra Finansdepartementet i forbindelse med behandling av denne saken fått opplyst at det samlede provenytapet fra skatteendringene i petroleumsskatteregimet nå har økt fra 8 mrd. kr til 10 mrd. kr. Dette er enorme subsidier overført fra fellesskapet til oljeselskapene i en tid hvor vi skulle ha omstilt oss.

Med det vil jeg ta opp SVs forslag.

Presidenten: Representanten Kari Elisabeth Kaski har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Ola Elvestuen (V) [09:27:08]: Først en liten kommentar til representanten Kaski, som peker på at vi ikke har klart å følge opp de små og mellomstore eller utelivsbransjen i den krisen vi er inne i. Det er klart at kompensasjonsordningen treffer ikke rettferdig. Det klarer man ikke å få til. Nettopp derfor har vi ordnet og fått på plass støtten via kommunene som skal være fleksibel nok og gå ut til utelivsbransjen, de små butikkene og til dem som trenger det. Da er det spesielt å få kritikk fra representanten Kaski, særlig her fra Oslo, når vi vet at den siste utbetalingen fra staten, som kom første uken etter påske, har Oslo ennå ikke klart å levere ut til utelivsbransjen. Det har man snart brukt to måneder på å ta tak i og gjøre – det som skulle være en enkel ordning – og få det levert ut til dem som trenger det. Det må skje nå.

Helt siden 2013 har Venstre vært med og laget budsjett og revidert budsjett for Stortinget. Hver eneste gang har vi hatt som prioritering at vi skal gjennomføre et stort grønt skattesifte. I de årene, gjennom to stortingsperioder, har det gitt store resultater. Det er det grønne skattesiftet som gjør at vi i mai solgte 60 pst. elbiler i Norge. Vi har en omstilling innenfor transportsektoren som virkelig ingen andre land er i nærheten av. Vi har via avgiftssystemet de siste fem årene fått opp bruken av biodrivstoff i Norge, som er med på å få ned utslippene. Det var tidligere gjennom avgiftsfritak, men er nå gjennom et omsetningspåbud. Vi har økt CO₂-avgiften gjennom hele denne perioden. Vi har også utvidet hvilke områder CO₂-avgiften skal omfatte.

I dette reviderte budsjettet gjør vi to endringer for å styrke klimapolitikken. Den ene er mindre, men den utvider omfanget av hvor CO₂-avgiften skal gjelde. Fra 1. juli innføres det også CO₂-avgift på naturgass og LPG til kjemisk reduksjon, riktignok på 25 pst. av den generelle satsen. Det er riktig å holde den satsen lav, for det er ikke mange bedrifter. Det er helt riktig at de også får CO₂-avgift, men når denne skal trappes opp, må vi følge

opp med støtteordningar via Enova og med andre støtteordningar for at de skal unngå å betale denne avgiften.

Så er det en viktig endring når det gjelder solenergi og bruk av solenergi tilpasset borettslag og sameier. Regjeringen varsler nå at vi skal gå bort fra det kravet som har vært tidligere, om at borettslag måtte ha et ledningsnett. Det har jo gjort at man ikke har fått installasjon av solenergi. Man får også på plass en øvre terskel for installert kapasitet eller effekt i solcelleanlegget, som så skal avgrense og sikre et fritak for elavgift og nettleie for dem som vil installere solenergi. Her har det vært en barriere. Det har tatt lang tid å få den vekk. Det er bra at dette nå sendes ut på høring, slik at vi kan få et nytt system på plass innen 1. januar neste år. Dette er bra for miljøet. Det kommer til å drive fram mye mer bruk av solenergi, men det er også bra for lommeboken. Det er klart at for de borettslagene som nå kan se på den nye ordningen som lages, vil det for styrene bare være et regnestykke å finne ut når dette er lønnsomt, og framover vil det være lønnsomt for mange flere enn i dag.

Vi har lagt vekt på å legge til rette for oppstarts- og vekstselskaper i alle disse årene. Jeg er veldig glad for at vi i revidert varsler en enklere og bedre opsjonsskatteordning, og at den blir så bra. Den blir tett opp til den svenske ordningen, slik vi kjenner den i dag. Den vil omfatte flere bedrifter – bedrifter som har opp mot 50 årsverk og 80 mill. kr i driftsinntekter og balansesum. Det har vært et arbeid som følger opp en bedret opsjonsskatteordning som vi har gjort i flere runder tidligere, men dette vil gjøre at ordningen vil kunne tas mye bedre i bruk. Det gjør også at skatteordningen blir mer gunstig for dem som benytter seg av den, ikke minst ved at skattleggingen nå realiseres når den ansatte realiserer sine aksjer.

Tore Storehaug (KrF) [09:32:23]: Bakteppet for debatten som blir dradd opp her, er sjølvsagt handteringa av pandemien og den situasjonen som landet har stått i. Der blir det jo gjort ei fortløpande evaluering av plassen ein er på, av både norske myndigheiter og fleire internasjonale aktørar, som òg bidrar til å gje oss eit godt kunnskapsbilde av korleis tiltaka i Noreg har treft, og kva som blir viktig framover.

Bildet der er ganske eintydig. Noreg har vore delvis heldig med at prisane på ein del av dei råvarene som vi er avhengige av, som norsk næringsliv er avhengige av, har halde seg godt, og vi har vore dyktige i at vi har fått på plass gode tiltak for treffe breidda av norsk næringsliv, samtidig som ein undervegs har justert kursen når ein har sett at det har vore nødvendig.

Ikkje minst har vi i Noreg det beste utgangspunktet ein kan ha, med at vi har eit godt og velutvikla velferdssamfunn som gjer at vi har musklar til å kunne møte denne pandemien, og at vi har tillit mellom folk og tillit

mellom folk og myndigheiter, noko som har gjort at dei tiltaka vi har innført, har vore verknadsfulle.

Grunnen til at eg drar opp det bildet, er kva som må skje framover. For det er òg fleire av dei internasjonale aktørane som evaluerer den plassen Noreg er på no, som veldig tydeleg seier at det har vore riktig og viktig å ha den veldig ekspansive pengebruken Noreg har hatt i møte med pandemien, og at den tøffe jobben blir no framover, fordi ein er nøydd til å ta ned ein del av den. Ein er nøydd til å fase ut ein del av dei tiltaka ein har fasa inn, etter kvart som vi skal ta kvardagen tilbake steg for steg.

Sjølvsagt er vi nøydde til å innføre ordningar igjen eller kome med nye ordningar om det blir nye smitteoppblussingar, sånn vi har gjort i løpet av det siste halvtanna året, men eg trur ikkje det er den vanskelege jobben. Der har vi jo fått på plass ei god verktøykasse. Det som blir den vanskelege jobben, trur eg partia i Stortinget og norske myndigheiter som heilskap òg blir nøydde til å stå i – at ein del av desse tiltaka må fasast ut, og at vi er nøydde til å ta tilbake ein kvardag. Der er vi nøydde til å fortsetje den tunge jobben, som er å omstille Noreg og lage berekraftige arbeidsplassar rundt omkring i heile landet og gje folk og familiar den støtta dei treng for å kunne leve eit godt liv, der eg meiner dei siste budsjetta til fleirtalet har vist ei tydeleg retning.

Eg skal berre kjapt kommentere nokre av dei enkelte tinga som kjem fram i debatten, og som ligg i innstillinga. Det blei jo ein større debatt som kom siglande inn litt frå sida her, gjennom at ein har fått ein debatt om NOKUS-skattlegginga og kjeldeskatte som er innført der. Det blir imøtekome både i merknad og eigentleg også i proposisjonen som er lagt føre, kvifor ein ikkje vil ha ei ordning som vil medføre dobbeltskattlegging. Der viser ein òg til skattelova § 10-65, om korleis desse reglane i dag skal verke i lag for å sørge for at folk betaler den skatten ein har, og ein tettar ein del av dei omgåingshola som har vore, men ein må ikkje gjere det på ein måte der ein innfører ei dobbeltskattlegging.

Vidare blir det skissert ei mogleg omgåingsmoglegheit, men at ho ikkje er veldig substansiell, og der blir det òg sett i gang eit arbeid der departementet skal sjå vidare på korleis ein kan gjere dette.

Eg vil trekkje fram noko frå fleirtalsmerknadene som eg meiner er spesielt viktig, og det er den rolla Noreg har tatt i det internasjonale arbeidet for å sørge for at det er ein større grad av transparens rundt talgrunnlaget om kor folk betaler skatt, og der Noreg har hatt ei pådrivarrolle i å utvikle eit internasjonalt regelverk som sørger for at selskapa, òg dei store globale selskapa, betaler sin rettmessige skatt. Det arbeidet må vi følge opp. Noreg skal gå i front, og det skal vi òg gjere gjennom å

styrkje den rolla Noreg tar i det internasjonale samarbeidet, for det er viktig at verdas land står i lag om dette.

Vidare er det gjort nokre endringar, lempingar, i BSU-ordninga og kva ein kan bruke dei midlane på. Det følger i stor grad ein etablert praksis. Det er veldig greitt.

I RNB blir det skissert moglege løysingar for korleis ein skal imøtekome Stortingets vedtak om å auke skattlegginga på vindkraft. Det meiner eg er eit godt grunnlag for den vidare debatten når den saka no kjem på høyring. Eg gler meg til å gå inn i ho og meiner det er viktig at vi sørgjer for at kommunane som har sagt ja til vindkraftanlegg, òg ser gevinsten for seg når ein kjem til enden av det.

Det overordna bildet her er der eg begynte: Her blir det gjort mindre endringar i skatte- og avgiftssystemet, men det viktige bildet er at vi framleis klarer å ha målretta tiltak inn mot den situasjonen Noreg står i, og bygge brua til det lange prosjektet, som er å lage berekraftige arbeidsplassar i heile landet vårt. Då må vi òg tore å ta debatten om korleis vi skal fase ut ordningane og bidra til at norsk næringsliv styrkjer seg.

Bjørnar Moxnes (R) [09:37:45]: Det siste året har Stortinget vedtatt flere store tiltakspakker i møte med pandemien. Mye av det har vært både riktig og nødvendig, men noe har, for å si det litt pent, ikke vært fullt så bra.

Til tross for gjentatte forslag fra Rødt og fra andre i opposisjonen det siste året har det ikke blitt innført noen begrensninger på verken utbytte, lederlønninger eller bonuser for dem som mottar koronakrisestøtte. De borgerlige her i Stortinget, med Fremskrittspartiet på slep, har nøydt seg med milde formaninger med hviskestemme, om ikke disse rike eierne kan være så vennlige å vise litt moderasjon. Og mens mange bedrifter bl.a. i serveringsbransjen har fått dekket bare en brøkdel av sine faste kostnader, viser oversikten at 1 pst. av selskapene har mottatt om lag halvparten av den totale støtten så langt. De ti som har fått aller mest, har i snitt fått over 100 mill. kr i støtte. Så regjeringens spede forsøk på å stramme inn på makstaket i ordningen kommer derfor altfor sent til å hindre den enorme skjevfordelingen som er skjedd allerede, og det kommer, typisk nok, først når EU har bestemt at det må strammes inn. Den tanken klarte ikke den norske regjeringen å komme på på egen hånd, for å si det sånn.

Det er veldig få i landet vårt, om man spør økonomer eller vanlige folk, som skjønner logikken i at regjeringen har øst ut store summer til de rikeste blant oss uten å stille noen krav om utbyttestopp, null lederlønnfest og full stans i bonuser. Det å dele ut pengene uten krav er en politikk som mange med rette reagerer veldig kraftig på. Selv et mildt forslag fra Rødt, nemlig at

selskapene som et minstekrav må betale tilbake støtten de har mottatt, før de begynner å betale ut utbytte til eierne sine, var altså for hard kost for flertallet her i salen. Så har jo noen selskaper – det skal sies – av sin egen gode vilje valgt å betale tilbake støtten som de fikk. Det er bra, men det gjelder et fåtall. Det kunne vært innført som en regel å sikre at pengene kom tilbake igjen til fellesskapet, altså å unngå det vi ser nå, nemlig at selskaper med den ene hånda tar imot titalls millioner skatte kroner, og med den andre hånda deler ut utbytte til aksjonærene sine eller annonserer nye private investeringseventyr med det som i praksis er fellesskapets penger, og som er bevilget gjennom vedtak i Stortinget.

Det er åpenbart for alle at pandemien har rammet skjevt – det er vi alle enige om. Men så har i tillegg regjeringens krisepolitikk forsterket de forskjellene ytterligere. Et av de tydeligste vedtakene som synliggjør det, er da regjeringen som et koronatiltak valgte å kutte i formuesskatten enda en gang. Mens hundretusener av mennesker gikk arbeidsløse, var permittert, raste ned i inntekt, kuttet de formuesskatten for de rike, og de sa det var et tiltak mot koronapandemien. Det er et slags høydepunkt, eller kanskje bunnivå, når det gjelder regjeringens håndtering av koronakrisen finanspolitisk så langt.

Vi mener at det riktige vil være å finne en rettferdig vei ut av koronakrisen, hvor vi fordeler regningen på en rettferdig måte og sikrer at de som har beriket seg gjennom året 2020–2021 – for noen har blitt veldig mye rike – dette året – skal betale tilbake til fellesskapet gjennom en særskatt på koronaprofit, og at vi ikke lar vanlige folk få regningen i fortsettelsen, men viderefører det som har vært midlertidige styrkinger av sikkerhetsnettet fram til nå. Vi mener at Norge trenger mindre forskjeller, at vi trenger en vei ut av krisen som sikrer arbeid og inntekt til alle, og ikke minst sikrer at vi får et Norge som har mer bærekraft og mer sammenhengskraft enn det vi har med den borgerlige regjeringens politikk.

Med det tar jeg opp Rødts forslag i saken.

Presidenten: Da har representanten Bjørnar Moxnes tatt opp de forslagene han refererte til.

Statsråd Jan Tore Sanner [09:43:04]: Gjenåpningen av samfunnet har startet. Aktiviteten tar seg opp, folk kommer tilbake i jobb.

Jeg tar gjerne en diskusjon om regjeringens koronahåndtering både når det gjelder helse, og når det gjelder økonomi. De internasjonale vurderingene står seg godt. Norge er blant de land som har klart seg best både når det gjelder helse, og når det gjelder økonomi.

Nå er det viktig at vi legger til rette for aktivitet og omstilling. Derfor foreslår vi enkelte endringer i kompensasjonsordningene for at de i seg selv ikke skal hemme den veksten og omstillingen som nå må komme.

Skatte- og avgiftsopplegget bør som utgangspunkt ligge fast gjennom året. Regjeringen har derfor kun foreslått mindre endringer i skatte- og avgiftsreglene i revidert nasjonalbudsjett. Bakgrunnen for enkelte av forslagene er å begrense skadevirkningene av koronapandemien for norsk økonomi, bedrifter og arbeidsplasser.

Den lave merverdiavgiftssatsen er midlertidig redusert fra 12 pst. til 6 pst. til og med 30. juni 2021. Regjeringen har foreslått, og får flertall for, å forlenge reduksjonen til 1. oktober. Det er et bidrag til bedrifter innen reiseliv og persontransport når samfunnet gradvis åpnes opp igjen.

For å bidra til at flere bedrifter får mulighet til å hente seg inn igjen etter pandemien, har regjeringen også foreslått å utsette og forlenge innbetalingsperioden for utsatte skatte- og avgiftskrav.

I tillegg har regjeringen fremmet enkelte forslag som ikke har sammenheng med pandemien.

Regjeringen har foreslått å innføre en avgift på viltlevende marine ressurser som et ledd i å sikre fellesskapet en større del av verdien av fiskeriressursene.

Videre har regjeringen foreslått å innføre avgift på e-sigaretter og andre nikotinprodukter.

For å sikre at minstepensjonen fremdeles skal være skattefri etter de vedtatte økningene av minstepensjonen, har regjeringen foreslått å øke satsen for minstefradraget i pensjonen.

Regjeringen har også foreslått at oppsparte BSU-midler skal kunne brukes til påkostninger og vedlikehold av egen bolig.

I revidert nasjonalbudsjett varsler også regjeringen at vi vil sende et forslag til en ny opsjonsskatteordning for selskaper i oppstarts- og vekstfasen på høring. Det er nå gjort. Ordningen vil være enklere, omfatte flere selskaper og være skattemessig mer gunstig og forutsigbar enn dagens ordning.

Regjeringspartiene og Fremskrittspartiet har kommet til enighet om å avvike avgiften på alkoholfrie drikkevarer samt å gjøre blomster fra de nest fattigste utviklingslandene generelt tollfrie.

Disse forslagene, sammen med andre skatte- og avgiftssaker som ikke krever lovvedtak, behandles i Stortinget neste fredag.

Jeg har merket meg at komiteen har sluttet seg til de fleste av forslagene fra regjeringen, men på ett punkt går flertallet imot regjeringens forslag. Regjeringen har foreslått at kompensasjonen til pelsdyrbøndene skal beskattes etter den ordningen skatteloven har ved ufrivillig realisasjon, og som kalles betinget skattefritak. Finanskomiteen har derimot fulgt næringskomiteen og foreslått fullt skattefritak på kompensasjon. Jeg mener det riktige må være skattelovens ordning med betinget skattefritak, men tar selvsagt komiteens forslag til etterretning.

Jeg må avslutningsvis få lov til å takke komiteen for godt samarbeid gjennom håndteringen av koronapandemien så langt. En særskilt takk til Fremskrittspartiet, som sammen med regjeringspartiene nå også får revidert nasjonalbudsjett på plass. Det er viktig. Det skaper forutsigbarhet både for bedrifter og for arbeidstakere.

Jeg er glad for at det nå også er flertall for regjeringens exit-strategi for de ulike ordningene. Det er viktig for å legge et best mulig grunnlag for vekst, utvikling og ikke minst at folk kan komme tilbake i jobb.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Egil Knutsen (A) [09:47:30]: I mitt innlegg tok jeg opp lønnsstøtteordningen, som nå blir forlenget i to måneder, som regjeringen har vurdert i tråd med anmodningsvedtaket Stortinget fattet i mars. Men det er fortsatt mye usikkerhet der ute om den økonomiske utviklingen videre. Vaksinasjonstempoet kan variere, i går kom det dårlige vaksinenyheter. Det kan komme nye smitteutbrudd som sender folk ut i nye permitteringer. Tidligere har Stortinget som sagt vedtatt at det skal gjøres en ny vurdering på et senere tidspunkt – da har forslaget fått flertall. Denne gangen er det ingen av regjeringspartiene eller Fremskrittspartiet som stemmer for en ny vurdering gjennom sommeren.

Så spørsmålet mitt til finansministeren er om det nå er slik å tolke at lønnsstøtteordningen skal avskaffes, uavhengig av hva situasjonen i arbeidsmarkedet er på sensommeren.

Statsråd Jan Tore Sanner [09:48:29]: La meg bare ta tak i selve utgangspunktet, nemlig at nå åpner vi samfunnet, og planen for ytterligere gjenåpning ligger fast. Det vil få opp aktiviteten, og folk kommer tilbake i jobb. Lønnsstøtteordningen har noen svært uheldige konsekvenser. Det å gi bedriftene 25 000 kr i måneden for å lønne ansatte har en uheldig insentivvirkning. Derfor er dette en ordning som bør gjelde kun i en kort periode og målrettet i en periode der bedrifter kan få hjelp og støtte og trygghet for å ta arbeidstakere tilbake. Det vi nå foreslår, holder fast ved antall dager man kan få lønnsstøtte – med andre ord i tråd med det som var Fremskrittspartiets opprinnelige forslag, nemlig at man kan beholde støtten i 108 dager, men over en noe lengre periode. Jeg mener at den ordningen bør avsluttes, slik vi har foreslått. Vi har ikke opplevd at noen næringsorganisasjoner har tatt til orde for ytterligere forlengelse.

Egil Knutsen (A) [09:49:39]: Jeg takker for tydelig svar.

Jeg skal gå over på den generelle kompensasjonsordningen, som forhåpentligvis også skal fases ut på et

tidspunkt. Det begynner kanskje å bli tid for å trekke noen lærdommer av den. Jeg nevnte i mitt innlegg at jeg forutsetter at den blir grundig evaluert også av eksterne aktører, og det kommer den til å bli, men nå er det jo også mulig å trekke noen politiske lærdommer. Jeg nevnte to i mitt innlegg. Det ene er at det ikke oppleves som ordningen har truffet små bedrifter, særlig i tjenestetende sektor, godt nok. I tillegg til å ha manglende rettferdighetskrav vil ordningen svekke tilliten til ordningen i deler av samfunnet. Det er enkelte, få, useriøse bedrifter som har mottatt støtte samtidig som de f.eks. har tatt ut store utbytter.

Spørsmålet mitt er om finansministeren har begynt å ta lignende politisk lærdom av ordningen, nå som den forhåpentligvis går mot slutten.

Statsråd Jan Tore Sanner [09:50:43]: Jeg er enig i at vi må lære av både krisehåndteringen og de ulike verkøytene vi har brukt. Ingen av oss har noen gang stått i en situasjon som den vi har stått i siste året, og det er viktig at vi vurderer de ulike verkøytene.

Når det gjelder kompensasjonsordningen, har Riksrevisjonen allerede foretatt én vurdering, og deres vurdering er at den har fungert godt og i tråd med det som har vært Stortingets og regjeringens ambisjon. Så er det selvsagt svakheter, og jeg mener at vi må gå gjennom dette for å se hvordan det kunne vært gjort annerledes, slik at vi har et best mulig grunnlag dersom det blir nødvendig å gjøre dette igjen. Men jeg er uenig i at små og mellomstore bedrifter ikke har fått kompensasjon. Vi ser at mange av disse ordningene, for det er jo et sett med ulike ordninger, også har truffet små og mellomstore bedrifter, og særlig i kombinasjon med den kommunale ventilordningen.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [09:52:02]: Statsråden mente at det nå er viktig å bidra til vekst og utvikling framover og få aktiviteten opp igjen i næringer som har vært hardt rammet. Det er Senterpartiet helt enig i. Så var noe av det første statsråden nevnte i det åndedraget, at en fra regjeringens støtteparti Fremskrittspartiet har en plan om å doble avgiften på reiseliv, og på buss, båt, ferje og kultur, fra 1. oktober. Dette er næringer som fortsatt er hardt rammet av pandemien. Veldig mange av dem tilbyr aktiviteter som planlegges og bestilles framover i tid, og det er fortsatt usikkerhet knyttet til smittesituasjonen. Hvorfor mener statsråden det er fornuftig å doble avgiften for de næringene? For hver krone en tjener, vil en altså sitte igjen med mindre i en slik oppbyggingsfase.

Statsråd Jan Tore Sanner [09:52:52]: For – jeg tror – alle andre partier i Stortinget enn Senterpartiet er den lavmomsen et krisetiltak. For Senterpartiet er det en

politisk sak at man ønsker at momsen skal være på 6 pst. Det er et flertall i Stortinget som mener at den skal være på 12 pst. Vi ser nå at vi gjenåpner samfunnet, aktiviteten tar seg opp, og folk kommer tilbake i jobb. Planen om ytterligere gjenåpning ligger fast, og vi ser at folk vaksineres i stort antall. Vi vil forhåpentligvis være tilbake i en mer normal situasjon når vi kommer utpå høsten. Det viser både norske og internasjonale vurderinger av norsk økonomi.

Jeg mener at den perioden da vi nå har lavmomsen, egentlig er den riktige perioden å ha det. Mange har ivret for å ha det i en periode hvor det har vært lite aktivitet. Det er nå, når aktiviteten tar seg opp igjen innenfor transport, kultur og reiseliv, det kan være fornuftig å gi et pusterom og et ekstra «push» i en periode. Men når vi kommer senhøstes, er tiden inne til normalisering.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [09:54:11]: Finansministeren uttalte i sitt innlegg at Norge er kommet best ut økonomisk og helsemessig. Det er mulig at det er riktig; spørsmålet er vel mer til hvilken pris, og hvem det er som særlig har begunstiget seg ved hjelp av fellesskapets midler gjennom denne krisen. Ett eksempel på det er petroleumsskatteregimet, som jeg var inne på i mitt innlegg. Vi har nå nye beregninger som viser at det samlede provenytapet er på 10 mrd. kr, ikke 8 mrd. kr som det først ble anslått til, og en av landets fremste eksperter på petroleumsskatteregimet, Diderik Lund, anslår at vi her totalt kan komme opp i flere titalls milliarder i subsidier til oljeindustrien.

Det var den lave oljeprisen som både av bransjen og stortingsflertallet ble brukt som argument for å gjøre endringene i skattesystemet. Men i dag er oljeprisen på 70 dollar fatet, og vi må to år tilbake i tid for å se tilsvarende tall. Så mitt spørsmål til finansministeren er: Har han nå en bedre begrunnelse for denne enormt store pengebruken, som kunne ha vært brukt på å tilrettelegge for grønne næringer?

Statsråd Jan Tore Sanner [09:55:18]: La meg først bare presisere at jeg ikke sa at vi er kommet best ut, jeg sa at vi er blant de landene, for det er mange andre som også har gjort det bra.

Vi kommer sikkert til å ha mange diskusjoner om det midlertidige oljeskatteregimet i tiden fremover, og det kommer sikkert også til å bli evaluert. Jeg mener det var riktig å gjennomføre endringer i en midlertidig periode i fjor vår. Vi var i en situasjon der både norsk økonomi og verdensøkonomien gikk kraftig ned, oljeprisen var svært lav, og for flertallet i Stortinget var det viktig ikke å stimulere til økt aktivitet, men å sikre at planlagt aktivitet faktisk ble gjennomført. Det var viktig både for arbeidsplassene direkte knyttet til petroleumssektoren og for å ivareta den viktige kompetansen og arbeidsplass-

sene innenfor leverandørindustrien. Jeg mener at den er viktig, også i overgangen til lavutslippssamfunnet, og også for å legge til rette for grønn verdiskaping.

Presidenten: Replikordskiftet er over.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [09:56:44]: Jeg hadde lyst til å følge opp innlegget fra representanten Ola Elvestuen, som gjør et kreativt forsøk på å legge ansvaret for krisepolitikken, for å håndtere den økonomiske krisen i Norge, på landets kommuner og på Oslo kommune spesifikt. Det må jeg si er særlig spesielt, gitt at det har vært en uttrykt politikk hele veien at det å håndtere den økonomiske krisen er et nasjonalt ansvar. Og så har regjeringen og stortingsflertallet bestemt seg for å legge en del av det ansvaret over på kommunene, hendig nok, må man kunne si, inn i denne valgkampen, men også fordi den nasjonale næringspolitikken og støttepolitikken viser seg å være fullstendig utilstrekkelig, sånn som de rød-grønne partiene har påpekt hele veien, for de små og mellomstore bedriftene. Og hvis vi skal ha en konkurranse om hvor målrettet eller hvor raskt de ulike ordningene har kommet på plass, kan vi gjerne det, for de samme bedriftene i Oslos utelivsbransje sitter og venter på at kompensasjonsordningen skal komme på plass. Først ble de fortalt at de kunne søke på å få kompensasjon for mars og april 18. mai, deretter 20. mai, deretter 9. juni, og da kan vi begynne å snakke om antall måneder for å få den helt nødvendige kompensasjonen for de faste kostnadene som de hadde. Så jeg tror man skal være forsiktig med å legge dette ansvaret over på kommunene.

Så en kommentar til kildeskatten og uttrykket dobbeltbeskatning. Jeg skjønner at det her har vært – det må det åpenbart ha vært – en ganske intensiv politisk påvirkningskampanje for å få til de unntakene som nå er kommet på plass, for det er ingen grunn til at ikke regjeringen og departementet skulle være bevisst på dette i fjor, da man la fram forslaget. Så har det vært en påvirkningskampanje, og så bruker man ord som dobbeltbeskatning. Men kildeskatten er en kapitalkostnad som reduserer overskuddet, og dermed inntekten som kommer til NOKUS-beskatning. Det er ikke grunnlag for å si at det er en dobbeltbeskatning. Det paradoksale her er at det unntaket som regjeringen nå legger opp til i revidert budsjett, vil gå i disfavør av norske direkteinvesteringer i Norge. Så når man fra regjeringens side er så opptatt av å snakke om at det blir for mye utenlandsk kapital som investeres i Norge, og at man med de rød-grønnes forslag knyttet til formuesskatten heller vil favorisere utenlandsk kapital, som ikke er riktig for øvrig, gjør man jo nøyaktig det gjennom det forslaget som ligger her knyttet til kildeskatten.

Det er en måte å sikre at de som har omgått de norske skattereglene, de som investerer fra skatteparadiser i Norge, nordmenn, får lavere skatt. Der det finnes en mulighet for å sno seg rundt de skattereglene, der kommer det til å bli utnyttet, og jeg må si det er veldig skuffende at disse unntakene nå blir presentert.

Statsråd Jan Tore Sanner [09:59:56]: Jeg vil ta sterkt avstand fra antydninger om at disse justeringene er en konsekvens av politisk påvirkning og lobbyvirksomhet. Jeg er ikke kjent med det. Jeg er ikke kjent med at det har vært rettet noe slikt press mot noen – i hvert fall ikke mot meg som finansminister.

Jeg er opptatt av å bekjempe aggressiv skatteplanlegging. Jeg er opptatt av at vi skal få på plass et internasjonalt samarbeid, og det gjør vi nå – både for å sikre minimumsbeskatning og for at markedslandene skal få en andel av denne – og det er jeg som har gjennomført denne kildeskatten.

Jeg er kjent med at noen har ønsket å utsette innføringen av kildeskatten. Det har jeg sagt nei til. Jeg mener det er viktig at vi nå får den på plass. Men så er det slik at kildeskatt er innrettet mot lavskatteland og derfor også omfatter betalinger til såkalte NOKUS-selskaper, norsk-kontrollerte selskaper i lavskatteland. Norske eiere av slike selskaper blir allerede skattlagt på et norsk nivå gjennom NOKUS-reglene.

Det er ikke slik at dette er noe som vi har funnet ut nå rett før revidert nasjonalbudsjett ble lagt frem. Jeg varslet da vi innførte kildeskatten i budsjettet for 2021, at det var behov for å gjøre noen presiseringer før ikraftsettelse, og det gjør vi nå. Dette vil ikke ha noen vesentlige provenyvirksomheter, det er for å unngå at vi får en dobbelt beskatning. Hvis det er slik at en blir skattlagt på norsk nivå gjennom NOKUS-reglene, er det en dobbeltbeskatning hvis man får kildeskatt i tillegg.

Jon Georg Dale hadde her teke over presidentplassen.

Mudassar Kapur (H) [10:02:01] (komiteens leder): Jeg må si at det er litt leit at vi egentlig har kommet dit at SV fra talerstolen i dag er i gang med å evaluere ferdig alle ordningene vi har hatt for å håndtere denne krisen. Jeg synes det er veldig vanskelig å slutte meg til mye av det representanten Kaski har tatt opp. La meg peke på noen elementer.

La oss først ta kompensasjonsordningen. Da den kom på plass, var det faktisk et bredt, stort flertall på Stortinget som bestemte seg for at nå måtte vi få hjelpen ut raskt. Det var ikke mulig å ha millimeterjustering eller millimeterrettferdighet. Pengene måtte ut. Vi måtte unngå unødige konkurser. Dette var ikke en fest for bedriftene. Det handlet om å dekke deler av deres uunngå-

elige, faste utgifter, slik at de kunne komme over kneika, og slik at mange av de som da var permittert, hadde en jobb å komme tilbake til.

Så er det helt riktig at selv om SV var en del av de enighetene, har de allikevel gått ut og kritisert det at man ikke har hatt utbytteforbud eller oppsigelsesforbud. Det er en ærlig sak. Det er en politisk uenighet. Jeg skal absolutt ikke si at det er en analyse som SV ikke har lov til å legge fram, men la meg da imøtegå den litt.

Jeg mener at det ville vært useriøst hvis vi skulle forby utbytte og forby bedriftene å si opp. Hvorfor ville det ha vært useriøst å forby utbytte? Vel, enkelte bedrifter står i en situasjon hvor de må ta ut utbytte for å reinvestere i bedriften eller for å betale skatt. Vi vil jo at bedriftene skal reinvestere. Vi vil jo at noen skal holde hjulene i gang. Jeg regner med at SV er enig i at vi også vil at man skal betale denne skatten.

Det andre er at enkelte bedrifter kan komme i en situasjon hvor det faktisk er nødvendig for et seriøst og samvittighetsfullt styre eller daglig ledelse å si opp folk, slik at bedriften kan overleve. Det er derfor vi sa at vi istedenfor å ha et forbud bør ha en klar forventning, vi bør signalisere at det er viktig at man ikke har den typen unødige pengebruk eller unødige oppsigelser. Men at man skulle forby det, ville vært helt useriøst.

Til slutt: Nå er det ikke slik at den kommunale ordningen er en ordning hvor man har pålagt kommunene et problem. Dette var svar på et problem som kommunene tok opp med Stortinget. De trengte penger for å hjelpe bedriftene lokalt. Mange bedrifter falt mellom to stoler, og de aller fleste kommunene har syntes at det har vært et positivt bidrag. Så skal vi alltid være åpne for å se på om det finnes bedre løsninger i framtiden.

Presidenten: Representanten Kari Elisabeth Kaski har hatt ordet to ganger tidlegare og får ordet til ein kort merknad, avgrensa til 1 minutt.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [10:05:18]: Jo, det er akkurat nå vi må evaluere. Vi kommer både nå og framover til å måtte evaluere den krisepolitikken som har vært gjennomført. Vi er godt inne i år to av denne pandemien, og da er vi nødt til å evaluere og justere. Det er nettopp det som er SVs kritikk av dagens regjering, at man f.eks. har videreført en kompensasjonsordning som har vært for raus for de største bedriftene, uten å stille krav, i over et år. Det ser vi konsekvensene av nå, og det er også regjeringen nødt til å forholde seg til.

Så vil jeg bare si til finansministeren at vi er veldig glad for at det kildeskattregelverket kom på plass. Det var på høy tid, det var bra, men det å gjennomføre en presisering er ikke å gjennomføre et fritak, sånn som det ble gjort i dagens reviderte budsjett. Det er på det rene at man her baserer seg på at selskapene i lavskattelandene

selv rapporterer på riktige opplysninger for å beregne NOKUS-skatten på riktig måte. Det er selskaper som er etablert i skatteparadiser (presidenten klubbar), med alt det det innebærer av dårlig informasjonstilgang, så vi er sterkt bekymret (presidenten klubbar igjen) for dette.

Presidenten: Presidenten minner om at taletida ikkje er rettleiande.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [10:06:48]: Finansministeren har nok en gang et intenst forsvar for hvorfor det er riktig å doble avgiftene for noen av de næringene som har vært hardest rammet av pandemien. Det er helt riktig, som finansministeren sier, at Senterpartiet over tid har ment at det var uklokt å øke avgiften på reiseliv så kraftig som en gjorde før pandemien satte inn. Men så sier finansministeren at en avgift på 6 pst. er et midlertidig krisetiltak, og det er riktig. Da er spørsmålet: Er krisen over for reiseliv, luftfart, annen transportbransje og kultur den 1. oktober? I så fall sitter regjeringen med en helt annen glasskule enn det som svært mange andre i det norske samfunnet har.

Jeg registrerer også at Nav-direktøren, når han legger fram analyser og skal peke på hvilke bransjer som har vært hardest rammet av pandemien, trekker fram nettopp luftfarten og reiselivet som to av dem. Han sier videre at det er to av bransjene hvor en må forvente at konsekvensene av pandemien vil merkes over lengre tid. Hvorfor det? Jo, fordi dette er næringer som bl.a. er basert på at det er aktivitet og turister fra utlandet. Det er også basert på bestillinger framover i tid. Mange av de som jobber i disse næringene, opplever fortsatt at det er avbestillinger fordi det er usikkerhet knyttet til den framtidige situasjonen, fordi det fortsatt ikke kommer så mange til Norge som planlagt.

Så det at en tidlig på høsten kommer i en situasjon hvor en skal tilbake til det høye nivået på reiselivsmomsen som en hadde da krisen satte inn – 12 pst. – er særdeles uklokt for alle de arbeidsplassene rundt omkring i Norge som er avhengig av reiselivsnæringen. Før pandemien var det 170 000 arbeidsfolk.

Når det gjelder luftfarten, som er så viktig for å binde et langstrakt land som Norge sammen, og som en sørger for å doble reiselivsmomsen for fra 1. oktober: Jeg skjønner ikke at regjeringspartiene og støttepartiene deres kan stå oppreist i denne salen og si at det er fornøftig, og at det er et midlertidig krisetiltak – som om krisen for dem som fortsatt lever med stor usikkerhet for sin arbeidsplass og sine bedrifter, snart skal være over.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 7.

Etter ønske frå finanskomiteen vil presidenten føreslå at sakene nr. 8 og 9 vert behandla under eitt.

Sak nr. 8 [10:09:29]

Innstilling frå finanskomiteen om Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse av forordning (EU) 2019/876 og (EU) 2020/873 i EØS-avtalen (Innst. 553 S (2020–2021), jf. Prop. 147 LS (2020–2021), S-delen)

Sak nr. 9 [10:09:39]

Innstilling frå finanskomiteen om Endringer i finansforetaksloven mv. (kapitalkravs- og krisehåndteringsregler for finansforetak mv.) (Innst. 552 L (2020–2021), jf. Prop. 147 LS (2020–2021), L-delen)

Presidenten: Etter ønske frå finanskomiteen vil presidenten ordna debatten slik: 3 minutt til kvar parti-gruppe og 3 minutt til medlemmer av regjeringa.

Vidare vil presidenten føreslå at det – innanfor den fordelte taletida – vert gjeve anledning til replikkordskifte med svar etter innlegg frå medlemmer av regjeringa, og dei som måtte teikna seg på talarlista utover den fordelte taletida, får òg ei taletid på inntil 3 minutt.

Fredric Holen Bjørdal (A) [10:10:45] (ordførar for sakene): I mai 2019 vedtok EU nye reglar for bankar og andre kredittinstitusjonar om bl.a. kapitalkrav og krisehåndtering, og samla vert desse gjerne omtala som EUs bankpakke.

Eit mindretal i finanskomiteen står utanfor fleirtalsmerknaden og tilrådinga i denne saka, og eg vil i det vidare gjere greie for fleirtalsinnstillinga. Eg går ut frå at mindretalet kjem til å fremme sitt syn i debatten.

Desse reglane vi har til behandling her, har som ambisjon å klargjere reguleringar, justere reglar som har hatt utilsikta verknader for enkeltpersonforetak, og gjere det enklare for mindre og ikkje-komplekse foretak å oppfylle krav til m.a. informasjonsplikt. Proposisjonen viser korleis gjeldande norsk regelverk må endrast for å gjennomføre dei forventa EØS-reglane som svarar til EUs bankpakke, og fleirtalet i komiteen stiller seg bak forslaget frå regjeringa til korleis rettsaktene kan gjennomførast i norsk rett, gjennom endringar i finansforetakslova, verdipapirhandellova og finanstilsynslova.

Vidare gjev fleirtalet i komiteen sitt samtykke til å ta del i ei komande avgjerd i EØS-komiteen om innlemming av nødvendige rettsakter i EØS-avtalen.

Eg ønskjer å knyte ein kommentar til endringane i kapitalkravsregelverket. Her er det for fleirtalet i komiteen heilt sentralt at den regulatoriske byrda vert redusert for mindre foretak, og at det same gjeld rapporteringsbyrda. Eg vil difor understreke at det nasjonale handlingsrommet må utnyttast med sikte på å redusere dei regulatoriske kostnadene for mindre og ikkje-kom-

plekse finansforetak, sånn at desse kan vere konkurransedyktige overfor dei store nasjonale og internasjonale finansforetakskonserna.

Fleirtalet i komiteen er oppteke av å gje norske lokalbankar gode rammevilkår, sånn at dei kan konkurrere mot dei store regionbankane og dei utanlandske bankane i Noreg. Ein legg til grunn at regjeringa vil følgje opp dette perspektivet i vidare arbeid med forskriftsendringa.

Til slutt har eg ein kommentar til eit stridstema i denne og liknande saker, nemleg at forslaget frå regjeringa inneber førtidig gjennomføring av forventa EØS-reglar. For fleirtalet i komiteen er det viktigaste å unngå eit langvarig konstitusjonelt atterhald eller utsetjing av innlemminga av desse rettsaktene, og vi må sikre at norske finansforetak er underlagde reglar som i størst mogleg grad svarar til reglane for utanlandske finansforetak i EU.

Fleirtalet i komiteen gjev difor si tilslutning til forslaget frå regjeringa, men eg vil samtidig understreke at viss den endelege avgjerda i EØS-komiteen skulle avvike vesentleg frå utkastet i proposisjonen, må saka sjølvstendigast fram for Stortinget på nytt.

Elin Rodum Agdestein (H) [10:13:48]: Først vil jeg gi en takk til saksordføreren for en god gjennomgang av saken. Gjennomføringen av EUs bankpakke har bl.a. som formål å redusere risikoen for kriser i det finansielle systemet og redusere negative konsekvenser dersom en finansiell krise likevel skulle oppstå. EU-reglene bygger på anbefalinger fra Baselkomiteen for banktilsyn og fra Financial Stability Board. Forarbeidet til proposisjonen er gjort av en arbeidsgruppe som er oppnevnt av Finansdepartementet, og som har vært ledet av Finanstilsynet. Finans Norge og en rekke norske banker har vært referansegruppe for arbeidet.

Bankpakken består av endringer i eksisterende kapitalkravs- og krisehåndteringsregelverk som allerede er gjennomført i norsk rett, og innebærer i hovedsak noen justeringer av det eksisterende regelverket. Gjennomføringen av bankpakken krever – som saksordføreren sa – endringer i finansforetaksloven, verdipapirhandelloven og finanstilsynsloven og omfatter lovregler som er basert på forventet EU-rett.

Hensikten med å vedta deler av pakken, forordningene, på dette tidspunktet, altså ved forhåndssamtykke og en førtidig gjennomføring av forventede EØS-regler, er at reglene i bankpakken skal kunne tre i kraft i Norge raskest mulig etter ikrafttredelse i EU. Dette er viktig både for finansnæringen og for norske myndigheter. Det er viktig for å sikre likest mulig regler for norske og utenlandske finansforetak. Med en gjennomføring av bankpakken vil såkalte mindre og ikke-komplekse ban-

ker – det er jo i realiteten et flertall av norske banker – få lettelsers i rapportering og krav til offentliggjøring av informasjon. De vil også kunne forholde seg til en enklere versjon av det nye kravet til stabil finansiering.

Samlet kan dette gi lettelsers for mange sparebanker. Endringene i krav til myndighetsrapportering og offentliggjøring av informasjon er noe som er viktig også for tilsynsmyndighetene. Den utvidede SMB-rabatten er én av lettelsene som følger av bankpakken og reglene som ble satt i kraft i EU i fjor sommer. Alle SMB-lån omfattes av den utvidede rabatten, mens rabatten nå er noe lavere for lån over 25 mill. kr. Norske banker vil ikke kunne bruke den utvidede SMB-rabatten før EØS-komiteens beslutning er satt i kraft. Derfor er det så viktig for Norge raskt å få satt i kraft endringene i kapitalregelverket i EØS-avtalen. Her er vi altså avhengige av framdriften i de øvrige EØS-/EFTA-statene, så det er viktig og veldig bra at finansministeren er i dialog med de andre EØS-partnerne våre om behovet for en snarlig ikrafttredelse.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [10:17:05]: Jeg takker saksordføreren Bjørdal for arbeidet han har gjort for saken, og for innlegg. Det er helt riktig som representanten Bjørdal sier, at denne saken føyer seg inn i rekken av flere saker der Stortinget gjør vedtak før en sak er behandlet i EØS-komiteen.

Representanten Bjørdal og – jeg registrerte – representanten Agdestein viser til forventede EØS-regler. Det virker nærmest som flertallet nesten synes det er litt plagsomt at Senterpartiet gang etter gang tar opp dette spørsmålet knyttet til hvordan vi som landets nasjonalforsamling behandler saker som berører hva slags handlingsrom vi som nasjon har på viktige områder.

Det ligger definitivt mye viktig i regelverket som Senterpartiet er opptatt av å drøfte på en ordentlig måte. Men før saken er behandlet i EØS-komiteen, vet vi ikke fullt ut hva de norske forpliktelsene vil innebære. Det er jo nettopp hele poenget med behandling i EØS-komiteen – som er fellesorganet i EØS mellom EU og EFTA-landene i EØS på den andre siden – nemlig å avklare rammene for den norske deltakelsen, i vårt tilfelle i en konkret EØS-beslutning.

Jeg registrerer at saksordføreren bl.a. sier at en vil unngå langvarige konstitusjonelle forbehold. Senterpartiet er berettiget til å behandle saken i Stortinget raskt når det er fattet en beslutning i EØS-komiteen, men det er viktig at vi gjør ting i riktig rekkefølge, nettopp sånn at vi ser hva slags konsekvens det får konkret. Jeg registrerer at representanten Bjørdal selv tar et forbehold om at dersom det som vi i dag legger til grunn, og det som er beslutningen i EØS-komiteen, skulle avvike vesentlig, må man uansett komme tilbake igjen. Hva representanten Bjørdal legger i et vesentlig avvik, er jeg

derimot litt usikker på; jeg kan ikke se at det har blitt konkretisert og spesifisert i innstillinger fra flertallets side. Så den kloke måten å behandle det på er at man tar det i riktig rekkefølge: får en avklaring av hva som er EU-reglene, hva som er rammene for norsk deltakelse gjennom en beslutning i EØS-komiteen, og deretter tar en behandling i landets nasjonalforsamling.

Jeg tar opp forslaget fra Senterpartiet, SV og Rødt.

Statsråd Jan Tore Sanner [10:20:05]: La meg takke for en rask og god behandling i finanskomiteen, en god redegjørelse fra saksordføreren som jeg kan slutte meg til, og en takk til det brede flertallet i Stortinget som sørger for at vi kan få dette på plass når alt er ferdig behandlet.

Lovforslaget innebærer en gjennomføring i norsk rett av EUs såkalte bankpakke fra 2019. Pakken gjør vesentlige endringer i sentralt regelverk som allerede er en del av EØS-avtalen, nærmere bestemt kapitalkravsforordningen, kapitalkravsdirektivet og krisehåndteringsdirektivet. Formålet med bankpakken er ytterligere å redusere risikoen for krise i det finansielle systemet og redusere de negative konsekvensene dersom en finansiell krise likevel skulle oppstå. Regelverket gir regulatoriske lettelsers for mindre og ikke-komplekse banker. Regjeringens forslag innebærer at de fleste banker i Norge inngår i denne gruppen og derfor vil nyte godt av lettelsene. Lovforslaget for øvrig innebærer i hovedsak mindre justeringer av regelverket, samtidig som det legges til rette for å gjennomføre endringer i forskrift.

Forslaget om gjennomføring av bankpakken er basert på et utredningsarbeid ledet av Finanstilsynet som også Norges Bank, Bankenes sikringsfond og Finansdepartementet har deltatt i. Mange høringsinstanser har understreket at norske regler på finansmarkedsområdet i størst mulig grad bør være i samsvar med EUs regelverk. Bankpakken er foreløpig ikke tatt inn i EØS-avtalen, men ventes innlemmet i flere deler i løpet av 2021 og 2022. Det er viktig at norske og utenlandske banker får like regler så raskt som mulig. I tillegg til å fremme lovforslaget har vi derfor anmodet om forhåndssamtykke til innlemmelse i EØS-avtalen av de to forordningene som inngår i bankpakken. Norske regler som gjennomfører forordningene, kan dermed tre i kraft når EØS-komiteebeslutningen trer i kraft, og SMB-rabatten kan da umiddelbart brukes av norske banker. Regjeringen vil så snart som mulig komme tilbake til Stortinget og be om samtykke til EØS-innlemmelse av de to direktivene i bankpakken.

Lovforslaget legger til rette for en gjennomføring av EUs bankpakke, som skal bidra til mer robuste banker, mer effektiv krisehåndtering og mer proporsjonalitet i kravene for de mindre bankene.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Fredric Holen Bjørdal (A) [10:22:53]: Arbeidarpartiet stiller seg bak fleirtalet i denne saka. Det er ingen tvil om det. Men det er likevel eit par spørsmål som eg skulle ønskje var litt betre belyst i proposisjonen, og som eg inviterer statsråden til å svare ut her. Eg innrømmer at det er av litt teknisk karakter, og vil difor gi statsråden anledning til å kome tilbake med eit skriftleg svar for å utfylle spørsmålet dersom det er nødvendig.

Det første gjeld denne systemviktighetsbufferen som departementet føreslår skal utgjere mellom 1 og 3 pst., men med moglegheit for å setje han høgare enn 3 pst. i særlege tilfelle. Forslaget frå departementet innskrenkar jo eigentleg det nasjonale handlingsrommet som ligg i EØS-reglane. Mitt første spørsmål er difor om statsråden er heilt trygg på at det er fornuftig å avskjere moglegheita for at det i framtida kan oppstå ein situasjon der ein systemviktighetsbuffer på mellom 0 og 1 pst. vil vere eit riktig nivå ut frå omsynet som grunnleggjer kravet, slik som EØS-reglane opnar for.

Statsråd Jan Tore Sanner [10:23:52]: Her tror jeg at jeg vil ta imot invitasjonen fra representanten til å kunne gi et skriftlig svar på det spørsmålet. Jeg mener det er viktig at den type spørsmål får et helt presist svar. Jeg vil be om at det sendes et skriftlig spørsmål til meg, så skal jeg gi et godt og utfyllende svar til representanten.

Fredric Holen Bjørdal (A) [10:24:18]: No mistenker eg at eg vil få eit skriftleg svar på mitt neste spørsmål også, men det er for så vidt heilt i orden, når det er opna for det.

Det er klart at det er ein del spørsmål i denne proposisjonen som sjølv om dei tilsynelatande er av teknisk karakter, også er av stor betydning f.eks. for institusjonar som Kommunalbanken, som er bekymra for det grepet som regjeringa har gjort når det gjeld systemviktighetsbufferen: at ein avskjer den moglegheita til å setje han på mellom 0 og 1 pst. Dette er regelverksbehandling som har betydning for norske føretak. Difor er det viktig at det er belyst på ein god måte.

Det same gjeld det med krisetiltaksplanar som det står om i proposisjonen. Nasjonalt systemviktige føretak der det ikkje er etablert kriseutval, skal no ikkje lenger vere underlagde godkjenning frå departementet. Departementet skal no berre underrettast. Eg lurar difor også på om statsråden er heilt sikker på at det er fornuftig at departementet ikkje lenger skal godkjenne slike krisetiltaksplanar til føretaka.

Statsråd Jan Tore Sanner [10:25:22]: La meg først understreke at proposisjonen er basert på grundige vurderinger fra Finanstilsynet, Norges Bank og Finans-

departementet, og vi har også fått gode innspill i prosessen og høringen. Jeg mener det er viktig at vi har en tydelig rolledeling. Finanstilsynet har ansvaret for tilsynet med banker og finansinstitusjoner, og jeg er trygg på at det er en riktig og nødvendig beslutning at det er Finanstilsynet som sitter med det ansvaret.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [10:26:16]: Senterpartiet har over tid vært opptatt av at en skal få innført SMB-rabatten, noe som er viktig for både norske banker og norsk næringsliv. Vi kan ikke se at det er noe som formelt skulle være i veien for at den allerede burde vært innført. Jeg registrerer at statsråden er inne på SMB-rabatten – og det er også en representant fra regjeringspartiene, representanten Agdestein, med en konkret henvisning her. Er det noe som formelt hindrer Norge per i dag i å innføre SMB-rabatten, uavhengig av det vedtaket Stortinget fatter i denne saken i dag?

Statsråd Jan Tore Sanner [10:26:54]: Senterpartiet stiller seg i realiteten på siden av diskusjonen om disse sakene fordi Senterpartiet er imot EØS-avtalen.

Jeg mener det er viktig, kanskje særlig i denne typen spørsmål, at vi har et sterkt EU, og at Norge har et tett samarbeid og koordinering og samordning med EØS-landene. Dette er viktig for den finansielle stabiliteten, det er viktig for likebehandlingen av bankene. Vi er en del av dette systemet, og da er det viktig at vi opptre koordinert med de andre EØS-landene.

Det er en utfordring knyttet til godkjenning i Liechtenstein. Derfor har jeg skrevet et brev av 11. mai til statsministeren i Liechtenstein, og jeg håper vi så raskt som mulig kan få disse justeringene på plass.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Dei talarane som heretter får ordet, har også ei tale-tid på inntil 3 minutt.

Svein Roald Hansen (A) [10:28:10]: Bare noen bemerkninger angående det Gjelsvik tar opp, om at tingene bør være gjennom EØS-komiteen før vi implementerer dem:

I dette tilfellet er det, som statsråden sa, gjort et grundig forarbeid med det regelverket, og det er vel også rimelig avklart i EU. Det er en av de mange forsinkelsene vi har på implementering. Når det gjelder behandling i EØS-komiteen som krav før vi kan gjøre noe i Stortinget, har Senterpartiet også hatt litt varierende praksis.

Vi har nå fått forslag fra regjeringen om å forhåndsakseptere at regjeringen kan slutte seg til elleve av programmene i EU. Noen av dem har Senterpartiet stemt imot, altså stemt for å sende dem tilbake til regjeringen, selv om det ville medført at vi ikke kunne være

med fra starten av, og altså mister muligheten til å påvirke den praktiske utformingen av dem.

Men når det gjaldt romprogrammet tidligere denne uken, stemte man for etter at forslaget om å sende det tilbake ble nedstemt. Og når det gjaldt Erasmus og Horisont, var det ingen uenighet. Der stemte både Senterpartiet og SV for å gi regjeringen fullmakt.

Tidligere har det også vært eksempler på direktiver som ikke har vært i EØS-komiteen som har avfødt lovendringer i Norge. Et eksempel er en lov som trådte i kraft 3. juli i år, da en rekke engangsprodukter i plast ble forbudt å bruke i Norge. Lovendringen skjedde i 2018 og har sitt utspring i et EU-direktiv som ennå ikke er tatt inn i EØS-avtalen. Det er altså ingen ny praksis som her introduseres, selv om det selvsagt må være rimelig avklart hva det er vi skal ta stilling til, slik representanten Gjelsvik pekte på.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sakene nr. 8 og 9.

Etter ønske frå finanskomiteen vil sakene nr. 10 og 11 verte behandla under eitt.

Sak nr. 10 [10:30:17]

Innstilling fra finanskomiteen om Samtykke til godkjenning av fire beslutninger i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordninger om verdipapirfond og alternative investeringsfond (Innst. 555 S (2020–2021), jf. Prop. 155 LS (2020–2021), S-delen)

Sak nr. 11 [10:30:17]

Innstilling fra finanskomiteen om endringer i verdipapirfondloven mv. (gjennomføring av EØS-rett, administrative sanksjoner og andre forvaltningstiltak) (Innst. 554 L (2020–2021), jf. Prop. 155 LS (2020–2021), L-delen)

Presidenten: Etter ønske frå finanskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 3 minutt til kvar parti-gruppe og 3 minutt til medlemmer av regjeringa.

Vidare vil det – innanfor den fordelte taletida – verte gjeve anledning til replikkar med svar etter innlegg frå medlemmer av regjeringa, og dei som måtte teikne seg på talarlista utover den fordelte taletida, får òg ei taletid på inntil 3 minutt.

Svein Roald Hansen (A) [10:31:13: (ordfører for sakene): Saken dreier seg om å gjennomføre flere EØS-relevante forordninger på verdipapirfondområdet i norsk rett, styrke Finanstilsynets sanksjons- og reaksjonsmuligheter ved overtredelser av verdipapirfond-

loven og AIF-loven samt godkjenne at forordningene tas inn i EØS-avtalen.

Selv om konsekvensene av disse endringene trolig vil være små i det norske kapitalmarkedet, vil det representere positive tillegg til finansieringsmulighetene for næringslivet, bl.a. for små og mellomstore bedrifter i oppstartsfasen. Jeg minner om det som ble sagt i høringen om finansmarkedsmeldingen, nemlig viktigheten av god tilgang på kapital til næringslivet.

Forordningene regulerer tre ulike fondstyper: et venturekapitalfond, et fond for sosialt entreprenørskap og et langsiktig europeisk investeringsfond. Venturekapitalfondet er innrettet for å fremme vekst og nyskaping i små og mellomstore bedrifter, mens fondet for sosialt entreprenørskap skal øke framveksten av foretak med et sosialt formål, altså kapital til virksomheter som skaper målbare og positive sosiale virkninger, og som leverer tjenester og varer som gir et positivt sosialt utbytte og realiserer det sosiale formålet til foretaket.

Det langsiktige europeiske investeringsfondet skal investere i prosjekter av mer langsiktig karakter, som infrastruktur og forskning og utvikling. Regelverket setter krav til hvilke investeringer fond kan gjøre for å kunne kalle seg henholdsvis venturefond, sosialt entreprenørfond eller langsiktig investeringsfond.

Fond som oppfyller kravene i forordningene grensekryssende i EØS-området etter en notifikasjonsordning, kan markedsføres som slike typer fond. Notifikasjonsordningen er en forenkling sammenlignet med dagens regler om grensekryssende distribusjon av fond.

Forordningene gjennomføres i norsk rett ved inkorporasjon, dvs. etter sin ordlyd med tilpasninger som følger av EØS-komiteens beslutning. Flertallet i komiteen støtter dette.

I proposisjonen fremmes også forslag til nye regler om Finanstilsynets virkemidler ved overtredelser av verdipapirfondloven og AIF-loven. Mer effektive virkemidler kan styrke etterlevelsen av regelverket og dermed også øke tilliten til verdipapirfondmarkedet generelt. Endringene er i tråd med utviklingen i EØS-retten og med annet regelverk på finansmarkedsområdet.

Lovforslaget inneholder også en hjemmel for Finanstilsynet til å innhente eller be om framleggelse av politiattest i forbindelse med kontroll av egnethets- og vandelskrav. Jeg registrerer at Senterpartiet og SV mener måten regelverket implementeres på, er feil, men de foreslår heller ikke alternative måter å gjøre det på. Jeg forutsetter at de selv redegjør for det i debatten.

Elin Rodum Agdestein (H) [10:34:15: Formålet med forslagene i denne proposisjonen, altså endringene på verdipapirfondområdet, er å bidra til et velfungerende fondsmarked med sikkerhet for både investorer

og markedet, og ikke minst å forenkle og sikre tilgangen til kapital for små og mellomstore bedrifter på tvers av landegrensene i EØS.

Verdipapirmarkedet, i dette tilfellet såkalte venturefond og fond for sosialt entreprenørskap, er viktige supplement til ordinære banklån for å sikre næringslivet tilgang til kapital både til oppstartsprosjekter, infrastruktur, forskning og omstillingsprosesser i bedriftene. Det er utarbeidet krav som styrer hvilke typer investeringer som kvalifiserer for å komme inn under de tre ulike typer fond. På veien ut av koronakrisen vil den typen finansieringskilder være et særlig viktig verktøy for å skape flere nye jobber i privat sektor.

Forordningene gjennomføres i norsk rett som sådan, altså uten at de er omformulert, men de er tilgjengelige i en offisiell norsk oversettelse. Fordelen med det er at alle som omfattes av forordningene i EØS-området, forholder seg til eksakt samme rettskilde.

Når det gjelder pengemarkedsfondforordningene, er formålet å bidra til finansiell stabilitet, altså å unngå at Norge blir en frihavn for etablering av fond som kan utgjøre en risiko for finansmarkedene. Det er ikke ventet, som saksordføreren sa, at de nye reglene vil få særlige konsekvenser for norske pengemarkedsfond. Finanstilsynet vil få flere virkemidler ved overtredelse av lovverket. Hensikten er å øke tilliten generelt til verdipapirfondmarkedet, og et av forslagene er at egnethet og vandel kan kreves dokumentert ved framleggelse av politiattest.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [10:36:55]: Det er helt riktig som saksordføreren sier, at Senterpartiet ikke er en del av flertallet i denne saken. Men vi presenterer en alternativ måte å håndtere saken på. Vi foreslår konkret at proposisjonen skal sendes tilbake til regjeringen, og så er det regjeringen som må gjennomgå og fremme forslag om de konkrete lovendringene som må gjøres i forbindelse med å skulle implementere et slikt regelverk.

Jeg registrerer at flertallet mener at en slik prosess nærmest ville være uhåndterlig, at det ville være snakk om minst 150 nye bestemmelser som måtte inntas i de aktuelle lovene. Men nettopp derfor er det kanskje et poeng at en foretar den prosessen, for å se omfanget av endring i eksisterende norsk regelverk, nytt regelverk som en må forholde seg til, at det blir klart og tydelig.

Dette har også blitt tatt opp av høringsinstanser, eksempelvis fra Advokatforeningen, som viser til at det at en bare vedtar med henvisning, kan medføre tolkningstvil, fordi det kan oppstå uklarhet mellom det regelverket som bare er blitt tatt inn gjennom henvisning og eksisterende lovverk på området.

Det er nettopp dette som har vært kjernen i bl.a. i den Nav-skandalen som en har hatt. Jeg registrerer at

det fortsatt pågår diskusjon mellom Norge og ESA i den saken. Det ene var den praksisen som Norge hadde, som ikke var i tråd med EØS-regelverket, og som har rammet mange folk over år, ja, faktisk, etter det som ESA sier, helt tilbake til EØS-avtalen trådte i kraft i 1994. Men det andre er at ESA ikke bare påpeker at praksis skal endres, de påpeker også at en må endre de paragrafene i norsk lov som åpenbart er skrevet på en måte som ikke er i tråd med det felles regelverket – for at det skal være tydelig hva slags regelverk som Norge er forpliktet av.

Så kan en diskutere for og mot både EØS-avtalen og ulike bestemmelser, men når en først tar inn bestemmelser i EØS-avtalen, er det viktig at det for de bedrifter og personer rundt om i Norge som skal etterleve bestemmelsene, er tydelig hva en skal forholde seg til. En sier at det er små konsekvenser. Vel, de økonomiske og administrative konsekvensene er ikke akkurat veldig tydeliggjort, eksempelvis i forhold til de nye oppgavene fra Finanstilsynet.

Så til ELTIF-forordningen, som åpner for markedsføring til ikke-profesjonelle aktører. Her er det snakk om produkter som både er av langsiktig karakter og vanskelige å omsette. Det står også i proposisjonen at investorene «som hovedregel ikke kan kreve innløsning innenfor fondets levetid.» I utgangspunktet er dette et produkt som er særdeles dårlig egnet for ikke-profesjonelle investorer, og dermed burde en i det minste sette klare rammer for markedsføring, som bl.a. Forbrukerrådet har tatt til orde for.

Jeg vil med det ta opp det forslaget som Senterpartiet er en del av.

Presidenten: Representanten Sigbjørn Gjelsvik har teke opp det forslaget han refererte til.

Statsråd Jan Tore Sanner [10:40:16]: Regjeringen fremmer i denne proposisjonen forslag til endringer i verdipapirfondloven, den såkalte AIF-loven, lov om forvaltning av alternative investeringsfond og finansforetaksloven.

Forslaget i proposisjonen gjennomfører forordninger på verdipapirfondsområdet i norsk rett. Regjeringen ber derfor også om samtykke til godkjenning i EØS-komiteebeslutningene om innlemmelse av disse i EØS-avtalen.

Forordningene om europeisk langsiktig investeringsfond, europeiske sosiale entreprenørskapsfond og europeiske venturekapitalfond utgjør et rettslig rammeverk for grensekryssende investeringsinstrumenter. Dersom fondene oppfyller kravene som stilles til dem, vil de kunne markedsføres som fond, rettet mot disse formålene. Det vil kunne lette tilgangen på kapital for bestemte typer bedrifter.

Investeringer formidlet gjennom kapitalmarkedet kan spille en betydelig rolle for finansieringen av bl.a. omstilling i næringslivet, infrastruktur og forskning samt for oppstartsbedrifter.

I proposisjonen er det også foreslått å gjennomføre forordning om pengemarkedsfond. Formålet er å bidra til finansiell stabilitet. Det er viktig at Norge ikke blir en frihavn for etablering av fond som kan utgjøre risiko for finansmarkedene.

I proposisjonen er det også foretatt en gjennomgang av Finanstilsynets reaksjonsmuligheter ved overtredelse av fondsregelverket. Det foreslås regler som bringer reglene om overtredelsesgebyr i verdipapirfondloven og AIF-loven i samsvar.

Det foreslås også muligheter for å ilegge overtredelsesgebyr for overtredelser av fondsforordninger. Etter at proposisjonen ble fremmet, har Høyesterett i en dom lagt til grunn at det objektive ansvaret for foretaksstraff som følge av straffeloven § 27 ikke er forenlig med EMK, slik det er tolket av EMD.

Lovavdelingen har i brev til departementet redegjort for betydningen for bestemmelser om overtredelsesgebyr. Jeg viser til mitt brev til Stortingets presidentskap om dette, som er vedlagt innstillingen fra finanskomiteen.

Det er videre foreslått forbud mot å inneha ledelsesfunksjoner dersom en person anses som uskikket til å utøve slike funksjoner. Disse foreslåtte endringene vil gjøre reaksjonssystemet ved overtredelser mer effektivt. Det vil ikke bare kunne øke etterlevelsen av regelverket, men også styrke tilliten til fondsmarkedet generelt.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [10:43:05]: Det gjelder den delen av saken som omhandler ELTIF-forordningen. Det berører jo produkter der det er forvalteren selv som bestemmer hvorvidt dette kan markedsføres overfor såkalte ikke-profesjonelle investorer. Dette er jo komplekse produkter som det er vanskelig å omsette, og der investorene, som det står i saken, «som hovedregel ikke kan kreve innløsning innenfor fondets levetid». Det er betydelige utfordringer med at det skal kunne markedsføres overfor ikke-profesjonelle aktører. I hvert fall bør en ha veldig tydelige regler knyttet til markedsføring på det området. Det er noe som Forbrukerrådet har tatt opp i sitt høringsinnspill til saken. Hvorfor har en ikke fra regjeringens side etterkommet det innspillet som Forbrukerrådet konkret har kommet med knyttet til slike produkter?

Statsråd Jan Tore Sanner [10:43:58]: La meg bare understreke at det er viktige problemstillinger de reiser, og det er også noe vi vil vurdere i det videre arbeidet. La

meg bare understreke at ved markedsføring overfor ikke-profesjonelle investorer inntreter det skjerpede krav til fondet. Dette skal sikre at bare fondsandeler som anses som egnet også for ikke-profesjonelle aktører, skal markedsføres og tilbys disse. Regjeringen har foreslått at overtredelser av disse bestemmelsene også vil kunne sanksjoneres med overtredelsesgebyr til tross for at forordningen selv ikke krever det. La meg som sagt bare understreke at dette er spørsmål som vi vil følge godt med på i tiden som kommer. Jeg mener at det er vel ivarettet i det vi nå har fått på plass, men her er det en kontinuerlig utvikling, og vi må passe på at man ivaretar også ikke-profesjonelle investorer.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [10:44:59]: Jeg takker for svaret og for at det er en oppmerksomhet her i regjeringen. Dette er jo en utfordring på flere områder allerede i dag, både fra aktører som har konsesjon, og som driver virksomhet overfor ikke-profesjonelle aktører, og fra aktører i norske finansmarkeder som ikke har konsesjon, men som driver konsesjonspliktige virksomheter likevel, og der Finanstilsynet per i dag ikke klarer å være tett nok på. Nå kommer en altså på et nytt område med et regelverk som er krevende, og der også Forbrukerrådet er opptatt av at en skal ha klare regler for markedsføring. Jeg takker for svaret og håper en har en særskilt bevissthet både når det gjelder det som går på hvordan produktene blir markedsført, og når det gjelder tilsyn og kontroll.

Statsråd Jan Tore Sanner [10:45:49]: Det kan jeg bekrefte.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Fleire har ikkje bedt om ordet til sakene nr. 10 og 11.

Sak nr. 12 [10:46:08]

Innstilling frå finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kari Elisabeth Kaski, Freddy André Øvstegård, Nicholas Wilkinson, Eirik Faret Sakariassen, Lars Haltbrekken, Arne Nævra, Torgeir Knag Fylkesnes og Karin Andersen om rettferdig boligpolitikk og Representantforslag fra stortingsrepresentantene Hans Andreas Limi, Sylvi Listhaug, Silje Hjemdal, Tor André Johnsen, Morten Ørsal Johansen, Bengt Rune Strifeldt, Helge André Njåstad og Jon Engen-Helgheim om et bedre og enklere boligmarked (Innst. 626 S (2020–2021), jf. Dokument 8:195 S (2020–2021) og Dokument 8:214 S (2020–2021))

Presidenten: Etter ønske frå finanskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 3 minutt til kvar parti-gruppe og 3 minutt til medlemmer av regjeringa.

Vidare vil det – innanfor den fordelte taletida – verte gjeve anledning til replikkar med svar etter innlegg frå medlemmer av regjeringa, og dei som måtte teikne seg på talarlista utover den fordelte taletida, får òg ei taletid på inntil 3 minutt.

Tore Storehaug (KrF) [10:47:08] (ordførar for saka): I Noreg er andelen som eig eigen bustad, stor, og det har vore eit politisk mål i heile etterkrigstida at flest mogleg skal kunne eig eigen bustad. I dei to Dokument 8-forslaga som no har blitt behandla, meiner eg ein ser at det er ei tverrpolitisk målsetjing i denne salen at ein skal ta vare på det.

Denne politikken har gjort at mange har hatt trygge og føreseielege buforhold, og at ein har teke del i den generelle verdiutviklinga i bustadmarknaden. Sjølv om den andelen av befolkninga som leiger bustad, har auka med 1 prosentpoeng sidan 2015, er det framleis over 76 pst. som eig sin eigen bustad. Det er brei semje om at denne hovudlinja, med at ein stor del skal eig sin eigen bustad, skal liggje fast. Samtidig er det viktig at vi har ein godt fungerande leigemarknad for menneske som av forskjellige grunnar, som at dei er i ulike fasar i livet, treng å leige ein bustad.

Overordna er bustadmarknaden i Noreg i god balanse. Andelen leigetakarar er stor, og gjeldsgraden til norske hushald er innanfor det forsvarlege. Men det er fleire element som det er verdt å følgje med på, og det gjeld kanskje spesielt situasjonen som ein del førstegongskjøparar står i i dei store byane.

Kombinasjonen med høg bustadvekst og høge utleigeprisar kan gjere at førstegongskjøparar får auka konkurranse frå utleigarar i bodrundar på dei minste leilegheitene i pressområda. Det er blant dei yngste vi finn størst andel som leiger bustad, og det er òg i denne gruppa leigeandelen er størst. Sidan 2015 har leigeandelen blant personar i 20-åra auka med drygt 2 prosentpoeng, og det er ei utvikling som ein er nøydd til å følgje. Så høyrer det òg med til biletet at statistikken viser at delen førstegongskjøparar har gått litt opp det siste året, og at alderen held seg nokolunde stabil.

Det store politiske grepet for å dempe noko av den store prisveksten som ein har sett, har vore bustadlånsforskrifta som kom i 2015 etter at ein hadde høg vekst i bustadprisane og i gjelda til hushalda. Denne forskrifta har vore viktig for å dempe den generelle veksten og har fungert særleg i pressområda. Vidare har ein òg gjort fleire andre endringar både i skatte- og avgiftssystemet som eg meiner har vore gagnlege, kanskje spesielt at ein har endra verdsetjingane i formuesskatten slik at det no er meir lønnsamt å investere i ei lokal bedrift enn å investere i ein sekundærbustad i dei store byane.

Framover er det viktig at vi sikrar ein balanse i bustadmarknaden mellom dei som leiger og dei som skal eig. Det er fleire forslag som er sette fram i desse Dokument 8-forslaga. Det er ikkje nokon av dei som får fleirtal, men eg opplever at partia i stor grad gjennom innstillinga har gjeve uttrykk for primærpolitikken sin på dette feltet, og det trur eg òg debatten vil vise.

Fredric Holen Bjørdal (A) [10:50:21]: For Arbeidarpartiet er det heilt sentralt at alle skal ha rett til ein trygg og god bustad. Den norske bustadmodellen byggjer på at folk skal kjøpe og eig sin eigen bustad. Samtidig er det ingen tvil om at det er store økonomiske forskjellar i bustadmarknaden, både geografisk og mellom enkelthushald.

Dei siste åra har bustadprisane stige kraftig, og det er vorte vanskelegare for mange å etablere seg i eigen bustad. Skilnaden mellom å eig og å leige eigen bustad er i ferd med å bli ein av dei største ulikskapsfaktorane i samfunnet. Vi er opptekne av at bustaden skal vere ein stad å bu, ikkje eit spekulasjonsobjekt, og ein framtidsretta bustadpolitikk må bidra til å jamne ut slike skilnader.

Vi er samtidig avhengige av ein godt fungerande og regulert leigemarknad. Difor må vi styrkje rettane til dei som leiger bustad og er i ein pressa situasjon. Husbanken har vore og skal framleis vere ein viktig aktør i bustadpolitikken. Skal ein nå klimamåla, må nye bustadområde bringe innbyggjarane effektivt og klimavenleg til og frå jobb. Nye bustadområde må ta hand om klima- og naturomsyn når det gjeld både sjølv utbygginga, transportløysingar, materialbruk og gjenbruksløysingar. Vi vil ha ei meir miljøvenleg byggenæring, slik at vi tek større klimaomsyn i bustadpolitikken framover. Vidare er vi opptekne av at bustadpolitikken kan byggje bru mellom generasjonane. Retten til ein aktiv og verdig alderdom heng nært saman med bustadsituasjonen.

Gjennom denne stortingsperioden har Arbeidarpartiet fremja ei lang rekkje forslag for å ta tak i utfordringane i bustadmarknaden, og vi har nyleg lagt fram eit ambisiøst program for å betre den norske bustadmodellen i vårt partiprogram. Våre hovudprioriteringar er nye moglegheiter for å kome inn i bustadmarknaden, å leggje til rette for at det blir bygd fleire bustadar, meir miljøvenleg bygging og gode bumiljø. Denne politikken står som eit heilskapleg alternativ til dei to representantforslaga frå Framstegspartiet og SV som Stortinget har til behandling i denne saka.

Vi er dermed ikkje nødvendigvis mot alle mindretalsforslaga i innstillinga, men som saksordføraren gjorde greie for, står dei fleste partia på sin primærpolitikk, og det gjer vi også. Vi ser det som mest ryddig å vise til våre budsjettalternativ her i Stortinget og til vårt partiprogram for ein samla oversikt over vår bustadpolitikk.

Difor røystar ikkje vi for forslaga i innstillinga no, med unntak av forslag nr. 1, som vi hermed tek opp.

Presidenten: Representanten Fredric Holen Bjørdal har teke opp det forslaget han refererte til.

Mudassar Kapur (H) [10:53:28] (komiteens leder): Jeg vil aller først takke forslagsstillerne for at de reiser en viktig debatt.

Boligpolitikk har vært og kommer til å være en av de viktigste sakene for veldig mange mennesker i Norge framover, både småbarnsforeldre, nyetablerte, folk som akkurat har kommet i jobb, eller er i andre endringsfaser i livet. Fra å være hjemmeboende til å flytte ut og for seg selv, fra å være student til å få sin første jobb eller at man bytter kommunen man bor i – det er mange transformasjonsfaser i livet som ofte gjør at boligpolitikken er viktig for folk.

Jeg vil si at den norske boligmodellen er god. Den fungerer godt. Åtte av ti eier sin egen bolig. Jeg tror egentlig at suksessen for den norske boligmodellen først og fremst kan spores tilbake til at man fikk vekk den statlige overstyringen som preget boligmarkedet i veldig mange år. Familier med lav inntekt hadde ikke en sjanse til å komme inn i boligmarkedet med mindre de kunne betale bra med kontanter under bordet. Det er ikke noe vi bør ønske oss tilbake til, og jeg merker noen ganger tendenser til det i representantforslagene særlig fra venstresiden.

Regjeringen har jobbet langs tre viktige spor i boligpolitikken etter at vi tok over i en situasjon hvor det var stort etterslep. For det første har man forenklet regelverket. Det gjør at man har fått ned byggekostnadene og gjort det enklere å bygge gode boliger og tenke flere livsstilsfaser. Samtidig har vi sørget for at det er færre innsigelser fra staten. Antall innsigelser fra staten som kunne stoppe boligprosjekter, har gått betraktelig ned, og det gjør derfor at byggetakten har gått opp. Vi har også jobbet med den andre aksen – dette er jo tilbudssiden. Den andre aksen er etterspørselssiden. Der er noe av det viktigste vi har gjort, boliglånsforskriften. Den har bidratt til å dempe prispresset.

Så er det en rekke tiltak i den sosiale boligpolitikken. Det må vi heller ikke glemme. Husbanken har fått de midlene Husbanken trenger. Vi er ikke lenger i en situasjon der Husbanken nesten er et alternativ for folk som egentlig burde gått til en vanlig bank. Vi er heller ikke i en situasjon nå hvor Husbanken går tom for penger lenge før året er omme, så jeg mener at vi har funnet en god balanse der. Vi har også styrket leie-til-eie-ordningene. Dette er gode sosiale boligitiltak.

Så må vi huske på en ting i disse debattene. Vi må skille mellom pressområder og landet for øvrig. Fra venstresiden er det ofte en iver etter å sette opp skatter og ha

statlig overstyring fordi det er prispress i tett befolkede områder. Det kan ikke gå ut over distriktene.

Hans Andreas Limi (FrP) [10:56:43]: Nordmenn er selveiere – ikke alle, men svært mange. Det er resultat av en villet politikk som har vært vellykket. For mange er det å investere i bolig den første store investeringen de virkelig gjør, og det kan være utfordrende for mange å klare å finansiere opp en så stor investering. Det er også en del som leier, og de leier kanskje i ulike faser av livet fordi de har litt ulike behov, men uansett om man er selveier eller leietaker, er det avgjørende at det blir nok boliger og er nok boliger tilgjengelig på markedet.

Boligprisene er høye. Dette er uheldig, spesielt for unge mennesker som skal ut på boligmarkedet for første gang, men det er ikke nødvendigvis et problem for dem som har kommet seg inn i markedet. Hvis noen partier mener at løsningen er mer stat, flere reguleringer, mener Fremskrittspartiet det stikk motsatte. Løsningen er mindre stat og færre reguleringer. Noe av det viktigste er tiltak for å redusere byggekostnader, forhindre politikerskapt tomtemangel og la markedet faktisk bygge det som etterspørres.

Vi har hatt en veldig stor boligvekst de siste årene. Andelen eneboliger går litt ned, og det bygges flere leiligheter. Det som er utfordringen, er at det er leiligheter som har den høyeste kvadratmeterprisen i boligmarkedet. Boligprisene er jo et resultat av tilbud og etterspørsel. Selv om boligproduksjonen har økt, er tilbudssiden for lav. Vi har mye areal i Norge, men det er ikke nok areal regulert til bolig. Arealknappheten er egentlig politisk skapt og skyldes bl.a. statlig og regional overstyring av kommunale planer. Dette bidrar til sentralisering, og det bidrar til prispress.

Fremskrittspartiet vil legge til rette for at enda flere kan eie egen bolig, og da må vi gjøre noe med avgiftsbelastningen på bolig. Vi må i hvert fall ikke tilrettelegge for at det skal bli et rent skatteobjekt, og vi må få færre reguleringer og byråkratiske innsigelsesprosesser for å gjøre det enklere å tilrettelegge for utbygging.

Så er det noen som vil tilbake igjen til større grad av regulering. Jeg refererer til forslaget som SV har fremmet. Er det noe historien viser oss, er det at det er i hvert fall ikke løsningen på å få et bedre fungerende boligmarked i Norge. Den gangen vi hadde ulike reguleringer, hadde vi også penger under bordet. Så har vi fått deregulert markedet, og vi har et fritt boligmarked som fungerer godt, selv om terskelen for å komme inn på boligmarkedet er høy og for veldig mange altfor høy. Det kan vi gjøre noe med hvis vi tilrettelegger for å bygge mer.

Presidenten: Ønsker representanten å ta opp forslaget?

Hans Andreas Limi (FrP) [10:59:52]: Ja, jeg tar opp Fremskrittspartiets forslag.

Presidenten: Då har representanten Hans Andreas Limi teke opp dei forslaga han refererte til.

Kva skulle dette huset gjort utan ein president!

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [11:00:12]: Senterpartiet er opptatt av at folk skal kunne bo, arbeide og leve et godt liv i hele Norge. Da må vi sørge for arbeidsplasser rundt omkring i hele Norge, vi må sørge for gode tjenester nær folk, vi må sørge for et oppgjør med den kraftige og politisk styrte sentraliseringen til dagens regjering og støttepartiet Fremskrittspartiet, og vi må sørge for en velfungerende boligpolitikk i bygd og by.

Det er allerede flere som har snakket om pressproblemene som er i byene knyttet til boligmarkedet, noe som helt åpenbart skaper store utfordringer for mange med å kunne klare å skaffe seg en bolig i dag. Men for mange rundt omkring i Norge er det også store utfordringer med å skaffe seg en bolig i spredtbygde områder. Hvis en ser på en undersøkelse som Samfunnsøkonomisk analyse kom med, viser den for det første at to tredjedeler av bedriftene i distriktene sliter med rekruttering av arbeidskraft, og av de bedriftene er det ca. en fjerdedel som sier at boligmangel er en av hovedutfordringene. Hvorfor det? Jo, det er fordi det i en rekke områder nesten ikke blir bygd nye boliger per i dag, noe som bidrar til å forsterke konsekvensene av en allerede nedadgående spiral i en sentraliseringsprosess.

I min nabokommune Ullensaker har ca. halvparten av boligene blitt bygd siden år 2000, mens i kommuner som Gamvik, Vadsø eller Værøy er 1–2 pst. av boligene bygd etter år 2000. En av utfordringene er at når folk skal bygge seg et hus og få seg en plass å bo, vil byggekostnadene mange steder overstige forventet markedsverdi. Det betyr at det blir en utfordring for mange å oppfylle egenkapitalkravet, men også at hvis en ser for seg å skille selge boligen på et eller annet tidspunkt, sitter en altså igjen med en bolig som har en langt lavere verdi enn det en bygde den for.

Senterpartiet er også opptatt av at vi må styrke boligpolitikken i Norge. Vi må gjenreise en sosial boligpolitikk. Vi må sørge for at Husbanken er et verktøy for å bidra med toppfinansiering i distriktene med tanke på boligbygging, men også for å bidra på leiemarkedet og for å bidra med tilskudd til å tilpasse eksisterende bygg til boligformål. Vi trenger en boligpolitikk som er bedre tilpasset det landet vi er en del av, og vi må ha en politikk der vi legger til rette for vekst og utvikling i hele Norge – det vil også være bra for boligsituasjonen.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [11:03:34]: Norge har et av Europas mest deregulerte boligmarkeder. Etter å ha

overlatt nærmest all styringen av boligsektoren til markedet i tiår etter tiår og strippet boligpolitikken annet enn for de mest vanskeligstilte har vi fått et boligmarked som forsterker forskjellene mellom folk i Norge. Det er særlig dramatisk mellom dem som er på innsiden, og dem som er på utsiden, mellom dem som får ta del i galopperende prisvekst og store skattesubsidier, og dem som ikke får noen av delene og i tillegg er prisgitt et leiemarked med høye priser og stor uforutsigbarhet. Mellom 2003 og 2019 har boligprisene steget med 163 pst., over dobbelt så mye som lønnsveksten i den samme perioden, og da hjelper det ikke å kutte middagser ute eller å la være å kjøpe nye jeans, for man kan ikke spare seg til bolig, markedet vil som regel løpe fra en. I Oslo har økningen vært tre ganger så høy som landsveksten, men også i resten av landet har prisveksten vært formidabel og altfor høy.

Det er ikke tilfeldig hvem det er som er utenfor boligmarkedet. De som tjener minst, er de som også eier minst, og denne utviklingen er forsterket de siste årene. Gjennom sykepleierindeksen ser vi at en person med vanlig sykepleierlønn har råd til bare 2,5 pst. av boligene i Oslo. I Norge er veldig mye av boligpolitikken konsentrert rundt boligeierne, men da glemmer man at boligformuen er kjempejevnt fordelt. En fjerdedel av alle nordmenn eier ikke sin egen bolig, og bare 14 pst. av den 10-prosenten som tjener minst, eier egen bolig, mens hele 92 pst. av den 10-prosenten som tjener mest, gjør det. Skattefordelene er målrettet til dem som er på innsiden. Det er verdsettelsesrabatt i formuesskatten, det er rentefradrag for inntektsbeskatningen eller manglende beskatning av salg og utleie av deler av egen bolig. Alt dette gir fordeler til dem som har kommet seg inn på boligmarkedet – betalt av dem som står utenfor, gjennom skattesystemet. I et vanlig år mottar de som eier hus og hytter, over 30 mrd. kr i skatterabatt av staten. I realiteten er det en overføring fra dem som har minst, til dem som har mest.

I innstillingen som vi behandler i dag, fremmer SV flere forslag for å begynne arbeidet med å reise en ny norsk boligpolitikk. Vi vil endre skattesystemet, regulere måten boliglån gis på, bygge opp en ikke-kommersiell boligsektor og lage en boligplan for hele landet, for det er på tide å gjøre bolig til et velferdsgode igjen – og ikke et spekulasjonsobjekt – og å forsterke en eierlinje som er under press.

Med det tar jeg opp SVs forslag i saken.

Presidenten: Representanten Kari Elisabeth Kaski har teke opp dei forslaga ho refererte til.

Ola Elvestuen (V) [11:06:51]: Det er riktig at boligpolitikken og boligregelverket i Norge er veldig markedsorientert. Jeg tror det er veldig bra at det er så man-

ge som eier sin egen bolig i Norge. Det er positivt, og det er noe vi skal hegne om, men det er riktig at vi trenger å redusere noen av de store forskjellene som er mellom dem som er på innsiden og eier, og dem som er på utsiden og leier, og at det er for vanskelig å komme inn på boligmarkedet.

Fra Venstres side vil vi framover se på om vi skal redusere noen av fordelene med å eie, ved gradvis å redusere rentefradraget. Det må gjøres gradvis, sånn at man ikke straffer dem som nettopp har kommet inn på boligmarkedet. Vi vil også se på om egenkapitalkravet for førstegangskjøpere skal fjernes. Dette vil være saker i neste stortingsperiode.

Så trenger vi å utvikle videre et større og mer variert utleiemarked, der det også er mulig å se på – ikke et ikke-kommersielt marked, men at vi har flere aktører, enten det er stiftelser, samskipnader eller selskaper, som utvikler et leiemarked der profittsynet ikke er like stort. Her er det mulig å se på hvordan dette gjøres i flere europeiske land. Vi må også se på om vi kan bedre rettighetene for leietakere.

Som det er pekt på tidligere: Det er viktig å holde på gode og offensive boligsosiale tiltak som økt bostøtte, som regjeringen har fulgt opp gjennom lengre tid, og også å se på andre tiltak som vi har fått på plass, som f.eks. gratis kjernetid i barnehager, som er viktig for mange, bedre leie-til-eie-ordninger og startlån. Det er også flere tiltak.

Når det gjelder selve kvaliteten i boligbyggingen, trenger vi å holde fast ved den. Vi må bygge mer klimavennlig, og vi må bygge gode bomiljøer der vi skal ta vare på den eldre bebyggelsen, der vi bygger om og bygger på, og der vi har mer klimavennlig bygging når vi bygger.

Så må vi ta vare på de fellesarealene vi har; det er de viktigste demokratiske arenaene vi har.

Når vi skal bygge boliger, må vi gjøre det med en sånn kvalitet at vi ikke nedbygger natur. Når vi går inn i neste periode, vil en av de viktige diskusjonene være om plan- og bygningsloven bør tilbake til Klima- og miljødepartementet. Det bør den. Samtidig: Her på Stortinget bør arealplanlegging tilbake til energi- og miljøkomiteen.

Bjørnar Moxnes (R) [11:10:03]: Det var spådd at boligprisveksten i 2020 kom til å være moderat. Så kom pandemien, og vi fikk rekordlav rente og rask boligprisvekst. Da steg boligprisene med hele 8 pst. i landet, overalt, som helhet, og med 10 pst. i Oslo. Byer som Drammen og Bodø opplever nå rekordhøye boligpriser. Hvis man da jobber som f.eks. sykepleier, bor i Oslo og vil inn i boligmarkedet, har man råd til ca. 3 pst. av boligene som er til salgs. Resten av dem er altfor dyre.

Det er noe grunnleggende galt med boligpolitikken vår når folk med helt vanlige inntekter ikke har råd til å

skaffe seg en bolig i den byen de jobber i. Prisgaloppen i boligmarkedet skjer fordi ulike regjeringer de siste 30–40 årene har avvirket boligpolitikken og gitt all makten til det kommersielle markedet og til store, søkkrike boliginvestorer. Vi må ta tilbake kontrollen over boligpolitikken. Rødt ønsker en boligpolitikk for folk flest, ikke en boligfest for dem som allerede har mest. Vårt mål er at alle skal ha rett til en god bolig nært der de jobber, som de har råd til uten å få gjeld til langt oppover pipa. I tillegg må vi bekjempe de enorme geografiske klassekillene som dagens boligmarked skaper.

I dag kan man enten kjøpe i et uregulert, kommersielt marked eller leie til skyhøy markedsleie. Skal vi få en rettferdig boligpolitikk, trengs det alternativer til det kommersielle boligmarkedet. Det er det Rødt foreslår. Vi ønsker å opprette en ikke-kommersiell boligsektor der både priser og omsetning holdes under kontroll, sånn at vanlige folk kan få bolig til å bo i og også bokostnader til å leve med. Da må også Husbanken støtte opp under en ikke-kommersiell boligsektor. Dette ser vi i mange land rundt oss. Vi ser at de har en ikke-kommersiell boligsektor. Det bor hundretusener av dansker i såkalte allmenntilgjort boliger, hvor de har regulering på prisene og god kvalitet på boligene. Alternativet er å få en kommersiell prismur reist rundt pressområdene som stenger sykepleiere, bussjåfører og andre med vanlige inntekter ute fra å kunne kjøpe seg en vanlig bolig.

Det trengs egentlig en boligpolitikk i Norge. Den er fullstendig fraværende i dag, men Rødt går i spissen for å gjenreise den politikken.

Med det tar jeg opp Rødts forslag i saken.

Presidenten: Representanten Bjørnar Moxnes har teke opp dei forslaga han refererte til.

Statsråd Jan Tore Sanner [11:13:16]: Det er lite som gleder en Høyre-politiker mer enn at hele det politiske Norge står opp for selveierdemokratiet og hyller den norske boligmodellen, der de aller fleste eier sin egen bolig. 82 pst. i Norge eier sin egen bolig. I tillegg er det viktig at å ha et velfungerende leiemarked. Det er også gledelig at både andelen og antallet førstegangskjøpere har økt de siste fire årene. Gjennomsnittsalderen for ungdom og unge som kjøper sin første bolig i byene, er mellom 26 og 29 år, og det er ingen tegn til at de nå kjøper mindre eller relativt billigere boliger enn før.

I løpet av de siste årene har regjeringen grepet tak i fire viktige problemstillinger. Den ene er at det gikk for tregt. Det var viktig å få fart på boligbyggingen. Går vi tilbake til den rød-grønne regjeringen i 2010–2011, ble det fullført mellom 18 000 og 20 000 boliger per år. I vår regjeringsperiode er det blitt fullført rundt 30 000 boliger per år. Det er også slik at det over tid var lagt det ene kravet oppå det andre som fordyret bygging av boliger.

Vi har gjennomført store forenklinger i plan- og bygningsloven og i tekniske forskrifter. Vi har også hatt en urovekkende gjeldsvekst i Norge. Det er fortsatt en utfordring. Den har økt noe det siste året. Samtidig er gjeldsveksten nå mindre enn den var før boliglånsskriften ble iverksatt. Den har vært viktig, og den vil fortsatt være viktig i en periode fremover. I tillegg var det behov for å skjerpe den boligsosiale politikken. Det har vi gjort. Vi har økt skatten på sekundærbolig for at sekundærbolig ikke skal være et spekulasjonsobjekt. Vi ønsker at de som har ekstra penger, skal investere dem i norske arbeidsplasser og ikke spekulere i ekstra boliger. Vi har også målrettet virkemidlene i Husbanken slik at de er mer rettet mot dem som har langvarige utfordringer på boligmarkedet, og vi har lagt til rette for at flere skal gå fra leie til eie. Dette er viktige problemstillinger som regjeringen også vil jobbe med i tiden fremover.

Så er det et interessant spørsmål om pandemien har endret boligmarkedet. For første gang på 20 år ser vi – representanten Gjelsvik – at det er netto utflytting fra Oslo, i siste kvartal 2020. Vi ser også at for de fire nest største kommunene har det vært stor utflytting. Det blir interessant å se om dette er en konsekvens av pandemien, om det fører til endringer i boligmarkedet, og hvilke endringer det i så fall vil føre til. Det er noe vi må følge med på fremover.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [11:16:31]: Det er selvsagt gledelig at folk flytter fra Oslo og eksempelvis til Akershus eller andre plasser i Norge.

En av de utfordringene jeg pekte på i mitt innlegg, er at ja, det blir bygd boliger i Norge, men i mange kommuner rundt omkring i Norge har det over tid blitt bygd altfor få boliger i forhold til behovet, og det er også krevende for bedrifter å tiltrekke seg arbeidskraft. Statsråden sier at man har målrettet tiltakene i Husbanken knyttet til dem som er aller mest vanskeligstilt over tid. Men for en del er det viktig hvis man skal klare å skaffe seg bolig i distriktene – selv om man kanskje ikke er definert som vanskeligstilt over tid – at en har målrettede virkemidler gjennom Husbanken også for å bidra til mer boligbygging i distriktene. Vil regjeringen være positivt innstilt til å vri virkemidlene slik at en i større grad legger til rette for boligbygging i hele Norge, så en kan legge til rette for at folk som ønsker å flytte ut av Oslo eller andre storbyer, faktisk har et boligtilbud som kan møte behovene, der ute?

Statsråd Jan Tore Sanner [11:17:35]: Selvsagt skal det legges til rette for boligbygging i hele Norge. Det er jo et kommunalt ansvar. Senterpartiet sitter med makten i mange kommuner og må ta et betydelig ansvar hvis det er slik at det ikke bygges nok boliger.

Som kommunal- og moderniseringsminister har jeg gjennomført store forenklinger i plan- og bygningsloven, bidratt til at det blir færre innsigelser, og sørget for at det kan bli større fart i boligbyggingen. Jeg mener at den målrettingen vi har gjort av Husbankens virkemidler, er svært viktig.

Svaret er ikke å smøre alt tynt utover. Vi må sørge for at bostedsløse, de som har langvarige utfordringer på boligmarkedet, skal få mer og bedre hjelp. Det har vi gjort, både gjennom bostøtten, gjennom startlånordningen og ved å legge til rette for bedre ordninger for leie-til-eie. Det bidrar til at vi reduserer forskjellene på boligmarkedet, og den politikken må vi videreføre.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [11:18:33]: Det er særdeles viktig med ordninger som leie-til-eie. Det er særdeles viktig å styrke bostøtteordningen, i langt større grad enn det som dagens regjering har vært villig til. Senterpartiet har vært opptatt av og fremmet forslag om, gang etter gang, å øke lånerammen til Husbanken og styrke Husbanken som et viktig boligsosialt virkemiddel.

Men til det som går på boliger i hele Norge: Ja, selvsagt har kommunene en viktig rolle, men utfordringen mange plasser er ikke at det ikke blir regulert til boligformål. Spørsmålet er jo til sjuende og sist hvorvidt den enkelte som ønsker å etablere seg, faktisk ser at en har råd til å gjøre det når byggekostnadene mange plasser langt overstiger det som er forventet markedsverdi framover. Der kan bl.a. en toppfinansieringsordning i Husbanken være ett virkemiddel, som målrettet bidrar til å møte en utfordring som en ser i svært mange kommuner i Norge. Er regjeringen villig til å vurdere en slik målrettet ordning?

Statsråd Jan Tore Sanner [11:19:29]: Jeg mener at vi har gjennomført gode og nødvendige endringer i Husbanken. Husbanken skal ikke være en bank for alt. Vi har et velfungerende kommersielt bankmarked. Husbankens primære oppgave skal være knyttet til den boligsosiale politikken.

Politikk handler også om å sette noe først. For meg er det helt avgjørende viktig at vi har en solid og sterk boligsosial politikk. Det bidrar vi med gjennom de målrettingene vi har gjort innenfor Husbanken.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [11:20:16]: Realiteten er vel snarere at vi har en boligpolitikk i Norge i dag som er – ja, nettopp ekstremt innsnevret til de aller mest vanskeligstilte, samtidig som vi har en boligpolitikk i realiteten for dem som har kommet seg inn på boligmarkedet, og der tallene viser at det er folk som i mye større grad har høye inntekter enn lave inntekter. De som faller imellom her, er folk med vanlige arbeiderklasseinntekter som ikke har rike foreldre, og dem finnes det ikke en

boligpolitikk for, for de får ikke den drahjelpen de trenger for å komme seg inn på boligmarkedet, de får ikke sjansen til å ta del i de enorme fordelene det er.

Ser finansministeren at vi har fått et boligmarked som har gått fra å utjevne forskjeller i Norge, til et boligmarked som forsterker forskjellene i Norge, fordi det blir så enorm avstand mellom dem som kommer seg inn i boligmarkedet, og dem som blir stående utenfor?

Statsråd Jan Tore Sanner [11:21:10]: Det at vi har gått fra og til, er jeg mer i tvil om, for realiteten er at både antallet og andelen førstegangskjøpere har gått opp. Det betyr at det er flere unge som kommer inn på boligmarkedet, og gjennomsnittsalderen er, som jeg sa i mitt innlegg, mellom 26 og 29 år. Jeg synes ikke det er spesielt lenge å vente med å kjøpe sin første bolig.

Men ja, det er utfordringer på boligmarkedet, og der håper jeg at representanten Kaski også retter søkelyset mot Oslo kommune. Oslo kommune må bygge flere boliger. Oslo kommune må bygge flere av de boligene som er etterspurt i boligmarkedet. Det betyr også flere mindre leiligheter. Vi har sørget for å øke skatten på sekundærboliger fordi vi så at personer med god inntekt og god formue kjøpte både to og tre boliger for å leie ut. Det presset andre førstegangskjøpere ut av boligmarkedet. Jeg tror det har bidratt til at man har fått (presidenten klubbar) en lettelse i den delen av markedet. Men ja, det er fortsatt utfordringer (presidenten klubbar igjen), men svaret er ikke å smøre tynt utover.

Presidenten: Presidenten minner om at taletida gjeld også for statsråder.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [11:22:21]: Det er, med respekt å melde, ikke Oslo kommune som bygger boliger, for en konsekvens av dagens deregulerte boligpolitikk er at vi har overlatt dette fullstendig til private utbyggere. Oslo kommune har regulert masse tomter til utbygging, men som står ubygget fordi de private utbyggerne ikke anser det tilstrekkelig lønnsomt å bygge der.

Statsråden viste til den rød-grønne regjeringens boligbyggetakt i 2010–2011. Da hadde vi hatt en finanskrise som stanset all boligbygging i dette landet, og som vi så priskonsekvensene av i 2016. Dette er konsekvensen når vi overlater alt dette til markedet, og det er det SV forsøker å rette på.

Det jeg er opptatt av, og som jeg bare må konstatere, er at finansministeren ikke vil erkjenne at boligmarkedet øker forskjellene mellom folk. Ja, vi kan se på andelen førstegangskjøpere, men dette er førstegangskjøpere som får tilstrekkelig og ganske mye hjelp fra foreldrene sine til å komme seg inn. De som faller mellom stolene her, de som blir stående utenfor, og som det ikke finnes politikk

for, det er f.eks. sykepleierne i 30-årene som ikke har de foreldrene. Hva vil regjeringen gjøre for dem?

Statsråd Jan Tore Sanner [11:23:26]: Det har ikke noe med å erkjenne eller ikke erkjenne å gjøre. Selvsagt er det utfordringer på boligmarkedet. Det er ingen tvil om det. Det kreves mye egenkapital, og med de boligprisene vi har nå, er det betydelige utfordringer. Men når jeg viste til 2010–2011, var det antall fullførte boliger. Det var 18 000 fullførte i 2010. De måtte bli igangsatt ganske mange år før det, og også før finanskrisen. Vi har fått fart på boligbyggingen, og de siste årene har antallet ligget på rundt 30 000.

Jeg tror kanskje noe av det aller viktigste virkemidlet vi kan bruke, er å få leie-til-eie-ordningen i mye større omfang. Jeg har liten tro på at vi skal regulere ungdom inn i boligmarkedet. Da tror jeg vi gjør dem en bjørnetjeneste, for det gjør at man ikke får glede av den oppgangen som er i boligmarkedet. Gjennom gode ordninger for eie-til-leie gjør man det mulig også for personer med lite egenkapital å komme inn i boligmarkedet og gradvis også bli eier av egen bolig.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed avslutta.

Dei talarane som heretter får ordet, har også ei taletid på inntil 3 minutt.

Lars Haltbrekken (SV) [11:24:49]: Mellom 2003 og 2019 steg boligprisene i Norge med 163 pst. – det doblete av lønnsveksten i samme periode. Vi har fått et alvorlig sosialt skille i Norge mellom dem som har råd til egen bolig, og dem som ikke har det. Unge mennesker har i dag mindre mulighet til å komme seg inn på boligmarkedet enn tidligere, med mindre de har foreldre som kan stille opp for dem. Det å ha en fast jobb og en fast inntekt gir heller ikke noen sikkerhet for at en har råd til å kjøpe seg en egen bolig. Eiendom Norges sykepleierindeks viser at i Trondheim har en sykepleier råd til mindre enn hver tredje bolig som legges ut for salg. I Oslo er det verre. Der har en sykepleier kun råd til 2,5 pst. av boligene.

Det er ikke tilfeldig hvem som står utenfor boligmarkedet. Det er de som tjener minst, som også har minst. Skillet mellom å eie og leie egen bolig er i ferd med å bli en av de største ulikhetsfaktorene i samfunnet. I stadig større grad ser vi at skattesystemet legger opp til at hus og leilighet blir spekulasjonsobjekter, i stedet for et trygt hjem for folk flest.

Det private leiemarkedet gir også utfordringer for mange. Det er både dyrt og preget av midlertidighet. Derfor mener vi i SV at vi bør legge til rette for gode alternativer. Vi må tenke nytt i boligpolitikken. Vi trenger noe i tillegg til det markedsstyrte, private leiemarkedet. Her vil vi i SV ha en satsing på rimelige utleieboliger,

som også kan bidra til å sikre et mangfold i de ulike delene av byene. I Trondheim har SV fått gjennomslag for en satsing på en tredje boligsektor. Her vil man få leid ut til dem som ikke kvalifiserer til å leie en kommunal bolig, men som av andre grunner har problemer med å komme inn på det private boligmarkedet. Ved hjelp av en sårn ordning vil vi kunne redusere de sosiale ulikhetene i landet. Det hadde vært å ønske at stortingsflertallet også tok opp denne hansen og sørget for en sårn utvikling i landet som helhet.

Siri Gåsemyr Staalesen (A) [11:28:01]: Boligprisene drives opp av folks investeringsstrategier heller enn av hva som skal være et godt sted å bo. Det må ikke bli slik at det er mer lønnsomt å investere i bolig enn å jobbe. En bekjent oppsummerte det treffende med at han hadde tjent mer per time han hadde sovet i leiligheten på Grünerløkka, enn han tjente per time på jobb.

Nå må vi ta ansvar. Vi har ikke en bærekraftig utvikling av boligpolitikken. Nå er tiden inne for å løfte boligpolitikken som generasjonsansvar og som et nødvendig solidaritetsprosjekt. Det holder ikke at vi hver for oss hjelper våre egne barn. Ikke alle har en foreldrebanksom kan stille opp.

Derfor fremmet vi i Arbeiderpartiet 30 boligpolitiske forslag i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2021. Vi ønsker en ny, offensiv boligpolitikk. Vi må bygge flere boliger, og vi må utvikle modeller for nye veier inn i boligmarkedet, som f.eks. leie-til-eie.

Arbeiderpartiet vil styrke kommuneøkonomien og dermed gi kommunene større muskler til å realisere egen bolig for flere. Dette gir kommunene mulighet til å styrke byggesaksbehandlingen både når det gjelder ressurser og kompetanse, styrke boligkontorene, slik at flere som bor i kommunal bolig, kan få mulighet til å eie egen bolig og mulighet til å prøve ut ulike prosjekter som kan gi nettopp nye veier inn i boligmarkedet.

Arbeiderpartiet vil også bruke Husbanken mer aktivt. Vi vil gi flere mulighet til å komme inn i boligmarkedet og motvirke ulikhet i boligmarkedet ved å styrke Husbankens utlånsramme kraftig, ved å etablere prøveordninger for å hjelpe folk inn i boligmarkedet og ved å prioritere midler til utarbeidelse av en metodikk for leie-til-eie.

Arbeiderpartiet vil gjøre mer for å støtte kommunene i å styre boligmarkedet og by- og stedsutviklingen lokalt. Da må verktøykassa fram, og vi må aktivt bidra til en plan- og bygningslov som åpner for å gi kommunene rett til å regulere disposisjonsform i boligprosjektene.

Områdesatsingen i ulike storbyer i Norge skal bidra til å løfte nærmiljøer og redusere utenforskap, som barnefattigdom og arbeidsledighet innebærer. Et godt samarbeid mellom stat og kommune, der innsatsen for å få

flere ut i jobb og gode utdanningsforløp for ungdom og nærmiljøtiltak, må styrkes. Det vil føre til mindre forskjeller og færre utsatte nabolag der dårlige levekår går i arv.

Å fornye boligpolitikken er avgjørende for at flere skal kunne eie egen bolig, og for at flere skal kunne bo trygt og forutsigbart.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 12.

Sak nr. 13 [11:30:48]

Innstilling fra finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sivert Bjørnstad, Bengt Rune Strifeldt og Hans Andreas Limi om et mer investeringsvennlig Norge (Innst. 567 S (2020–2021), jf. Dokument 8:235 S (2020–2021))

Presidenten: Etter ønske frå finanskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 3 minutt til kvar parti-gruppe og 3 minutt til medlemmer av regjeringa.

Vidare vil det – innanfor den fordelte taletida – verte gjeve høve til replikkar med svar etter innlegg frå medlemmer av regjeringa, og dei som måtte teikne seg på talarlista utover den fordelte taletida, får ei taletid på inntil 3 minutt.

Aleksander Stokkebo (H) [11:31:27] (ordfører for saken): Vi må legge til rette for nye jobber i nye næringer, slik at flere kan få en trygg jobb å gå til. Derfor bør vårt klare mål være Norge som det beste landet i Europa for å starte og drive bedrift. Nettopp derfor er dette representantforslaget et positivt bidrag for å løfte en viktig debatt om hvordan Norge kan gjøres mer attraktivt for investeringer. La meg trekke fram tre av mange viktige tiltak.

Helt siden finanskrisen har det vært utfordringer med å mobilisere nok privat kapital til en del norske vekstbedrifter. Derfor må vi for det første gjøre det mer lønnsomt å investere i norske gründerbedrifter. Regjeringen har innført Kapitalfunn, hvor vanlige folk kan få skattefradrag for investeringer i norske oppstartsselskaper. Det er et viktig verktøy for å gi oppstartsbedrifter bedre tilgang på kapital, og det er en ordning som blir stadig mer brukt.

I tillegg til å gjøre det mer lønnsomt å investere i norske bedrifter må vi for det andre gjøre det enklere å utvikle dem. Derfor styrker vi SkatteFUNN, som gjør at bedriftene får igjen noen av kostnadene når de utvikler nye produkter. Det er et effektivt verktøy for omstilling og innovasjon.

I tillegg til å gjøre det mer attraktivt å investere i og utvikle norske gründerbedrifter må vi for det tredje gjøre

re det mer attraktivt å jobbe der. Derfor innførte vi opsjonsskatt, hvor de ansatte kan bli belønnet for innsatsen med eierandeler i selskaper. Derfor styrker vi nå ordningen igjen, slik at den når ut til flere vekstbedrifter, og slik at skattleggingen blir bedre. Det skal bli enklere for gründerbedriftene å konkurrere om de skarpeste hode- ne i konkurranse med de store, etablerte.

Vi skal gjøre det mer attraktivt å investere i, utvikle og jobbe i norske gründer- og vekstbedrifter. Med Høyre i regjering er vi nå i ferd med å ta viktige skritt på veien mot å bli Europas beste land for å starte og drive bedrift.

Eva Kristin Hansen hadde her overtatt presidentplassen.

Fredric Holen Bjørdal (A) [11:34:18]: Arbeidarpartiet deler forslagsstillarane frå Framstegspartiet sin intensjon om eit investeringsvenleg Noreg som skaper norske arbeidsplassar. Det er jo sjølvsagt. Vi greier likevel ikkje å fri oss heilt frå ironien i at Framstegspartiet med sine tidlegare regjeringssamarbitarar gjennom to stortingsperiodar har ført ein politikk som kan gjere det vanskelegare å investere og skape jobbar. Ein politikk for aukande forskjellar som svekkjer tilliten og samfunnslimet i Noreg, er neppe det smartaste viss ein ønskjer eit samfunn der alle er med på å dra lasset. Ein politikk som svekkjer det sosiale sikkerhetsnettet, gjer det ikkje enklare for folk å ta sats og ta risiko i oppstartsfasen. Ein politikk for store skatteuttak til dei rikaste, som bevisleg ikkje skaper jobbar, kombinert med anerkjenning av det uorganiserte arbeidslivet og urettferdig fordeling, svekkjer fellesskapen og den norske modellen og gjev heller ikkje investeringsvilje.

Norsk økonomi skal omstillast, og vi skal reise oss etter koronakrisa. Den norske samfunnsmodellen har vist at ein kan sikre høg verdiskaping og trygge arbeidsplassar i heile landet. Partane i arbeidslivet bør difor framover få ansvar for nye område. Arbeidarpartiet meiner at også staten bør vurdere å tilføre ny kapital der det kan bidra til å utvikle nye næringer.

Historia har lært oss at det er ein suksessfaktor når staten er ein aktiv, profesjonell og langsiktig eigar som i samarbeid med private skaper nye, lønsame arbeidsplassar og nye næringsmoglegheiter. Dette legg igjen til rette for fleire private investeringar over tid. Samtidig må næringspolitikken brukast aktivt, f.eks. gjennom støtte til ny teknologi og risikokapital til bedrifter som går inn i umodne marknader. Arbeidarpartiet vil også leggje til rette for meir industri i Noreg og gje industrien større plass i norsk arbeids- og næringsliv.

For å bidra til investeringsvilje må vi gje næringslivet gode og føreseielege rammevilkår. Det skal vere enkelt og ubyråkratisk å starte næringsverksemd i Noreg.

For å avslutte: Dei komande åra vil vi trenge fleire hundre tusen nye arbeidsplassar, men næringspolitikken handlar om så mykje, mykje meir enn passive skatteuttak. Brukt på rett måte kan næringspolitikken, saman med private aktørar, bidra til å utvikle eksisterande arbeidsplassar og samtidig leggje grunnlaget for eit nytt næringsliv og ny industri i heile landet.

Med det tekeg opp forslaget Arbeidarpartiet, saman med andre, står bak i innstillinga.

Presidenten: Representanten Fredric Holen Bjørdal har tatt opp det forslaget han refererte til.

Morten Ørsal Johansen (FrP) [11:37:14]: Norge trenger flere lønnsomme arbeidsplasser i privat sektor. Vi trenger gründere, vi trenger investorer, og vi trenger folk som er villige til å satse risikokapital. Nettopp derfor fremmer Fremskrittspartiet nå et representantforslag om et investeringsvennlig Norge. Og nettopp derfor følger vi i dag opp med å foreslå en eierbeskatningsreform og enkelte andre grep som kan gjøre Norge til et mer investeringsvennlig land.

Det er et problem for Norge at norske bedrifter eid fra utlandet slipper skatt på arbeidende kapital, mens norske arbeidsplasser eid fra Norge må punge ut i dyre dommer. Konsekvensen er at norske bedrifter tapes for kapital og taper i konkurransen med utenlandsk-eide bedrifter, og at norske bedrifter eid fra utlandet kan ha lavere avkastningskrav og utbytte. Det er trist å lese den relativt ferske rapporten fra NHHS Consulting, som slår fast at 63 pst. av personer med stor næringsformue i høy grad vil vurdere utflytting fra Norge hvis Arbeiderpartiet får flertall for økt skatt på arbeidende kapital. Det er også trist å lese at allerede dagens nivå på skatten på arbeidende kapital gjør at mange vurderer å forlate Norge. Dette gjør at norske arbeidsplasser går glipp av kapital som kunne gitt Norge nye og sårt tiltrenge arbeidsplasser. Fremskrittspartiet fremmer i dag derfor et forslag om å få ned summen av formuesskatt, utbytte-skatt og selskapsskatt til et konkurransedyktig nivå, slik at Norge kan bli et land som tiltrekker seg investorer i stedet for å skremme dem bort. Dette handler i bunn og grunn om sunn fornuft.

Innstillingen i denne saken avdekker nok en gang at venstresiden har skuffende svak økonomiforståelse og ikke engang ser at det er en sammenheng mellom Norges handelsbalanse og at Norge, i motsetning til andre land, har et oljefond.

Jeg er likevel i denne saken særlig skuffet over at Senterpartiet ser ut til å støtte en politikk som svekker norske investorer og åpner for at stadig flere norske arbeidsplasser blir solgt ut til USA, Europa og Kina. Det hjelper ikke å stemme for forslaget om et investeringsvennlig Norge uten å støtte de viktige elementene en slik strate-

gi er nødt til å inneholde. I media sier Senterpartiet at de setter norske interesser først, mens de i realiteten ser ut til å omfavne partier som vil kjeppjage norske gründere ut av landet.

Vi har nå et budsjettforlik knyttet til revidert nasjonalbudsjett for 2022. I dette forliket har Fremskrittspartiet fått gjennomslag for en viktig merknad om at regjeringen i sitt forslag til statsbudsjett for 2022 skal legge fram en vurdering av om den norske eierbeskatningen er konkurransedyktig med eierbeskatningen i andre OECD-land og de største økonomiene utenfor OECD. Dette er et skritt i riktig retning. Det er et lite skritt, men denne enigheten gjør samtidig at det framstår som pussig at regjeringspartiene ikke kan stemme for forslagene vi fremmer i dag. Jeg vil anta at dette skyldes en glipp fra regjeringspartienes side.

Jeg vil til slutt ta opp forslagene Fremskrittspartiet står bak, alene og sammen med Senterpartiet.

Presidenten: Da har representanten Morten Ørsal Johansen tatt opp de forslagene han refererte til.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [11:40:45]: Senterpartiet er opptatt av at vi skal legge til rette for arbeidsplasser og verdiskaping i hele Norge. Vi må bruke de fortrinn, den historien og de rike naturressursene vi har, til å bygge flere og sterkere bedrifter, få flere folk i jobb og bidra til utvikling i hele Norge. Det er interessant å registrere det representantforslaget som representantene fra Fremskrittspartiet har lagt fram, om et mer investeringsvennlig Norge. Senterpartiet er helt enig med forslagsstillerne i at etter åtte år med først Fremskrittspartiet i regjering og deretter Fremskrittspartiet som støtteparti til Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti, er det behov for en ny politikk for et mer investeringsvennlig Norge.

Jeg registrerer også at representanten fra Fremskrittspartiet forsøker å dysse ned og avdramatisere det rekordstore handelsunderskuddet en har fra Fastlands-Norge, et handelsunderskudd som har økt år for år hvert år de siste åtte årene under dagens flertall. Det handelsunderskuddet er ca. 250 mrd. kr større i dag enn det var i 2013. Det er alvorlig. Samtidig er det også alvorlig at industriens andel av BNP fortsetter å gå nedover. Vi må gå i motsatt retning, vi må sørge for nye industrietableringer i Norge, flere arbeidsplasser i Fastlands-Norge. Til alt pratet om omstilling og grønt skifte: Vi har jo blitt mer oljeavhengige i løpet av de senere årene.

Vi må sørge for å bygge industri på fastlandet. Vi må – som Senterpartiet har foreslått – ha et grønt, statlig investeringsselskap som virkelig kan gå inn målrettet også på eiersiden når det gjelder å legge til rette for både å ta vare på og videreutvikle nye investeringer i treforedling, innenfor maritim sektor og innenfor næringsmiddelindustri. Vi må sørge for å bruke offentlige innkjøp til å

legge til rette for norske bedrifter og norske aktører – ikke slik som under dagens regjering, med støttepartiet Fremskrittspartiet, der store investeringer selv i en krisetid havner i Nederland, Tyrkia eller andre land, istedenfor å gi arbeidsplasser rundt om i Norge.

Vi må ha en målrettet politikk der vi legger til rette, ikke slik en har hatt de senere årene, med en uforutsigbar og næringsfiendtlig avgiftspolitik. Vi må tvert imot sørge for stabilitet, få ned avgiftene og ha målrettede tiltak, bl.a. bedre avskrivningsregler for dem som investerer i ny aktivitet i Norge, og legge til rette for ny aktivitet rundt om i hele Norge.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [11:43:59]: Vi er helt nødt til å legge til rette for investeringer i produktiv virksomhet, i nye næringer og i nye arbeidsplasser i årene som kommer, hvis vi skal lykkes med den store omstillingen fra å være en oljeøkonomi og en oljenasjon til å bli en klimanasjon. Men dette forslaget som foreligger fra Fremskrittspartiet, er vel først og fremst en unnskyldning for å kutte skattene og avgiftene i enda større monn for de aller rikeste i Norge, slik dagens regjering har gjort gjennom åtte år, uten at det på noen som helst måte kan anføres at det har bidratt til å øke antall arbeidsplasser i Norge.

Det er også en stor misforståelse at skatt er det eneste virkemiddelet for næringslivet. I en undersøkelse utført av Norsk Venturekapitalforening kom det fram at tilgang på kvalifisert arbeidskraft vurderes som den klart største begrensningen for norske vekstbedrifters ekspansjon. Det samme gjelder for så vidt hvis en spør bedrifter som nå satser i Nord-Norge eller andre deler av Distrikts-Norge – de mangler kvalifisert arbeidskraft.

Så kommer det i denne debatten flere argumenter og påstander om at den norske formuesskatten eller kapitalbeskatningen er til hinder for norsk næringsvirksomhet. Men i skattespørsmål er det et annet ganske særnorsk fenomen, og det er at beskatningen av rikdom i Norge er lavere enn i de fleste andre land vi sammenligner oss med. Tvert imot har de utenlandske eierne egentlig ganske god grunn til å være misunnelige på de norske.

Hvis man ser på beskatningen av kapitalbeholdning i Norge, er den ikke spesielt høy. Vi vet at Norge er et av de mest attraktive landene å drive næringsvirksomhet fra, noe også OECD slår fast, og bare 3,3 pst av de norske skatteinntektene kommer fra ulike former for kapitalbeholdning, som arv, fast eiendom og formue. I landene rundt oss i OECD er snittet rundt 5,5 pst. Norge har også flere dollarmilliardærer enn USA sett opp mot befolkning, Norge har fire ganger så mange rike som USA målt per innbygger, og midt i det største økonomiske tilbakeslaget siden andre verdenskrig setter vi ny rekord i antall

milliardærer i Norge. Hvordan har de tenkt å investere i norske arbeidsplasser, i norske bedrifter? Det kunne man jo ha stilt et spørsmål om, men Fremskrittspartiet har heller lyst til å gi dem skatteutt.

Argumentasjonen om at formuesskatten gjør Norge til et mindre attraktivt land å drive næringsvirksomhet fra, holder rett og slett ikke faglig økonomisk mål. Det finnes ikke økonomisk belegg for det. Rasjonelle investorer kommer til å plassere formuen der man får høyest mulig avkastning, og de kommer til å måtte akseptere at formuesskatten reduserer den avkastningen etter skatt på alle investeringer. Det har ikke noe å si opp mot de utenlandske eierne. Så her er det flere påstander som det ikke er belegg for.

Ola Elvestuen (V) [11:47:20]: Den viktigste beslutningen vi tar for et mer investeringsvennlig Norge, er å forsterke og videreutvikle det europeiske samarbeidet vi er en del av, og slutte å reise tvil om EØS-avtalen, som tre partier fra venstresiden gjør. Det eneste alternativet til EØS-avtalen er fullt medlemskap i EU.

Vi skal gjennom en helt nødvendig omstilling fra en dominerende oljesektor i årene framover. Vi skal ha en grønn omstilling. Det er helt klart at vi må være en så viktig del av den europeiske grønne given som det er mulig å være. Vi skal ha en grønn omstilling hvor vi skal nå klimamålene våre, vi skal ta vare på natur, vi skal bygge opp en sirkulærøkonomi som er sterk, og vi skal også ha en global markedsøkonomi innenfor naturens tåleevne. Her må Norge ta en ledende posisjon.

Allerede nå ser vi at en offensiv klimapolitikk driver næringsutvikling over hele landet. Vi må satse på utdanning – utdanning gjennom hele livet, fra barnehagen. Vi har nettopp vedtatt en fullføringsreform, og det er forskning og høyere utdanning.

I neste periode må vi forsterke satsingen vi har på hele virkemiddelapparatet vårt. Vi har et godt virkemiddelapparat med Forskningsrådet, Innovasjon Norge, nå med en forsterket grønn plattform, satsing på hydrogen, Enova, med økte midler gjennom mange år, og Nysnø, som er etablert, og også kan gjøre investeringer i klimavennlige bedrifter.

Vi må gjøre det enklere å starte nye bedrifter. Vi har nettopp varslet i revidert at vi skal ha en enklere og bedre opsjonsbeskatning. Den er blitt forbedret også tidligere. Og i denne stortingsperioden har vi stadig laget forbedringer innenfor SkatteFunn og Kapitalfunn, som gir fradrag for å investere i norske oppstartsbedrifter.

Hvis vi ser på forenklinger for norske bedrifter fra 2011, har det spart norske bedrifter for 28 mrd. kr. Og siden 2013 har vi, med et borgerlig flertall, innført skatte- og avgiftslettelser på 34 mrd. kr.

Det vi trenger, er å fortsette samarbeidet i Europa og sette oss mål for de største oppgavene vi har – med å nå klimamål, ta vare på natur, utvikle en sirkulærøkonomi og gjøre det enklere og bedre å starte nye norske bedrifter. Dette er et arbeid vi har ført systematisk gjennom mange år. Det må forsterkes også i neste stortingsperiode.

Statsråd Jan Tore Sanner [11:50:20]: Regjeringen deler forslagsstillernes syn på at lønnsomme bedrifter er helt avgjørende for sysselsetting og velferd. For at vi skal nå vårt mål om å skape mer og inkludere flere, må vi tilrettelegge for nye arbeidsplasser og næringer. Da må vi ha et nærings- og investeringsvennlig Norge.

Samlet sett er det under denne regjeringen gitt skatte- og avgiftslettelser, inkludert RNB-enigheten, på 35 mrd. kr. Skatten på inntekt er redusert for at det skal lønne seg å jobbe, skatten på næring er redusert for at det skal lønne seg å investere i Norge, og skatten på arbeidende kapital er redusert for å fjerne noe av urettferdigheten mellom norske og utenlandske eiere og for å legge til rette for et mangfoldig og sterkt privat eierskap.

Aksjesparekonto gir den enkelte enklere og mer fleksible muligheter for å investere i børsnoterte aksjer. Fradraget for investeringer i oppstartsselskap gir insentiv til økte investeringer i gründervirksomhet. Utformingen av aksjesparekonto balanserer hensynet til å gi gode investeringsinsentiv mot hensynet til å unngå tilpasninger og regelverket om statsstøtte.

I 2018 innførte vi en ordning for skattlegging av opsjoner i små oppstartsselskaper. Ordningen er lite brukt, og departementet har nå sendt på høring et forslag om en ordning med en enklere og gunstigere skattlegging. Det tas sikte på å fremme forslaget i statsbudsjettet for 2022.

Norsk eksportvirksomhet er viktig for verdiskaping og arbeidsplasser i hele Norge, spesielt i Distrikts-Norge. Konkurransetsatt virksomhet har et godt utgangspunkt nå på vei ut av koronakrisen. Konkurranseskraften er styrket. Vi ser også at Norge nå har et overskudd på handelsbalansen, det høyeste siden 2014. Den gang var oljeprisen høyere. Vi har nå fått i gang en god omstilling i næringslivet, og norsk økonomi har også blitt mindre oljeavhengig de senere år. Vi ser at oljeinvesteringene over tid også vil bety mindre inn i norsk økonomi; vi ser at omstillingen er godt i gang.

Jeg er enig med forslagsstillerne på mange punkter. Vi har en strategi, Norges vei ut av krisen, hvor mye av dette er reflektert. Arbeidet med å bedre investeringsklimaet er et pågående arbeid, og jeg er enig med flertallet i at det ikke er nødvendig å arbeide ut en ny strategi. Det er tilstrekkelig å bidra til at det borgerlige flertallet også får fortsette etter neste valg.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Morten Ørsal Johansen (FrP) [11:53:36]: Fremskrittspartiet har fremmet noen gode konkrete forslag i denne saken. Det er kjent at Høyre er en av våre gode samarbeidspartnere i hvert fall når det gjelder å ha en mening om formuesskatten. Høyre har også, i hvert fall teoretisk, gått i bresjen for å redusere og fjerne formuesskatten.

Mitt spørsmål er ganske enkelt: Hvorfor kan ikke Høyre støtte vårt forslag om formuesskatt i denne saken?

Statsråd Jan Tore Sanner [11:54:02]: Det er rett og slett ikke slik vi behandler skatte- og avgiftslettelser, i anmodningsvedtak fra Stortinget.

Men Fremskrittspartiet og de tre andre borgerlige partiene har i fellesskap bidratt til en halvering i skatten på arbeidende kapital i løpet av denne fireårsperioden. Vi har vært tydelige på at vi ønsker å fortsette den nedtrappingen også i neste periode, så jeg ser frem til et godt samarbeid med Fremskrittspartiet, enten i eller utenfor regjering, i neste stortingsperiode også.

Presidenten: Replikkkordskiftet er omme.

De talere som heretter får ordet, har også en taletid på inntil 3 minutter.

Aleksander Stokkebo (H) [11:54:50]: Da representanten Gjelsvik hadde ordet, kunne jeg nesten ikke tro mine egne ører og hva jeg hørte. Det ble sagt at et nytt flertall vil være mer investeringsvennlig. Vel, jeg tror de fleste jobbskaperne tvert imot vil være enig i at representanten glemte en «u» – at et nytt flertall vil være mer investeringsvennlig. En kan ikke for alvor si at en rødgrønn miks, med Rødt og MDG på vippen, vil være bedre for å skape flere jobber i norsk næringsliv.

Det er et flertall som vi i komiteen ser vil øke skatteinne med mange titalls milliarder kroner fra et år til et annet. Det er en samling med partier som foreslår høyere skatt på norsk eierskap enn for de utenlandske eierskapene. Og det er en samling med partier som går mot de grepene vi nå tar for å gjøre det mer attraktivt å investere i norske gründerbedrifter, og bl.a. foreslår å skrote hele opsjonsskatten, som gjør det mer attraktivt å jobbe i norske gründerbedrifter. Det bør norsk næringsliv merke seg.

Vi har altså et parti i Senterpartiet som vil melde Norge ut av EØS-avtalen, som vil bety dårligere markedsadgang og dårligere eksporttilgang for norsk næringsliv. En kan til og med bli avhengig av et parti som Rødt, som i komiteen ikke engang vil dele målsettingen om å gjøre Norge til Europas beste land for å starte og drive bedrift. Å kalle det et næringsvennlig flertall faller på sin egen

urimelighet, og derfor skal i hvert fall jeg jobbe for at det forblir et næringsvennlig mindretall. For det siste norsk næringsliv trenger nå, er økte skatter og reversering av de grepene vi nå tar nettopp for å få fart ut av koronakrisen og få mer gründerkap i Norge.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 13.

Sakene nr. 14 og 15 vil bli behandlet under ett.

Sak nr. 14 [11:57:58]

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 204/2020 om innlemmelse i EØS-avtalen av kommisjonsforordning (EU) 2015/1222 om fastsettelse av retningslinjer for kapasitetstildeling og flaskehalshåndtering, nr. 205/2020 om innlemmelse i EØS-avtalen av kommisjonsforordning (EU) 2016/1719 om fastsettelse av retningslinjer for langsiktig kapasitetsfastsettelse, nr. 206/2020 om innlemmelse i EØS-avtalen av kommisjonsforordning (EU) 2017/1485 om fastsettelse av retningslinjer for drift av transmisjonsnett for elektrisk kraft, og nr. 207/2020 om innlemmelse i EØS-avtalen av kommisjonsforordning (EU) 2017/2195 om fastsettelse av retningslinjer for balansering av kraftsystemet (Innst. 647 S (2020–2021), jf. Prop. 199 LS (2020–2021))

Sak nr. 15 [11:58:08]

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Endringer i energiloven (fire forordninger om kraftmarkedet) (Innst. 646 L (2020–2021), jf. Prop. 199 LS (2020–2021))

Presidenten: Etter ønske fra energi- og miljøkomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 3 minutter til hver partigruppe og 3 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til inntil sju replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

Ketil Kjenseth (V) [11:58:53] (komiteens leder og ordfører for sakene): Kraftmarkedet ble deregulert tidlig på 1990-tallet. Det norske kraftmarkedet er tett integrert med det nordiske, og etter hvert har vi også fått en del tilknytning til det europeiske kontinentet. EU har utviklet sine energimarkedspakker, og dette angår den tredje energimarkedspakken, som er tilbake fra 2009, men disse lovvedtakene ble gjennomført i 2015 til 2017.

Kraftsystemet er i endring, og det er behov for modernisering av systemdriften. Disse forordningene sik-

rer framdrift i utredninger og beslutninger som er relevante for Norge, og særlig fordi vi er en del av et nordisk og europeisk marked. Det pågår et tett samarbeid mellom de systemansvarlige, som i Norge er Statnett, og reguleringsmyndighetene om videre utvikling av markedene og driften av det nordiske kraftsystemet, og det er viktig at Norge fortsetter å delta i dette samarbeidet. De aktuelle forordningene er vedtatt i perioden 2015–2017, og det indre markedet i EU baserer seg på et felles regelverk som praktiseres likt av medlemsstatene. En forutsetning for EØS- og EFTA-statenes rettigheter i EUs indre marked er at regelverket som er EØS-relevant, fortløpende tas inn i EØS-avtalen. Det er også behov for å gjøre små tilpasninger i Grunnloven.

Med det vil jeg anbefale komiteens tilråding.

Ole André Myhrvold (Sp) [12:00:50]: I dag vil altså ACER-kameratene Høyre og Arbeiderpartiet med støttepartier sørge for å innlemme fire EU-forordninger i norsk lov, som del av tredje energimarkedspakke. Nok en gang sørger man for uforbeholdent å vedta tettere integrering mot EU fordi man, som man skriver i merknadene, forventer bedre forsynings sikkerhet, bedre integrering av fornybar energi i kraftsystemet, mer velfungerende markeder og effektiv nettvirksomhet.

Det kunne ha vært fristende å spørre Arbeiderpartiet om hva som ligger i dette, særlig det siste, og hvorfor det er nødvendig med enda tettere integrering. I praksis har Norge tilpasset seg alle EUs regler allerede. Mener man at nettvirksomheten i dag er ineffektiv? Og hva er det med markedet i dag som ikke er velfungerende nok?

Regjeringen skriver at «formålet med forordningene er å legge til rette for mer effektiv krafthandel over landegrensene». Etter Senterpartiets syn er det vanskelig å se formålet med disse forordningene, og nok en gang utsettes Stortinget for en hastebehandling av en sak der det er utfordrende å overskue konsekvensene for det norske kraftmarkedet.

Disse fire forordningene utvider også informasjonsplikten til ESA, og de utvider dermed ESAs rett til å bøtelegge utover det som ble vedtatt da Stortinget i 2018 vedtok innføringen av EUs tredje energimarkedspakke, også kalt ACER-saken.

Forordningene vi i dag skal vedta, er omfattende og regulerer en lang rekke forhold knyttet til driften av kraftnettet og kraftmarkedets funksjon. I praksis gjør det informasjonsplikten svært omfattende. ESA kan i prinsippet kreve informasjon om de fleste spørsmål av betydning for kraftmarkedet av de fleste aktørene i markedet.

Etter Senterpartiets syn er dette ikke tilfredsstillende – det bør vel kanskje heller ikke overraske salen – og det er nok et eksempel på at man svekker det norske

selvstyret til fordel for anonyme byråkrater plassert i Brussel, altså vekk fra folkevalgte og vekk fra velgernes mulighet til å stille noen til ansvar. Dessverre er dette typisk for den norske EU-debatten. Vi kommer til å stemme mot, men vi kommer til å støtte Rødts løse forslag.

Bjørnar Moxnes (R) [12:03:16]: På rekordrask tid skal Stortinget behandle en innleggelse av 260 sider lovtekst i norsk rett. Det er stort, uoversiktlig, og vi vet ikke konsekvensene av dette. De fire ACER-forordningene blir en forskrift som har forrang hvis det blir motstrid mellom dem og eksisterende norske lover og forskrifter, og virkningen av disse fire forordningene er ikke utredet. Før pakken vedtas, finnes det ingen konsekvensanalyse for strømprisene eller for industrien, og flere av dem som har vært på høring, advarer kraftig mot å vedta forordningene uten å vite mer om konsekvensen for norsk industri, for norske forbrukere og for norsk kraftmarked.

Sannsynligheten er stor for at strømprisene går opp og dermed setter norsk kraftintensiv industri i fare. Likevel vil regjeringspartiene, Arbeiderpartiet og Miljøpartiet De Grønne presse saken gjennom i salen i dag. Med disse forordningene vil vi gi bort ytterligere beslutningsmyndighet fra Stortinget og over til EU-organet ACER. Det strider mot Grunnloven å gjøre dette med simpelt flertall – § 115 skulle sikre at vi ikke ga fra oss myndighet til andre organer utenfor landet vårt uten at det gjøres med tre fjerdedels flertall. Så sier også Høyesterett at Nei til EUs søksmål mot å gi fra oss myndighet til ACER med simpelt flertall – som Stortinget har gjort, mot Rødts stemmer – skal tas i rettssystemet. Vi burde som et minstemål vente på at det blir avgjort i rettssystemet før vi her i dag gir ytterligere makt fra Norge og over til ACER. Men det vil altså ikke ACER-kameratene, med Arbeiderpartiet i spissen. Selv om vi ikke kjenner konsekvensen for strømprisen og dermed for store deler av industrien vår, skal saken bankes gjennom før valget.

Arbeiderpartiet snakker gjerne om at de vil vente med nye kraftkabler til vi har høstet erfaringer med de kablene som nå bygges. Hva med å vente og se på effekten av disse ACER-forordningene før vi tilslutter oss og underlegger oss dem enda mer? Rødt vil ikke at ACER skal ha makt over norsk energipolitikk – Stortinget skal ha full suverenitet over dette. Derfor vil vi sende saken tilbake til regjeringen i påvente av at spørsmålet om suverenitetsavgivelse til ACER er behandlet i rettssystemet. Det er det minste Arbeiderpartiet bør kunne være med på, hvis de da ønsker å høste erfaringer først – om det så gjelder kraftkabler eller vår nasjonale suverenitet.

Og med det tar jeg opp Rødts forslag.

Presidenten: Representanten Bjørnar Moxnes har tatt opp det forslaget han refererte til.

Statsråd Jan Tore Sanner [12:06:32]: Jeg deltar i Tina Brus fravær.

La meg bare understreke at de fire forordningene i proposisjonen utfyller deler av regelverket i den tredje energimarkedspakken som Stortinget ga sitt samtykke til innlemmelse av i EØS-avtalen i 2018. Forordningene bidrar til mer harmoniserte tekniske krav og markedsbaserte handelsregler som skal bidra til effektiv og sikker krafthandel mellom landene.

Energisystemet i Europa er i endring. Et av målene er at kraftsystemet settes i stand til å ta imot mer fornybar energi. Forordningene gjelder praktiske, viktige spørsmål som må koordineres for å bidra til effektiv og sikker kraftutveksling mellom landene. Min vurdering er at innlemmelse av forordningen vil bidra til styrket forsyningssikkerhet, bedre integrering av fornybar energi i kraftsystemet og mer velfungerende kraftmarked i Norden og i Europa.

Norge har i mange tiår vært en del av et felles nordisk kraftmarked, som igjen er integrert i det europeiske kraftmarkedet. Det er derfor nødvendig med et tett samarbeid mellom de systemansvarlige reguleringsmyndighetene for energi. Forordningene regulerer bruken av infrastruktur for krafthandel over landegrensene. De regulerer verken eiendomsrett til vannfall eller konsesjoner for kraftproduksjon, strømmnett eller utenlandskabler. Ansvar for kraftforsyningssikkerhet forblir nasjonalt.

Forordningene gjelder forhold som hittil i stor grad har vært regulert gjennom en avtalebasert og ulovfestet praksis mellom landene. Gjennom å innlemme regelverket får Statnett og kraftbørser i Norge, som Nord Pool, delta på vilkår som tilsvarer europeiske aktører i utviklingen av kraftsystemet. Den norske reguleringsmyndighet for energi deltar fullt ut i ACER, med unntak av stemmerett.

Verken tredje energimarkedspakke eller disse forordningene fratar Norge råderett over egen energipolitikk. Det er norske myndigheter som gir konsesjoner for kraftproduksjon, strømmnett og utenlandskabler. Innlemmelse av forordningene i EØS-avtalen og gjennomføring i norsk rett vil bidra til likere rammebetingelser og gir norske aktører tilgang til det europeiske kraftmarkedet, i tråd med EØS-avtalen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ole André Myhrvold (Sp) [12:09:14]: Jeg har forståelse hvis statsråden ikke kjenner saken like godt som fagstatsråden ville ha gjort, men vi prøver allikevel.

Flere høringsinstanser har vært skeptiske til innføringen av disse fire forordningene, bl.a. av frykt for høyere strøm- og kraftpris for industrien. Regjeringen skriver at den ønsker innføring av disse for mer effektiv krafthandel over landegrensene.

Er det høyere strøm- og kraftpris som er regjeringens svar på en mer effektiv krafthandel over landegrensene? Eller hva er det med markedet i dag som ikke er velfungerende nok for regjeringen, sånn at man må innføre disse fire forordningene?

Statsråd Jan Tore Sanner [12:10:01]: Norge er allerede en del av et nordisk kraftmarked, som igjen er en integrert del av det europeiske. Det denne saken handler om, er å sørge for at vi får et godt regelverk også for de mer tekniske løsningene for krafthandel. Det har, som jeg var inne på i mitt innlegg, i stor grad vært basert på avtaler og ulovfestet rett. Jeg mener det er bra at vi nå får dette inn i ordnede former, og at Norge blir en del av det. Hvis Norge skulle stilt seg på siden, ville det bare betydd at man ville overlate mer makt til andre – ikke mer makt til Stortinget, men mer makt til andre. Det er ikke slik at høyere pris er et mål. Nei, målet for samarbeidet er å bidra til gode løsninger for forbrukerne, for klima og miljø, og en markedsbasert løsning for handel er et viktig verktøy for å det til.

Ole André Myhrvold (Sp) [12:11:04]: Statsråden sa i sitt innlegg at dette ikke reduserer norsk innflytelse over energipolitikken, og at det ikke er en svekkelse av norsk selvstyre i så måte. Statsråden sa også at målet var en harmonisering mot det europeiske markedet, fordi det nordiske var så tett knyttet til det.

Er statsråden enig i at disse fire forordningene utvider informasjonsplikten overfor ESA og dermed ESAs rett til å bøtelegge utover det som ble vedtatt da Stortinget i 2018 vedtok innføringen av tredje energimarkedspakke?

Statsråd Jan Tore Sanner [12:11:42]: Poenget med dette er at vi skal få et mer velordnet system, og det betyr selvsagt også at det må være tilgang til informasjon. Jeg er tilhenger av en markedsøkonomi, men jeg er tilhenger av en regulert markedsøkonomi. Det vi gjør her, er å regulere og gi et godt rammeverk for kraftutvekslingen. Jeg mener det ville være svært uheldig hvis man skulle overlate mer makt til andre. Norge som en stor og viktig kraftnasjon må også sørge for at norske reguleringsmyndigheter får delta i dette viktige arbeidet.

Bjørnar Moxnes (R) [12:12:49]: Erna Solberg uttalte i dag i forbindelse med framleggelsen av energimeldingen at vår framtidige velferd er avhengig av at vi fortsetter å utvikle lønnsomme eksportindustrier ba-

sert på norske ressurser og norsk kompetanse. Det har vel Solberg rett i. Så vet vi veldig godt at Norges kraftintensive industri, som eksporterer for godt over 100 mrd. kr i året – står for titusener av arbeidsplasser, nøkkelbedrifter og lokalsamfunn landet rundt – i 100 år har hatt et gigantisk konkurransefortrinn, nemlig tilgangen til rimelig energi fra vannkraften. Det er hovedfortrinnet. Det har vært det i 100 år, og jeg tror det vil være det i 100 år til. Men for hver nye kabel vi bygger, når vi kobler oss tettere på EU og også gir makt over energipolitikken vår til EU, vil jo strømprisene harmoniseres med de europeiske strømprisene.

Ser Sanner at det kan sette industrien vår i fare?

Statsråd Jan Tore Sanner [12:13:51]: Det korte svar er på det er nei. Norsk konkurranseutsatt virksomhet har styrket sin konkurransekraft og er godt posisjonert for fremtidig vekst. Det er mange faktorer som påvirker rammebetingelsene for den type virksomhet. Tilgang til kraft og kraft til rimelig pris er en del av dette, men også de viktige rammebetingelsene som Norge sammen med Europa får på plass for at vi skal nå målene i Parisavtalen. Det er en ulik miks i energimarkedet. Norge bidrar med vannkraft. Europeisk kraftforsyning bidrar med annen type kraft, bl.a. vindkraft. Vi må sørge for at vi har et velfungerende kraftmarked i Norden og i Europa. Norge er også en del av det, og nå får vi også bedre regler rundt kraftutvekslingen.

Bjørnar Moxnes (R) [12:14:56]: Det er en litt dristig påstand fra Sanner – han overser vannkraftens enorme betydning for norsk industri. Mye påvirker konkurranseevnen, men det er helt åpenbart at historisk, og også i framtiden, er det tilgangen til billig energi fra ren, fornybar vannkraft som er det avgjørende fortrinnet for å sikre at vi har metallindustri i Norge, produserer aluminium og silisium, metaller verden trenger, ikke minst med det grønne skiftet og mer elektrifisering og batterier osv. Setter vi dette i fare, undergraver vi fundamentet for veldig mye av industrien vår.

Er Sanner bekymret for utfallet av den pågående saken i rettssystemet som handler om hvorvidt vi kan avgi makt til ACER med simpelt flertall? Er det derfor det presses gjennom i Stortinget nå, for å komme en eventuell og for så vidt negativ avgjørelse i rettssystemet, i favør av Nei til EU og de som er skeptisk til overføring, i forkjøpet?

Statsråd Jan Tore Sanner [12:15:59]: Representanten vet utmerket godt at det ville være fullstendig galt av meg som statsråd å spekulere om en sak i et rettssystem. Vi må respektere maktfordelingen i det norske systemet. I hvert fall gjør jeg det.

Jeg undervurderer ikke vannkraftens betydning for utvikling av norsk industri i Norge. Det er en kjensgjær-

ning at norsk industri i stor grad er bygget opp rundt kraftproduksjon, og at norsk industri har nytt godt av god tilgang på rimelig kraft. Slik ønsker vi at det fortsatt skal være fremover. Så tror jeg at den norske energimiksen kommer til å bli utvidet over år, etter hvert som vi også får annen type energi og fornybar energi inn i det norske energisystemet. Jeg føler meg trygg på at det konkurransefortrinnet som norsk vannkraft har vært, fortsatt vil være det i tiårene fremover.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 14 og 15.

Sak nr. 16 [12:17:09]

*Innstilling fra næringskomiteen om Lov om røys-
tingsrådgjevarar og lov om endringar i føretakslovgje-
vinga (retting av feil m.m.)* (Innst. 661 L (2020–2021), jf. Prop. 207 L (2020–2021))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Votering

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Da er Stortinget klar til å gå til votering. Stortinget går først til votering over resterende saker fra gårstdagens kart.

Votering i sak nr. 11, debattert 10. juni 2021

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Endringer i midlertidige lover om tilpasninger i introduksjonsloven og integreringsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 (integreringspakke III) (Innst. 645 L (2020–2021), jf. Prop. 196 L (2020–2021))

Presidenten: Under debatten har Karin Andersen satt fram ett forslag på vegne av Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen åpne for å forlenge muligheten for utvidet introduksjonsprogram og utvidet norskopplæring mer enn fire måneder etter en individuell vurdering, for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19.»

Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 80 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.26.58)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

l o v

om endringer i midlertidige lover om tilpasninger i introduksjonsloven og integreringsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 (integreringspakke III)

I

I midlertidig lov 26. mai 2020 nr. 53 om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 gjøres følgende endringer:

§ 2 andre ledd skal lyde:

Deltakere som startet introduksjonsprogrammet mellom 1. januar 2019 og 1. januar 2020, har rett til å få utvidet programmet med inntil fire måneder, dersom den enkelte har behov for slik utvidelse for å komme i jobb eller utdanning.

§ 3 andre ledd skal lyde:

Deltakere som har rett og plikt til å delta i opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven § 17 første ledd og som avslutter opplæringen mellom 1. januar 2021 og 31. desember 2021, har rett til utvidet opplæring i norsk inntil fire måneder.

§ 5 flyttes til kapittel 1 og skal lyde:

§ 5 *Forskrift om å utvide ordningene etter introduksjonsloven*

Departementet kan gi forskrift om å utvide ordningene etter introduksjonsloven i forbindelse med stortingsvedtak om tiltak for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19.

Nåværende §§ 5 til 9 blir §§ 6 til 10 i kapittel 2.

Nåværende § 10 blir ny § 11 og skal lyde:

§ 11 *Ikrafttredelse og opphevelse. Overgangsregler*

Kapittel 1 og 3 gjelder fra den tid Kongen bestemmer, og oppheves fra den tid Kongen bestemmer.

Kapittel 2 trer i kraft straks og oppheves 1. desember 2021.

§ 2 gjelder for dem som fortsatt deltar i introduksjonsprogram når kapittel 1 trer i kraft. *For de som startet introduksjonsprogrammet mellom 1. januar og 1. juli 2019, gjelder § 2 andre ledd bare dersom de fortsatt deltar i programmet per 1. januar 2021. For de som startet introduksjonsprogrammet mellom 1. juli 2019 og 1. januar 2020 gjelder § 2 andre ledd bare dersom de fortsatt deltar i programmet per 1. juli 2021.* § 2 tredje og fjerde ledd gjelder også for dem som starter i program etter at kapittel 1 har trådt i kraft. § 3 første ledd gjelder for dem som

avslutter opplæringen etter at kapittel 1 har trådt i kraft. § 3 andre ledd gjelder for dem som avslutter opplæringen etter 31. desember 2020.

Kongen kan gi *forskrift om ytterligere overgangsbestemmelser.*

II

I midlertidig lov 18. desember 2020 nr. 154 om tilpasninger i integreringsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 gjøres følgende endringer:

§ 7 skal lyde:

§ 7 *Forskrift om å utvide ordningene etter integreringsloven*

Departementet kan gi forskrift om å utvide ordningene etter integreringsloven i forbindelse med stortingsvedtak om tiltak for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19.

Nåværende § 7 blir ny § 8 og skal lyde:

§ 8 *Ikrafttredelse og opphevelse*

Loven trer i kraft 1. januar 2021.

§§ 1 til 6 oppheves 1. desember 2021. *Loven for øvrig oppheves fra den tid Kongen bestemmer.*

III

Loven trer i kraft straks.

Presidenten: Fremskrittspartiet har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 71 mot 15 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 12.27.44)

Presidenten: Det votes over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Fremskrittspartiet har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble bifalt med 71 mot 15 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 12.28.22)

Presidenten: Lovvedtaket vil bli ført opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

V o t e r i n g i s a k n r. 12, debattert 10. juni 2021

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Karin Andersen, Lars Haltbrekken, Audun Lysbakken, Freddy Andre Øvstegård, Mona Fagerås og Arne Nævra om å evakuere flere asylsøkere fra Hellas i 2021 og for-

sterke bistanden til Bosnia (Innst. 589 S (2020–2021), jf. Dokument 8:219 S (2020–2021))

Presidenten: Under debatten har Karin Andersen satt fram tre forslag på vegne av Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen avlaste Hellas og starte arbeidet med å hente ytterligere 750 flyktninger fra de greske øyene for relokalisering i Norge.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i samarbeid med UNHCR og greske myndigheter velge ut barnefamilier, sårbare enslige og andre som har størst behov for relokalisering.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen forsterke bistanden til Bosnia og tilby UNHCR i samarbeid med bosniske myndigheter relokalisering av særlig sårbare flyktninger til Norge for behandling av asylsøknaden her.»

Det votes alternativt mellom disse forslagene og komiteens innstilling.

Rødt har varslet støtte til forslagene.

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument 8:219 S (2020–2021) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Karin Andersen, Lars Haltbrekken, Audun Lysbakken, Freddy André Øvstegård, Mona Fagerås og Arne Nævra om å evakuere flere asylsøkere fra Hellas i 2021 og forsterke bistanden til Bosnia – vedtas ikke.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslagene fra Sosialistisk Venstreparti ble innstillingen bifalt med 81 mot 5 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 12.29.13)

Votering i sak nr. 13, debattert 10. juni 2021

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Geir Pollestad, Heidi Greni, Siv Mossleth, Kjersti Toppe og Jan Bøhler om klassifisering av elsparkesykler og kommunenes adgang til å regulere elsparkesykkelfirmaenes virksomhet (Innst. 638 S (2020–2021), jf. Dokument 8:232 S (2020–2021))

Presidenten: Under debatten har Kirsti Leirtrø satt fram ett forslag på vegne av Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en klassifisering av elsparkesykler som en type kjøretøy, slik at kommunene kan regulere parkering og øvrig regelverk for bruken på linje med andre kjøretøyer.»

Det votes alternativt mellom dette forslaget og komiteens innstilling.

Rødt har varslet støtte til forslaget.

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument 8:232 S (2020–2021) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Geir Pollestad, Heidi Greni, Siv Mossleth, Kjersti Toppe og Jan Bøhler om klassifisering av elsparkesykler og kommunenes adgang til å regulere elsparkesykkelfirmaenes virksomhet – vedtas ikke.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble innstillingen bifalt med 45 mot 41 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 12.30.04)

Votering i sak nr. 14, debattert 10. juni 2021

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om Opphevelse av lov om tilbud av grunnleggende banktjenester gjennom Posten Norge AS' ekspedisjonsnett (Innst. 644 L (2020–2021), jf. Prop. 191 L (2020–2021))

Presidenten: Under debatten er det satt fram to forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Øystein Langholm Hansen på vegne av Arbeiderpartiet
- forslag nr. 2, fra Siv Mossleth på vegne av Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti

Det votes over forslag nr. 2, fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget sender Prop. 191 L (2020–2021) tilbake til regjeringen og ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en ny proposisjon bygd på en ny vurdering av hvordan tilbudet gjennom landpostnettet kan innrettes for å være mest mulig treffsikkert, og om det finnes muligheter for kostnadsreducerende tiltak gjennom å avgrense tilbudet i en overgangspe-

riode til de postdistriktene hvor etterspørselen etter banktjenester i landpostnettet er aller størst.»
Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 71 mot 14 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 12.30.55)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 1, fra Arbeiderpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for å finne tilfredsstillende løsninger for dem som mister tilbudet når Postens plikt til å tilby grunnleggende banktjenester oppheves, eksempelvis «Bank i butikk».»
Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Arbeiderpartiet ble med 57 mot 29 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 12.31.10)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

l o v

om opphevelse av lov 21. juni 2002 nr. 44 om tilbud av grunnleggende banktjenester gjennom Posten Norge AS' ekspedisjonsnett

I

Lov 21. juni 2002 nr. 44 om tilbud av grunnleggende banktjenester gjennom Posten Norge AS' ekspedisjonsnett oppheves.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Presidenten: Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g:

Komiteens innstilling ble bifalt med 47 mot 39 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 12.31.35)

Presidenten: Det votes over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g:

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble bifalt med 44 mot 41 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 12.31.51)

Presidenten: Lovvedtaket vil bli ført opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Voting i sak nr. 15, debattert 10. juni 2021

Innstilling frå transport- og kommunikasjonskomiteen om Nokre saker om luftfart, veg, særskilde transporttiltak og jernbane (Innst. 648 S (2020–2021), jf. Prop. 193 S (2020–2021))

Presidenten: Under debatten har Øystein Langholm Hansen satt fram ett forslag på vegne av Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge til grunn at medgåtte kostnader til planlegging og konkurranse for ny lufthavn ved Mo i Rana inngår i det lokale bidraget på 600 mill. kroner.»

V o t e r i n g:

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 45 mot 40 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.32.20)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k:

I

Fullmakt til å pådra staten plikter for investeringsprosjekt

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2021 kan:

1.

Starte opp desse investeringsprosjekta	Innanfor ei kostnadsramme på:
Ny Lufthamn ved Mo i Rana	3 320 mill. kroner
E16 Lærdalstunnelen	2 304 mill. kroner
Vossebana: Fløen–Bergen/Nygårdstangen godsterminal	4 041 mill. kroner

2.

Vidareføre disse tidlegare godkjende investeringsprosjekta E6 Tømmernes-, Forså-, Fagernes-, Larsberg-, Skardal- og Isfjelltunnelane	Innanfor ei endra kostnadsramme på: 890 mill. kroner
IC Østfoldbana Sandbukta–Moss–Såstad	17 925 mill. kroner

Fullmaktene over om å forplikte staten i desse investeringsprosjekta gjeld òg forpliktingar som blir inngåtte i seinare budsjettår, innanfor kostnadsramma for det einskilde prosjekt.

Samferdselsdepartementet får fullmakt til å prisjustere kostnadsrammene i seinare år.

Presidenten: Rødt har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 84 stemmer mot 1 stemme.

(Voteringsutskrift kl. 12.32.52)

Videre var innstilt:

II

Fullmakt til valutakursjustering av kostnadsramme

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet kan valutakursjustere den tidlegare vedtekne kostnadsramma for kjøp av 30 nye lokaltog.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Videre var innstilt:

III

Stortinget ber regjeringen sørge for at lufthavnene i Mosjøen, Sandnessjøen og Brønnøysund består etter utbyggingen av ny flyplass ved Mo i Rana.

IV

Stortinget ber regjeringen sørge for at det er et tilstrekkelig flytilbud til Stord lufthavn også etter at dagens avtale går ut i juni 2021.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Videre var innstilt:

V

Stortinget ber regjeringen legge til grunn at ny lufthavn ved Mo i Rana skal åpnes i 2025.

Presidenten: Rødt har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 85 stemmer mot 1 stemme.

(Voteringsutskrift kl. 12.33.50)

Votering i sak nr. 16, debattert 10. juni 2021

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Gisle Meininger Saudland, Helge André Njåstad, Kari Kjønås Kjos, Erlend Wiborg og Himanshu Gulati om å sikre at hjelpemiddelordningen er brukerorientert (Innst. 533 S (2020–2021), jf. Dokument 8:264 S (2020–2021))

Presidenten: Under debatten har Bjørnar Laabak satt fram to forslag på vegne av Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå og fremme forslag til endringer i lov og i ansvarsdelingen for tildeling av hjelpemidler, slik at brukers behov og ønsker kan imøtekommes der det ikke ligger andre tungtveiende hensyn til grunn.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at mennesker som har hatt en type hjelpemiddel, får det hjelpemiddelet på nytt når det skal fornyes, dersom brukeren selv ønsker det.»

Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 65 mot 21 stemmer ikke bifalt. (Voteringsutskrift kl. 12.34.15)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

Stortinget ber regjeringen på egnet måte og i samarbeid med funksjonshemmedes organisasjoner rapportere tilbake til Stortinget hvilke resultater som er oppnådd gjennom iverksetting av Stortingets vedtak om forbedringer av hjelpemiddelformidlingen (jf. stortingsvedtakene nr. 429–435 av 30. januar 2018).

Presidenten: Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble med 45 mot 41 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.34.44)

Voting i sak nr. 17, debattert 10. juni 2021

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om å øke organisasjonsgraden i arbeidslivet og sikre flere fast jobb (Innst. 532 S (2020–2021), jf. Dokument 8:268 S (2020–2021))

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt åtte forslag. Det er

- forslagene nr. 1 og 2, fra Arild Grande på vegne av Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti
 - forslagene nr. 3 og 4, fra Per Olav Lundteigen på vegne av Senterpartiet
 - forslag nr. 5, fra Solfrid Lerbrekk på vegne av Sosialistisk Venstreparti
 - forslagene nr. 6–8, fra Seher Aydar på vegne av Rødt
- Det votes over forslagene nr. 6 og 8, fra Rødt.

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge fram forslag om at EØS-borgere må kunne dokumentere fast ansettelseskontrakt med tariffvilkår for å få arbeidstillatelse.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme lovforslag om å fjerne adgangen til gjennomsnittsberegning av arbeidstiden etter arbeidsmiljøloven § 10-5, som gir adgang til å arbeide ut over normalarbeidstid uten overtidbetaling.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Rødt ble med 84 mot 2 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.35.17)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 7, fra Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en nasjonal seriøsitetsmodell for offentlige oppdrag og innkjøp basert på Oslo-modellen, Vestfold/Telemark-modellen og liknende, og utrede hvordan man kan utvide seriøsitetsmodellen til også å omfatte andre bransjer. Det må være et krav at bedrifter som får oppdrag, har tariffavtale.»

Sosialistisk Venstreparti har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Rødt ble med 80 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.35.31)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 5, fra Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en tiltakspakke mot innleie som forbyr bruken i utsatte områder i forskrift etter arbeidsmiljøloven § 14-12 (5), og en plan for å stanse private virksomheter som ikke er produksjonsbedrifter, fra å drive utleie av arbeidskraft.»

Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 80 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.35.43)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 4, fra Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om å øke fagforeningsfradraget i statsbudsjettet for 2022.»

Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Senterpartiet ble med 72 mot 14 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.35.58)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 3, fra Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om at EØS-borgere utenom Norden må kunne dokumentere ansettelseskontrakt med tariffvilkår for å få arbeidstillatelse.»

Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Senterpartiet ble med 77 mot 9 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.36.12)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 2, fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om å doble fagforeningsfradraget i statsbudsjettet for 2022.»

Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 53 mot 33 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.36.27)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 1, fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endringer i arbeidsmiljøloven som sikrer at adgang til gjennomsnittsberegning av arbeidstid innenfor allmenngjorte områder forbeholdes virksomheter som er bundet av landsomfattende tariffavtale med fagforening med innstillingsrett.»

Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 53 mot 33 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.36.43)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

I

Stortinget ber regjeringen, i samarbeid med partene i arbeidslivet, legge til rette for og ta aktivt i bruk forpliktende avtaler om lån av arbeidskraft mellom produksjonsbedrifter, som gjør at permitterte kan bidra i andre sektorer med arbeidskraftmangel.

II

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om å styrke byggebransjens varslingskanaler for arbeidslivskriminalitet, Fair Play Bygg Norge og Byggebransjens Uropatrulje, i statsbudsjettet for 2022.

III

Stortinget ber regjeringen gjennomgå konkurslovgivningen og foreslå endringer slik at den blir mer effektiv, for eksempel ved skjerpelse av strafferammer og konkursskarantene.

IV

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om å oppheve arbeidsmiljøloven § 16-1 annet ledd, slik at kapittel 16 i arbeidsmiljøloven, som gir ansatte rettigheter

ved virksomhetsoverdragelse, også gjelder ved overdragelser fra konkursbo.

V

Stortinget ber regjeringen fremme forslag som tydelig definerer kriterier for når en arbeidsgiver skal kunne bruke selvstendige oppdragstakere, for eksempel begrenset til når arbeidets karakter tilsier det og arbeidet skiller seg fra det som ordinært utføres i virksomheten.

VI

Stortinget ber regjeringen fremme lovforslag om at arbeidsmiljøloven § 14-9 andre ledd bokstav a endres til ordlyden som gjaldt før 2015: «Når arbeidets karakter tilsier det og arbeidet atskiller seg fra det som ordinært utføres i bedriften».

VII

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag til endringer i serveringsloven som sikrer at kommuner kan håndheve krav til lønns- og arbeidsvilkår i sektoren, herunder krav om at arbeidsgiver må dokumentere overholdelse av allmenngjort minstelønn for bransjen for å få serveringsbevilling.

VIII

Stortinget ber regjeringen fremme forslag som tydeligere definerer hva som er sesongarbeid, slik at arbeid som strekker seg over store deler av året, ikke kan defineres som sesongarbeid.

IX

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en nasjonal seriøsitetsmodell for offentlige oppdrag og innkjøp med utgangspunkt i modellene som er utviklet i kommuner som blant annet Skien, Bodø og Oslo, og utrede hvordan man kan utvide seriøsitetsmodellen til også å omfatte andre bransjer. Det må være et krav at bedrifter som får oppdrag, har tariffavtale eller minimum følger de lønns- og arbeidsvilkår som gjelder for den aktuelle bransjen.

X

Stortinget ber regjeringen om å legge frem en årlig kartlegging av utviklingen i arbeidslivet knyttet til organisasjonsgrad, innleie samt faste og midlertidige ansettelsesforhold, og at dette legges frem for stortinget i forbindelse med statsbudsjettet.

XI

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om å gjeninnføre kollektiv søksmålsrett.

XII

Stortinget ber regjeringen igangsette et pilotprosjekt for regionale norskopplæringsentre for arbeidsinnvandrere i samarbeid med frivillige aktører og partene i arbeidslivet. Senteret skal tilby gratis norskopplæring og andre relevante tjenester til arbeidsinnvandrere, og tilbudet skal ha en innretning som stimulerer til fagforeningsmedlemskap.

XIII

Stortinget ber regjeringen fremme lovforslag om å fjerne arbeidsmiljøloven § 14-9 andre ledd bokstav f.

Presidenten: Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble med 45 mot 41 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.37.01)

Voting i sak nr. 18, debattert 10. juni 2021

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om å sikre bedre rammebetingelser for en slagkraftig fagbevegelse (Innst. 531 S (2020–2021), jf. Dokument 8:269 S (2020–2021))

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt fire forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Per Olaf Lundteigen på vegne av Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 2, fra Solfrid Lerbrekk på vegne av Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 3, fra Seher Aydar på vegne av Rødt
- forslag nr. 4, fra Arild Grande på vegne av Arbeiderpartiet

Det votes over forslag nr. 3, fra Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen i samarbeid med partene gjennomgå bruken av lockout og tvungen lønnsnemnd og fremme forslag som skal sikre at tvungen lønnsnemnd ikke kan brukes for å undergrave streikeretten. Målet er at pågående konflikter ikke stoppes, med mindre det er helt nødvendig, men heller justeres.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Rødt ble med 85 stemmer mot 1 stemme ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.37.34)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 2, fra Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sikrer at arbeidere som har inngått en såkalt husavtale, kan fri seg fra denne på kort varsel dersom formålet er å inngå en landsdekkende tariffavtale.»

Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 80 mot 5 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.37.49)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 1, fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå bruken av lockout og tvungen lønnsnemnd og fremme forslag som skal sikre at tvungen lønnsnemnd ikke kan brukes for å undergrave streikeretten, verken ved at den ene parten bruker lockout, eller ved at det ikke gjøres en grundig nok vurdering av om et streikeuttak truer liv og helse.»

Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 72 mot 14 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.38.04)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 4, fra Arbeiderpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen ta initiativ overfor partene med sikte på å styrke ILOs kjernekonvensjoner i norsk lovverk.»

Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet ble med 45 mot 41 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.38.20)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til tiltak for å øke organisasjonsgraden og styrke trepartssamarbeidet i arbeidslivet.

Presidenten: Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble med 45 mot 41 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.38.41)

Voting i sak nr. 19, debattert 10. juni 2021

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Eirik Faret Sakariassen, Torgeir Knag Fylkesnes, Kari Elisabeth Kas-ki, Freddy André Øvstegård, Mona Fagerås, Karin Andersen og Nicholas Wilkinson om å rette opp i usosiale velferdskutt (Innst. 530 S (2020–2021), jf. Dokument 8:270 S (2020–2021))

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt 14 forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Lise Christoffersen på vegne av Arbeiderpartiet og Senterpartiet
- forslagene nr. 3–10, fra Per Olaf Lundteigen på vegne av Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 2, fra Jon Georg Dale på vegne av Fremskrittspartiet
- forslagene nr. 11–14, fra Solfrid Lerbrekk på vegne av Sosialistisk Venstreparti

Det votes over forslagene nr. 11–14, fra Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om snarest å reversere de usosiale kuttene i fysioterapiordningen.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om snarest å reversere kuttene i støtte til tannregulering til barn og unge og tannhelsesjekk for eldre.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarest fremme forslag om å reversere de usosiale kuttene til nødvendig medisinsk forbruksmateriell.»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarest reversere de usosiale kuttene i arbeidsavklaringspenger (AAP) som er gjennomført under regjeringen Solberg og fremme nødvendige forslag for dette.»

Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti ble med 80 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.39.16)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 2, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for en uavhengig evaluering og utredning av effektene av uførefor- men, både når det gjelder ytelsesnivå, forholdet til andre inntektsavhengige ytelser og forholdet til tje- nestepensjoner, og fremme forslag som kan rette opp eventuelle urimelige utslag reformen medførte.»

Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 65 mot 21 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.39.32)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 3–10, fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i forslag til statsbud- sjett for 2022 legge frem forslag til styrket bostøtte slik at den når flere, og at de som får støtte, får dek- ket en like stor del av sine boutgifter som i 2010.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarest fremme for- slag om å reversere kuttene i uføres barnetillegg.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarest fremme for- slag om å reversere kuttet i bilstøtteordningen for personer som trenger bil i gruppe 1 for å bryte en isolert tilværelse og bedre dagliglivets funksjoner.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen evaluere endringe- ne i det offentlige finansierte fysioterapitilbudet samtidig som det gjennomføres en opptrappings- plan for habilitering/rehabilitering i kommunene.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen evaluere endringer i tannhelsetilbudet for barn, unge og eldre slik at tannhelsetilbudet kan bedres for disse gruppene.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre en helhetlig gjennomgang av regelendringen som innebar kutt i medisinsk forbruksmateriell for å sik- re at nøkterne rettferdige behov dekkes.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber regjeringen evaluere og utrede effektene av uførefor- men, både når det gjelder ytelsesnivå, forholdet til andre inntektsavhengige ytelser og forholdet til tjenestepensjoner, og frem- me forslag som kan rette opp urimelige kutt.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre en grundig evaluering av ordningen med arbeidsav-

klaringspenge (AAP) og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g:

Forslagene fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 72 mot 14 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.39.47)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k:

Dokument 8:270 S (2020–2021) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Eirik Faret Sakariassen, Torgeir Knag Fylkesnes, Kari Elisabeth Kaski, Freddy André Øvstegård, Mona Fagerås, Karin Andersen og Nicholas Wilkinson om å rette opp i usosiale velferdskutt – vedtas ikke.

Presidenten: Det votes over alternativt mellom komiteens innstilling og forslag nr. 1, fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en gjennomgang av hvordan de urettferdige kuttene regjeringen og stortingsflertallet har gjennomført har svekket levekårene for de svakeste i samfunnet og økt den sosiale ulikheten i Norge.»

Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet ble innstillingen vedtatt med 46 mot 40 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 12.40.21)

Votering i sak nr. 20, debattert 10. juni 2021

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Nicholas Wilkinson, Eirik Faret Sakariassen og Karin Andersen om likhet for loven for rusbehandling, psykiatri og somatikk under innleggelse i behandlingsinstitusjoner (Innst. 528 S (2020–2021), jf. Dokument 8:274 S (2020–2021))

Presidenten: Under debatten er det satt fram to forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Lise Christoffersen på vegne av Arbeiderpartiet og Senterpartiet

- forslag nr. 2, fra Nicholas Wilkinson på vegne av Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti

Det votes først over forslag nr. 2, fra Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme nødvendige forslag til endringer i lov om folketrygd som sikrer likebehandling av personer som er innlagt i psykiatriske behandlingsinstitusjoner eller rusinstitusjoner, og personer som er innlagt i somatiske sykehusavdelinger, slik at begge pasientgrupper fritas for reduksjon i sine ytelser fra folketrygden.»

Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 57 mot 29 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.40.54)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 1, fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede det rettslige grunnlaget for å redusere trygdeytelser for personer under straffegjennomføring.»

Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet ble med 45 mot 40 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.41.08)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k:

Stortinget ber regjeringen utrede endringer i folketrygdlovens regler om reduksjon av ytelser under opphold i institusjon, herunder forskjellen mellom innlagte i somatiske og psykiatriske institusjoner, og komme tilbake til Stortinget med forslag til endringer som sikrer likebehandling av pasientgrupper.

Presidenten: Fremskrittspartiet har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g:

Komiteens innstilling ble bifalt med 70 mot 15 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 12.41.37)

Votering i sak nr. 21, debattert 10. juni 2021

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om et sterkere sosialt sikkerhetsnett med varige forbedringer i dagpengeordningen (Innst. 544 S (2020–2021), jf. Dokument 8:276 LS (2020–2021))

Presidenten: Under debatten er det satt fram to forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Per Olaf Lundteigen på vegne av Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 2, fra Seher Aydar på vegne av Rødt

Det votes over forslag nr. 2, fra Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om varige forbedringer av inntektssikringsordningene, bygd på Stortingets tiltak spesielt i dagpengeordningen våren 2020.»

Sosialistisk Venstreparti har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Rødt ble med 80 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.42.05)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument 8:276 LS (2020–2021) – Representantforslag fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om et sterkere sosialt sikkerhetsnett med varige forbedringer i dagpengeordningen – vedtas ikke.

Presidenten: Det votes alternativt mellom komiteens innstilling og forslag nr. 1, fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om varige endringer som halverer minstekravet til inntekt for å kvalifisere til dagpenger, med virkning fra 1. oktober 2021.»

Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble innstillingen bifalt med 71 mot 14 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 12.42.50)

Votering i sak nr. 22, debattert 10. juni 2021

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Eirik Faret

Sakariassen, Nicholas Wilkinson, Audun Lysbakken, Freddy André Øvstegård, Arne Nævra og Mona Fagerås om arbeidsinkludering foran profitt og anbud i Navs tiltaksapparat (Innst. 563 S (2020–2021), jf. Dokument 8:287 S (2020–2021))

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt seks forslag. Det er

- forslagene nr. 1–3, fra Per Olaf Lundteigen på vegne av Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti
- forslagene nr. 4–6, fra Solfrid Lerbrekk på vegne av Sosialistisk Venstreparti

Det votes over forslagene nr. 4 og 5, fra Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en plan for å avvikle dagens anbudssystem for arbeidsmarkedstiltakene i Nav.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen påse at Nav henter inn dokumentasjon fra tiltaksbedriftene som gir grunnlag for å etterprøve at tilskudd til arbeidsmarkedstiltak går til formålet, og at overskudd kommer tiltakene og deltakerne til gode.»

Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti ble med 80 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.43.20)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 6, fra Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede nye organisasjonsformer som tilrettelegger godt for ideell virksomhet innenfor arbeidsmarkedstiltak, og som ikke har kapitalavkastning som formål.»

Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 80 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.43.34)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 1–3, fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen påse at økonomiske verdier opparbeidet gjennom drift av arbeidsmarkedstiltak forblir i tiltaksbedriften som skal videreføre tiltakene ved konserndannelse.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at Navkontorene skal drive ordinær arbeidsformidling som et virkemiddel for å bygge opp, styrke og beholde arbeidslivskompetansen i det enkelte Navkontor og utvikle et tettere samarbeid med arbeidsgivere i privat og offentlig sektor, i tråd med Nav-reformens forutsetninger.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme nødvendige forslag for å sikre at alle selskaper som leverer offentlig finansierte velferdstjenester, organiseres i egne rettssubjekter hvor det ikke er tillatt å drive annen virksomhet enn offentlig finansierte velferdstjenester.»

Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 72 mot 14 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.43.49)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

Stortinget ber regjeringen stanse alle planer som foreligger om å konkurranseutsette arbeidsforberedende trening (AFT).

Presidenten: Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble med 45 mot 41 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.44.25)

Votering i sak nr. 23, debattert 10. juni 2021

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Per Olaf Lundteigen, Nils T. Bjørke, Sigbjørn Gjelsvik, Ole André Myhrvold og Liv Signe Navarsete om at mentorordningen i Nav utvides til å gjelde jordbruksvirksomheter som ansetter arbeidstakere bosatt i Norge (Innst. 562 S (2020–2021), jf. Dokument 8:291 S (2020–2021))

Presidenten: Under debatten har Per Olaf Lundteigen satt fram ett forslag på vegne av Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen om at mentorordningen i Nav utvides til å gjelde jordbruksvirksom-

heter som ansetter arbeidstakere som er bosatt i Norge.»

Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Senterpartiet ble med 72 mot 14 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.44.54)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

Stortinget ber regjeringen påse at virksomheter som ansetter arbeidssøkere tilknyttet Nav og som gis arbeid i jordbruksbedrifter, sikres lik tilgang som andre virksomheter til å benytte seg av mentorordning, lønns-tilskudd og andre tiltak som bidrar til å få folk raskt tilbake i arbeid.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Stortinget går så til votering over sakene på dagens kart.

Sakene nr. 1–6 var andre gangs behandling av lovsaker og gjelder lovvedtakene 162 til og med 167.

Det foreligger ingen forslag til anmerkning. Stortingets lovvedtak er dermed bifalt ved andre gangs behandling og blir å sende Kongen i overensstemmelse med Grunnloven.

Votering i sak nr. 7, debattert 11. juni 2021

Innstilling fra finanskomiteen om Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivninga m.m. (Innst. 599 L (2020–2021), jf. Prop. 194 LS (2020–2021))

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt 17 forslag. Det er

- forslagene nr. 1 og 2, fra Eigil Knutsen på vegne av Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt
- forslagene nr. 3 og 4, fra Eigil Knutsen på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt
- forslag nr. 5, fra Vetle Wang Soleim på vegne av Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti
- forslag nr. 6, fra Sigbjørn Gjelsvik på vegne av Senterpartiet og Miljøpartiet De Grønne
- forslagene nr. 7–9, fra Kari Elisabeth Kaski på vegne av Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt

- forslag nr. 10, fra Sigbjørn Gjelsvik på vegne av Senterpartiet
- forslagene nr. 11 og 12, fra Kari Elisabeth Kaski på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne
- forslagene nr. 13 og 14, fra Kari Elisabeth Kaski på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Rødt
- forslag nr. 15, fra Kari Elisabeth Kaski på vegne av Sosialistisk Venstreparti
- forslagene nr. 18 og 19, fra Bjørnar Moxnes på vegne av Rødt

Det votes over forslagene nr. 18 og 19, fra Rødt.

Forslag nr. 18 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

I følgende bestemmelser skal oppjusteringsfaktoren «1,33» endres til «1,70»:

1. § 10-11 første ledd annet punktum
2. § 10-21 fjerde ledd tredje punktum
3. § 10-21 syvende ledd tredje punktum
4. § 10-31 første ledd fjerde punktum
5. § 10-31 annet ledd annet punktum
6. § 10-42 tredje ledd bokstav b
7. § 10-44 første ledd tredje punktum

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2021.»

Forslag nr. 19 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 4-10 syvende ledd skal lyde:

(7) Verdien av nærings eiendom settes *til eiendommens* beregnede utleieverdi. Verdsetting etter første punktum kan foretas ved bruk av differensierte kvadratmetersatser. Hvis skattyter krever det, skal verdien settes ned *til eiendommens* dokumenterte omsetningsverdi.

§ 4-12 første til tredje og femte og sjette ledd skal lyde:

(1) Børsnotert aksje verdsettes i alminnelighet *til kursverdien* 1. januar i skattefastsettingsåret.

(2) Ikke-børsnotert aksje verdsettes *til aksjens* forholdsmessige andel av aksjeselskapets eller allmennaksjeselskapets samlede skattemessige formuesverdi 1. januar året før skattefastsettingsåret fordelt etter pålydende.

(3) Ikke-børsnotert aksje i utenlandsk selskap verdsettes *til aksjens* antatte salgsverdi 1. januar i skattefastsettingsåret. Aksjen skal verdsettes etter annet ledd når skattyteren krever dette og kan

sannsynliggjøre selskapets skattemessige formuesverdi.

(5) Egenkapitalbevis i sparebank, gjensidig forsikringsselskap, kreditt- og hypotekforening og selveien- de finansieringsforetak verdsettes *til kursverdien* 1. januar i skattefastsettingsåret. Er kursen ikke notert eller kjent, settes verdien til den antatte salgsverdi.

(6) Andel i verdipapirfond verdsettes til andels- verdien 1. januar i skattefastsettingsåret. Aksjeandel i verdipapirfond, jf. skatteloven § 10-20, verdsettes *til aksjeandelens* verdi.

§ 4-17 andre ledd skal lyde:

2) Driftsmidler, unntatt eiendom som nevnt i skatteloven § 4-10 tredje og syvende ledd, verdset- tes til skattemessig formuesverdi.

§ 4-40 tredje punktum skal lyde:

Verdien av deltakerens selskapsandel settes til an- delen av nettoformuen beregnet etter denne paragraf.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virk- ning fra og med inntektsåret 2021.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Rødt ble med 85 stemmer mot 1 stemme ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.46.25)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 15, fra Sosi- alistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

I følgende bestemmelser skal oppjusteringsfak- toren «1,33» endres til «1,64»:

1. § 10-11 første ledd annet punktum
2. § 10-21 fjerde ledd tredje punktum
3. § 10-21 syvende ledd tredje punktum
4. § 10-31 første ledd fjerde punktum
5. § 10-31 annet ledd annet punktum
6. § 10-42 tredje ledd bokstav b
7. § 10-44 første ledd tredje punktum

II

Endringene under I trer i kraft straks med virk- ning fra og med inntektsåret 2021.»

Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 78 mot 8 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.46.39)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 13 og 14, fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt.

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sette et makstak i lønnsstøtteordningen på 5 mill. kroner per foretak per måned og et totalt tak på 10 mill. kroner per foretak.»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sette et månedlig makstak per foretak på 5 mill. kroner per måned i kompensasjonsordningen for næringslivet, og et årlig makstak som harmonerer med dette, med tilbakevirkende kraft.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt ble med 80 mot 6 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 12.46.53)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 11 og 12, fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne.

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber regjeringen umiddelbart legge frem forslag om å reversere de midlertidige endringene i petroleumsskatten.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2022 legge frem et forslag til et nøytralt petroleumsskattesystem.»

Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne ble med 80 mot 6 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 12.47.07)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 10, fra Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen inkludere flere faste uunngåelige kostnader i den generelle kompensasjonsordningen for næringslivet, slik at omleggingen av beregningsmodell ikke medfører en nedtrapping av samlet støttenivå for hardt rammede virksomheter.»

Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Senterpartiet ble med 77 mot 9 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 12.47.20)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 7–9, fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt.

Forslag nr. 7 lyder:

«I lov 21. desember 2020 nr. 164 om endringer i skatteloven, del IV, gjøres følgende endringer:

§ 2-3 første ledd ny bokstav i, j og k skal lyde:

i. renter etter bestemmelsene i § 10-80.

j. vederlag for bruk av eller retten til å bruke immaterielle rettigheter, etter bestemmelsene i § 10-81,

k. vederlag for bruk av eller retten til å bruke skip, fartøy, rigger mv., fly og helikopter, etter bestemmelsene i § 10-82.

10-81 skal lyde:

§ 10-81 Kildeskatt på vederlag for bruk eller rett til å bruke immaterielle rettigheter

(1) Selskap eller innretning hjemmehørende i utlandet, skal svare skatt til staten av vederlag for bruk av eller retten til å bruke immaterielle rettigheter, jf. § 5-20 første ledd, mottatt fra selskap eller innretning

- a. som nevnt i § 2-2 første ledd,
- b. som nevnt i § 10-40, eller tilsvarende utenlandsk selskap eller innretning, når minst en av deltakerne skattlegges i Norge etter reglene i §§ 10-40 til 10-49,
- c. som er skattepliktig etter petroleumsskatteloven § 1, jf. § 2, eller
- d. som er skattepliktig etter skatteloven § 2-3 første ledd bokstav b, når betalingen tilordnes virksomhet som er skattepliktig til Norge.

(2) Skatteplikt etter første ledd gjelder ikke for

- a. selskap eller innretning som er reelt etablert og driver reell økonomisk aktivitet i et EØS-land på tilsvarende vilkår som fastsatt i § 10-64 bokstav b,
- b. vederlag som skattlegges etter § 2-3 første ledd bokstav b, eller petroleumsskatteloven § 1, jf. § 2, eller

c. andel av vederlag når deltaker i selskap med deltakerfastsetting, jf. første ledd bokstav b, ikke kan skattlegges i Norge her for sin del av selskapets inntekt. Skatteplikten reduseres forholdsmessig.

§ 10-82 skal lyde:

§ 10-82 Kildeskatt på vederlag for bruk eller rett til å bruke visse fysiske eiendeler

(1) Selskap eller innretning hjemmehørende i et lavskatteland, jf. § 10-63, skal svare skatt til staten av vederlag for bruk av eller retten til å bruke skip, fartøy, rigger mv., fly og helikopter, mottatt fra nærstående selskap eller innretning

- a. som nevnt i § 2-2 første ledd,
- b. som nevnt i § 10-40, eller tilsvarende utenlandsk selskap eller innretning, når minst en av deltakerne skattlegges i Norge etter reglene i §§ 10-40 til 10-49,

- c. som er skattepliktig etter petroleumsskatteloven § 1, jf. § 2, eller
- d. som er skattepliktig etter skatteloven § 2-3 første ledd bokstav b, når betalingen tilordnes virksomhet som er skattepliktig til Norge.

Nærstående etter denne bestemmelsen er regulert i § 10-83.

- (2) Skatteplikt etter første ledd gjelder ikke for
 - a. selskap eller innretning som er reelt etablert og driver reell økonomisk aktivitet i et EØS-land på tilsvarende vilkår som fastsatt i § 10-64 bokstav b,
 - b. vederlag som skattlegges etter § 2-3 første ledd bokstav a eller b, eller petroleumsskatteloven § 1, jf. § 2,
 - c. vederlag for bruk eller retten til å bruke skip og fartøyer mottatt fra selskap som skattlegges etter bestemmelsene i §§ 8-10 til 8-20, eller
 - d. andel av vederlag når deltaker i selskap med deltakerfastsetting, jf. første ledd bokstav b, ikke kan skattlegges i Norge her for sin del av selskaps inntekt. Skatteplikten reduseres forholdsmessig.

§ 10-82 blir ny § 10-83 og skal lyde:

§ 10-83 *Nærstående selskap eller innretning*

(1) Som nærstående etter §§ 10-80 og 10-82 regnes:

- a. selskap eller innretning som betaleren direkte eller indirekte eier eller kontrollerer med minst 50 prosent,
- b. selskap eller innretning som, direkte eller indirekte, eier eller kontrollerer betaleren med minst 50 prosent,
- c. selskap eller innretning som nærstående etter b, direkte eller indirekte, eier eller kontrollerer med minst 50 prosent.

(2) Selskap mv. regnes som nærstående etter første ledd dersom kravet til eierskap eller kontroll er eller har vært oppfylt på noe tidspunkt i inntektsåret før betalingen er tidfestet.»

Forslag nr. 8 lyder:

«I lov 21. desember 2020 nr. 166 om endringer i skattebetalingsloven, del III, gjøres følgende endringer:

Ny § 5-4b skal lyde:

§ 5-4b *Plikt til å foreta skattetrekk i renter og betaling for immaterielle rettigheter og visse fysiske eiendeler*

(1) Den som betaler rente eller vederlag for bruk av eller retten til å bruke immaterielle rettigheter eller skip, fartøy, rigger mv., fly og helikopter som er skattepliktig etter skatteloven §§ 10-80, 10-81 eller 10-82, skal foreta skattetrekk til dekning av inntektsskatt av slik rente eller vederlag.

(2) Skattetrekket beregnes av den trekkpliktige til det beløp skatten vil utgjøre etter Stortingets vedtak om skatt for det aktuelle året.»

Forslag nr. 9 lyder:

«I lov 21. desember 2020 nr. 171 om endringer i skatteforvaltningsloven, del III, gjøres følgende endringer:

§ 8-2 første ledd bokstav a skal lyde:

a) har hatt formue eller inntekt som er skattepliktig her i landet etter annen bestemmelse i skatteloven enn §§ 10-80, 10-81, 10-82 eller 10-13 og den som ville ha vært skattepliktig etter skatteloven § 2-2 første ledd dersom den ikke etter skatteavtale hadde vært hjemmehørende i en annen stat.

§ 9-1 tredje ledd skal lyde:

(3) Trekkpliktige fastsetter grunnlaget for skatt av inntekt etter skatteloven kapittel 19 (kildeskattordning), artistskatt, skatt av renter og vederlag for bruk av eller retten til å bruke immaterielle rettigheter og skip, fartøy, rigger mv., fly og helikopter etter skatteloven §§ 10-80, 10-81 og 10-82, skatt av utbytte og uttak fra aksjesparekonto som er skattepliktig etter skatteloven § 10-13, og skatt som skal beregnes etter Svalbardskatteloven § 3-1, ved levering av melding om trekk som nevnt i § 8-8.

§ 9-2 annet ledd skal lyde:

(2) Trekkpliktige beregner skatt av inntekt etter skatteloven kapittel 19 (kildeskattordning), artistskatt, skatt av renter og vederlag for bruk av eller retten til å bruke immaterielle rettigheter og skip, fartøy, rigger mv., fly og helikopter etter skatteloven §§ 10-80, 10-81 og 10-82, skatt av utbytte som er skattepliktig etter skatteloven § 10-13, og skatt som skal beregnes etter Svalbardskatteloven § 3-1, av grunnlaget som er fastsatt etter § 9-1 tredje ledd.

§ 9-6 annet ledd fjerde punktum skal lyde:

Fristen for å søke refusjon av skatt etter skatteloven §§ 10-80, 10-81 og 10-82 og kapittel 19 (kildeskattordning), er tre år etter utløpet av året skatten er fastsatt for.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt ble med 80 mot 6 stemmer ikke bifalt. (Voteringsutskrift kl. 12.47.33)

Presidenten: Det voterer over forslag nr. 6, fra Senterpartiet og Miljøpartiet De Grønne. Forslaget lyder:

«I

I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) gjøres følgende endring:

§ 5-2 første ledd andre punktum oppheves.

II

Loven trer i kraft 1. juli 2021. Loven oppheves 31. desember 2021.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Senterpartiet og Miljøpartiet De Grønne ble med 78 mot 8 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.47.45)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 3 og 4, fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt.

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at kilde-skatten ikke avgrenses til nærstående».

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at kilde-skatten på royalties ikke avgrenses til betalinger til lavskatteland.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt ble med 53 mot 33 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.47.58)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 1 og 2, fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre en grundig evaluering av dagens skatteordning for NOKUS-selskap, særlig med tanke på skattemyndighetenes mulighet til å kontrollere innrapporterte opplysninger og om ordningen bidrar til effektiv innkreving av riktig skatt.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i løpet av juli 2021 gjøre en vurdering sammen med partene i arbeidslivet av hvordan smittesituasjonen og vaksineringsstempoet påvirker de økonomiske utsiktene og dermed behovet for forlengelse og eventuelle andre justeringer av lønnsstøtteordningen.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt ble med 47 mot 38 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.48.47)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

l o v e r :

A.

L o v

om endring i eidegdomsskattelova

I

I lov 6. juni 1975 nr. 29 om eidegdomsskatt til kommunane vert det gjort følgjande endring:

§ 8 C-1 andre ledd skal lyde:

(2) Skattegrunnlaget for bustader vert sett til verdet (taksten) etter skatteloven § 4-10 *andre til fjerde ledd* multiplisert med 0,7. Prosentdelen som nemnd i skatteloven § 4-10 *andre og tredje ledd*, skal likevel vere 100 for primærbustad og sekundærbustad.

II

Lova tek til å gjelde straks.

B.

L o v

om endring i Svalbardskatteloven

I

I lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard vert det gjort følgjande endring:

§ 3-2 andre ledd tredje punktum skal lyde:

Videre unntas §§ 2-30 til 2-32 fjerde ledd, § 4-10 *annet ledd første punktum og tredje ledd første punktum*, § 6-13 første ledd, §§ 6-18 til 6-20, §§ 6-42 til 6-44, §§ 6-47 til 6-49, § 6-61, § 10-12, § 10-31 første ledd annet punktum, reglene i § 10-34 gjelder bare i forhold til endring av aksjens kostpris, § 10-42 femte til tiende ledd, § 10-44 annet ledd annet punktum, § 16-10, samt kapittel 15 og 17.

II

Lova tek til å gjelde straks.

C.

L o v

om endringar i skatteloven

I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt vert det gjort følgjande endringar:

§ 4-13 første ledd andre punktum skal lyde:

Det samme gjelder såfremt selskapet det forutgående år har ervervet egne aksjer uten nedskrivning av aksjekapitalen, eller aksjen i året før skattefastsettingsåret er strøket fra notering på *børs*.

Ny deloverskrift til ny §§ 16-70 og 16-71 skal lyde:

Fradrag i inntektsskatt for kildeskatt på renter og royalty mv. betalt av NOKUS-selskap

Ny § 16-70 skal lyde:

§ 16-70 Skattefradrag for kildeskatt på renter og royalty mv. betalt av NOKUS-selskap

(1) Skattyter som her i riket er skattepliktig for deltakelse i selskap som nevnt i §§ 10-60 til 10-68, kan kreve fradrag i inntektsskatt for en forholdsmessig del av den skatten selskapet har betalt etter reglene i §§ 10-80 til 10-82.

(2) Fradrag etter denne paragraf og § 16-71 skal foretas etter at eventuelt fradrag etter §§ 16-20 til 16-29 og §§ 16-30 til 16-33 er foretatt.

Ny § 16-71 skal lyde:

§ 16-71 Frem- og tilbakeføring av skattefradraget

(1) Ubenyttet skattefradrag etter § 16-70 kan kreves fradratt i inntektsskatt i de fem påfølgende årene. Skattefradrag etter § 16-70 for et tidligere år fradras i sin helhet før det gis fradrag for senere år. Fremført skattefradrag gis etter at det er gitt fradrag for skatt som knytter seg til vedkommende inntektsår.

(2) Ubenyttet skattefradrag etter § 16-70 kan tilbakeføres til fradrag i skatt i det foregående året. Tilbakeføring etter dette ledd er betinget av at skattyter sannsynliggjør at vedkommende i løpet av de fem påfølgende årene ikke vil bli skattepliktig her i riket.

II

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt vert det gjort følgjande endringar:

§ 6-32 første ledd bokstav b skal lyde:

b. Minstefradrag i pensjonsinntekt, jf. § 6-31 første ledd bokstav b, gis med 37 prosent av summen av slik inntekt.

§ 16-10 første ledd nytt andre punktum skal lyde:

Tilsvarende gjelder når innskuddet skal brukes til påkostninger på eller vedlikehold av egen bolig.

§ 16-10 noverande første ledd andre, tredje, fjerde og femte punktum vert tredje, fjerde, femte og nytt sjette punktum.

III

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt vert det gjort følgjande endring:

§ 9-3 nytt åttande ledd skal lyde:

Gevinst ved erstatning etter lov om forbud mot hold av pelsdyr § 3, er fritatt for skatteplikt. Gevinst ved erstatning etter første punktum for selskap med deltakerfastsetting, er ikke skattepliktig for deltaker ved utdeling etter § 10-42.

Noverande åttande ledd vert nytt niande ledd.

IV

Endringane under I tek til å gjelde straks.

Endringane under II tek til å gjelde straks med verknad frå og med inntektsåret 2021.

Endringa under III tek til å gjelde straks med verknad frå og med inntektståret 2019.

D.

L o v

om endring i merverdiavgiftskompensasjonsloven

I

I lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. vert det gjort følgjande endring:

§ 2 første ledd bokstav g skal lyde:

g) opplæring av voksne elever uten rett til vidaregående opplæring ved frittstående skoler etter forskrift fastsatt med hjemmel i friskolelova § 3-1 *andre ledd fjerde punktum* og ved frittstående skoler som er godkjent for å drive særskilt opplæring for funksjonshemmede, jf. friskolelova § 3-1 andre ledd andre punktum.

II

Lova tek til å gjelde straks.

E.

L o v

om endringar i skattebetalingsloven

I

I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav vert det gjort følgjande endringar:

§ 8-1 nytt fjerde ledd skal lyde:

(4) Fradrag i inntektsskatt for kildeskatt på renter og royalty mv. etter skatteloven §§ 16-70 og 16-71 skal for personlige skattytere fordeles forholdsmessig mellom sta-

ten, fylkeskommunen og kommunen på grunnlag av samlet fastsatt trinnskatt og fellesskatt til staten, inntektsskatt til fylkeskommunen, og inntektsskatt til kommunen. For upersonlige skattytere skal tilsvarende fradrag overføres til staten.

Noverande fjerde og femte ledd vert femte og nytt sjette ledd.

§ 8-2 fyrste ledd skal lyde:

(1) Skattefradrag etter skatteloven § 16-10 skal i sin helhet belastes staten. Fradrag som nevnt i § 8-1 tredje og fjerde ledd skal fordeles før fordeling av fradrag som nevnt i første punktum og fradrag som nevnt i annet ledd.

§ 16-12 vert oppheva.

II

Lova tek til å gjelde straks.

F.

L o v

om endringar i merverdiavgiftsloven

I

I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift vert det gjort følgjande endringar:

§ 2-1 sjette ledd tredje punktum skal lyde:

Plikten til å være registrert ved representant gjelder likevel ikke avgiftssubjekter som er hjemmehørende i en EØS-stat eller Storbritannia når staten etter skatteavtale eller annen folkerettslig overenskomst med Norge skal utveksle opplysninger og bistå med innfordring av merverdiavgiftskrav.

§ 11-1 fjerde ledd andre punktum skal lyde:

Representanten er likevel ikke ansvarlig for betaling av merverdiavgift dersom den næringsdrivende er hjemmehørende i en EØS-stat eller Storbritannia når staten etter skatteavtale eller annen folkerettslig overenskomst med Norge skal utveksle opplysninger og bistå med innfordring av merverdiavgiftskrav.

II

Lova tek til å gjelde frå den tid Kongen bestemmer.

G.

L o v

om endringar i skatteforvaltningsloven

I

I lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning vert det gjort følgjande endringar:

§ 7-2 fyrste ledd bokstav b skal lyde:

b) pensjon, uføretrygd etter folketrygdloven kapittel 12, uføreytelser fra andre ordninger, introduksjonsstønad etter integreringsloven, kvalifiseringsstønad etter sosialtjenesteloven, føderåd i jord- og skogbruk, livrente som ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold, engangs- og avløsningsbeløp for slike ytelser, foreldrepenger, dagpenger under arbeidsløshet, sykepenger og lignende ytelser som skal regnes som skattepliktig inntekt for mottakeren.

§ 11-2 fyrste ledd bokstav a skal lyde:

a) aksjeselskap der det er truffet beslutning i medhold av aksjeloven § 7-6

II

Lova tek til å gjelde straks.

H.

L o v

om endring i folkeregisterloven

I

I lov 9. desember 2016 nr. 88 om folkeregistrering vert det gjort følgjande endring:

§ 9-1 andre ledd skal lyde:

Taushetsplikten omfatter ikke opplysninger om en persons fulle navn, fødselsdato, kjønn, fødsels- og d-nummer, grunnlaget for registrert identitet etter § 3-2, adresse, kontaktopplysninger for dødsbo, fødested, statsborgerskap, sivilstand, vergemål, stadfestet fremtidsfullmakt og dødsdato, med mindre slike opplysninger rører et klientforhold eller andre forhold som gjør at opplysningene må anses personlige. Det samme gjelder historiske opplysninger om navn og adresse.

II

Lova tek til å gjelde straks.

I.

L o v

om endringar i lov om tilskudd ved avbrutt permittering

I

I lov 23. juni 2020 nr. 99 om tilskudd ved avbrutt permittering vert det gjort følgjande endringar:

§ 2 fyrste ledd skal lyde:

(1) Tilskuddsordningen gjelder for kalendermånedene juli, august, oktober, november og desember 2020 og for perioden 15. mars til 31. august 2021.

§ 2 tredje ledd skal lyde:

(3) For 2021 kan arbeidsgivere søke om tilskudd for den enkelte ansatte for perioden 15. mars til 31. august.

§ 5 fjerde ledd skal lyde:

(4) For å kunne få tilskudd for hele eller deler av perioden 15. mars til 31. august 2021 må den ansatte ha vært helt eller delvis permittert 5. mars 2021 og på en eller flere av datoene 15. november 2020, 1., 15., eller 31. desember 2020, eller 15. januar 2021. Støtten beregnes ut fra hvor lenge den ansatte har vært i arbeid i perioden. Enkeltpersonforetak og selskap må ha hatt et omsetningsfall på mer enn 15 prosent.

§ 5 sjuande ledd skal lyde:

(7) Departementet kan gi forskrift til utfylling av denne paragrafen og fastsette nærmere vilkår for tilskudd. Departementet kan herunder gi regler som begrenser arbeidsgivers adgang til å gjennomføre nye permitteringer, oppsigelser eller arbeidstidsreduksjoner i perioden 28. mai til 1. januar 2021 og 5. mars til 31. august 2021.

§ 6A femte ledd bokstav c skal lyde:

c. hvor stor andel av perioden 15. mars til 31. august 2021 den ansatte har vært i arbeid, *begrenset oppad til 108 dager*.

II

Lova tek til å gjelde straks.

J.

L o v

om endring i lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall etter august 2020

I

I lov 18. desember 2020 nr. 156 om midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall etter august 2020 vert det gjort følgjande endring:

§ 6 skal lyde:

§ 6 *Tilskuddets størrelse*

(1) Tilskudd for september 2020 til og med juni 2021 beregnes ved at foretakets faste, uunngåelige kostnader multipliseres med foretakets omsetningsfall i prosent og en justeringsfaktor. *Tilskudd for perioder etter juni 2021 beregnes ved at foretakets faste, uunngåelige kostna-*

der multipliseres med en justeringsfaktor og foretakets omsetningsfall i prosent fratrukket et nærmere fastsatt prosenttall.

(2) Departementet gir forskrift til utfylling og gjennomføring av denne paragraf, herunder regler om beregningen av tilskuddet, *fastsettelse av prosenttall som nevnt i første ledd*, justeringsfaktoren, hvilke kostnader som omfattes, øvre grenser for tilskudd som kan gjelde for det enkelte foretak eller samlet for konsern, samt særskilte regler for konserninterne kostnader og omsetning.

II

Lova tek til å gjelde straks.

K.

L o v

om endringer i lov 21. desember 2020 nr. 164 om endringer i skatteloven

I

I lov 21. desember 2020 nr. 164 om endringer i skatteloven vert det gjort følgjande endringer:

§ 10-80 andre ledd bokstav b skal lyde:

b. *selskap eller innretning der alle deltakerne oppfyller vilkårene for å svare skatt for deltakelse i selskapet etter reglene i §§ 10-60 til 10-68,*

Noverande bokstav b til d vert bokstav c til ny bokstav e.

§ 10-81 andre ledd bokstav b skal lyde:

b. *selskap eller innretning der alle deltakerne oppfyller vilkårene for å svare skatt for deltakelse i selskapet etter reglene i §§ 10-60 til 10-68,*

Noverande bokstav b til d vert bokstav c til ny bokstav e.

I del V fjerde ledd i endringslova skal nytt andre punktum lyde:

Selskap mv. regnes ikke som nærstående etter § 10-82 dersom kravet til eierskap eller kontroll verken er oppfylt på virkningstidspunktet for ikrafttredelse av reglene i §§ 10-80 til 10-82 for den aktuelle betalingen, eller på noe senere tidspunkt i inntektsåret 2021.

II

Lova tek til å gjelde straks.

L.

L o v

om endring i lov 21. desember 2020 nr. 168 om endringer i merverdiavgiftsloven

I

I lov 21. desember 2020 nr. 168 om endringer i merverdiavgiftsloven skal romartal II lyde:

Loven trer i kraft 1. januar 2021. Loven gjelder bare for alternativ behandling i form av *akupunktur*, osteopati og naprapati som omsettes eller formidles fra og med 1. januar 2022.

II

Lova tek til å gjelde straks.

Presidenten: Det votes over alternativt mellom C III § 9-3 nytt åttende ledd samt IV siste setning og forslag nr. 5, fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endring:

Ny § 14-74 skal lyde:

§ 14-74 *Betinget skattefritak ved opphør av pelsdyrvirksomhet*

(1) Gevinst ved erstatning etter lov om forbud mot hold av pelsdyr § 3, kan kreves fritatt for inntektsskatt så langt skattyter bruker vederlaget til erverv av eller påkostning på areal, bygg eller anlegg som brukes i skattyterens næringsvirksomhet eller annen inntektsgivende aktivitet. Vederlaget kan også brukes til anskaffelse av buskap på gårdsbruk. Dette gjelder likevel ikke bolig- og fritidseiendom. Departementet kan i forskrift gi regler om presisering og avgrensning av reinvesteringer etter denne bestemmelsen.

(2) § 14-70 tredje, fjerde og åttende ledd gjelder tilsvarende. Fristen for reinvestering regnes fra det året hele størrelsen på erstatningen er endelig fastsatt.

(3) Ved oppløsning av selskap med deltakerfastsetting før utløpet av fristen for reinvestering, fordeles gevinsten som ikke allerede er reinvestert, forholdsmessig mellom deltakerne. Fristen for reinvestering etter annet ledd annet punktum fortsetter å løpe for de enkelte deltakerne. Den enkelte deltakeren kan i stedet velge at gevinsten skal skattlegges i oppløsningsåret.

II

Endringen under I gjelder straks med virkning fra og med inntektsåret 2021.»

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti ble innstillingen bifalt med 55 mot 30 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 12.49.46)

Presidenten: Det votes over J.

Senterpartiet har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 78 mot 8 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 12.50.39)

Presidenten: Det votes over K.

Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 45 mot 41 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 12.50.55)

Presidenten: Det votes over resten av C og A, B, D, E, F, G, H, I og L.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det votes over lovenes overskrift og lovene i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovenes overskrift og lovene i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtakene vil bli ført opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

V o t e r i n g i s a k n r. 8, d e b a t t e r t 11. j u n i 2021

Innstilling fra finanskomiteen om Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse av forordning (EU) 2019/876 og (EU) 2020/873 i EØS-avtalen (Innst. 553 S (2020–2021), jf. Prop. 147 LS (2020–2021), S-delen)

Presidenten: Under debatten har Sigbjørn Gjelsvik satt fram et forslag på vegne av Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt. Forslaget lyder:

«Prop. 147 LS (2020–2021) sendes tilbake til regjeringen.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt ble med 72 mot 14 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.51.40)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

Stortinget samtykker til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse av forordning (EU) 2019/876 og (EU) 2020/873 i EØS-avtalen.

Presidenten: Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 72 mot 14 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 12.52.19)

Votering i sak nr. 9, debattert 11. juni 2021

Innstilling frå finanskomiteen om Endringer i finansforetaksloven mv. (kapitalkravs- og krisehåndteringsregler for finansforetak mv.) (Innst. 552 L (2020–2021), jf. Prop. 147 LS (2020–2021), L-delen)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

l o v

om endringer i finansforetaksloven mv. (kapitalkravs- og krisehåndteringsregler for finansforetak mv.)

I

I lov 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet med finansforetak mv. gjøres følgende endringer:

§ 7 annet ledd første punktum skal lyde:

Taushetsplikten etter *denne bestemmelsen* og forvaltningslovens bestemmelser gjelder ikke overfor Norges Bank, *Bankenes sikringsfond*, andre EØS-staters sentralbanker, *andre EØS-staters innskuddsgarantiordninger* eller tilsynsmyndigheter som fører tilsyn som nevnt i § 1, herunder Den europeiske sentralbank, Den europeiske banktilsynsmyndigheten, Den europeiske tilsynsmyndigheten for forsikring og tjenestepensjoner, Den europeiske verdipapir- og markedstilsynsmyndigheten, *Det europeiske systemrisikorådet*, *Det internasjonale valutafondet*, *Verdensbanken*, *Den internasjonale oppgjørsbanken*, *Rådet for finansiell stabilitet* og EFTAs overvåkingsorgan.

II

I lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel gjøres følgende endringer:

§ 9-42 femte ledd skal lyde:

(5) Hvis et verdipapirforetak ikke *samtidig kan oppfylle bufferkravene i paragrafen her, minstekrav til ansvarlig kapital etter § 9-40 og fastsatt kapitalbehov etter § 9-47, fratrukket kapitalbehov etter § 9-47 som begrunnes i overdreven gjeldsoppbygging*, skal foretaket utarbeide en plan for økning av ren kjernekapitaldekning, og det kan ikke uten samtykke fra Finanstilsynet utbetale utbytte til *eiere, bonus til ansatte eller rente på annen godkjent kjernekapital*.

§ 9-47 første ledd første punktum skal lyde:

Et verdipapirforetak skal til enhver tid ha oversikt over, og med jevne mellomrom vurdere, hvilke enkelte risikoer og samlet *risiko som* er knyttet til virksomheten.

§ 9-47 annet ledd første punktum skal lyde:

Ved vurderingen av risiko knyttet til virksomheten og samlet risikoeksponering skal det tas hensyn til kredittrisiko, likviditetsrisiko, finansieringsrisiko, markeds- og valutarisiko, operasjonell *risiko* og annen risiko knyttet til de enkelte virksomhetsområdene.

§ 9-47 femte ledd annet punktum skal lyde:

Finanstilsynet skal *vurdere risikoer som nevnt i annet ledd knyttet til virksomheten*, som verdipapirforetaket er og kan bli eksponert for.

Ny § 10-15 a skal lyde:

§ 10-15 a *Salg av visse gjelds- og kapitalinstrumenter til ikke-profesjonelle kunder*

(1) *Instrumenter som inngår i annen godkjent kjernekapital eller tilleggskapital etter finansforetaksloven, eller som er etterstilte gjeldsinstrumenter etter finansforetaksloven § 20-32 første ledd nr. 4, kan bare selges til ikke-profesjonelle kunder når selgeren finner, etter en egnethetsvurdering i samsvar med § 10-15 første ledd, at slike instrumenter er egnede for den ikke-profesjonelle kunden, og selgeren dokumenter egnetheten i samsvar med § 10-17 tredje ledd.*

(2) *Dersom kundens portefølje av finansielle instrumenter på kjøpstidspunktet ikke overstiger et beløp som svarer til 500 000 euro, skal selgeren i tillegg sørge for at følgende vilkår er oppfylt:*

- a. *kundens investering i instrumenter som nevnt i første ledd overstiger ikke ti prosent av kundens portefølje av finansielle instrumenter.*
- b. *kundens første investering i instrumenter som nevnt i første ledd utgjør et beløp som minst svarer til 10 000 euro.*

(3) *Kundens portefølje av finansielle instrumenter etter annet ledd omfatter kontanter og finansielle instrumenter, men ikke finansielle instrumenter som er stilt som sikkerhet.*

(4) Kunden skal gi selgeren nøyaktige opplysninger om sin portefølje av finansielle instrumenter, herunder tidligere investeringer i instrumenter som nevnt i første ledd.

(5) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om instrumenter som omfattes av bestemmelsen her.

III

I lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern gjøres følgende endringer:

§ 1-5 nye tiende og ellefte ledd skal lyde:

(10) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om hvilke foretak som skal anses som store foretak etter loven her.

(11) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om hvilke foretak som skal anses som mindre og ikke-komplekse foretak etter loven her.

Ny § 1-8 skal lyde:

§ 1-8 Forskrift om tilsyns- og kapitalkrav for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak

Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler som gjennomfører EØS-regler om tilsyns- og kapitalkrav for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak.

§ 4-1 skal lyde:

§ 4-1 Kjøp av kvalifisert eierandel i og etablering av datterforetak i annen EØS-stat

(1) Et norsk finansforetak skal gi melding til Finanstilsynet dersom foretaket erverver en eierandel på ti prosent eller mer av kapitalen eller stemmene i finansforetak i annen EØS-stat. Det samme gjelder ved erverv som øker den kvalifiserte eierandelen til henholdsvis 20, 30 eller 50 prosent eller mer av kapitalen eller stemmene i finansforetaket, eller slik at eierandelen gir bestemmende innflytelse som nevnt i allmennaksjeloven § 1-3 i finansforetaket. Bestemmelsene i § 61 fjerde og femte ledd og § 6-5 gjelder tilsvarende ved beregning av eierandelene. Bestemmelsene i § 17-9 annet og tredje ledd gjelder tilsvarende ved avhendelse av slik virksomhet. Finansforetaksloven § 17-1 første ledd kommer ikke til anvendelse.

(2) Et norsk finansforetak skal gi melding til Finanstilsynet ved etablering av et finansforetak som datterforetak i en annen EØS-stat. Finansforetaksloven § 17-1 første ledd kommer ikke til anvendelse.

(3) Melding etter første eller annet ledd skal minst inneholde opplysninger om:

- a) finansforetaket som etableres eller som det erverves kvalifisert eierandel i,
- b) formålet med etableringen eller ervervet,
- c) finansiering av etableringen eller ervervet, og
- d) konsernstrukturen etter etableringen eller ervervet.

(4) Finanstilsynet kan sette vilkår eller gi pålegg om at etableringen eller ervervet ikke skal gjennomføres, dersom:

- a) ervervet eller etableringen vil utsette det norske foretaket eller konsernet for særskilt risiko, eller
- b) ervervet eller etableringen vil vanskeliggjøre tilsynet med konsernet.

(5) I vurderingen etter fjerde ledd bokstav a skal det legges vekt på om etableringen eller ervervet er forsvarlig ut fra den finansielle situasjonen i det norske foretaket eller konsernet, herunder effekten på finansiell stabilitet.

(6) Ved saksbehandlingen av melding etter første eller annet ledd gjelder fristene i § 6-2 tredje ledd tilsvarende. Dersom Finanstilsynet ikke har truffet vedtak etter fjerde ledd innen utløpet av fristen etter § 6-2 tredje ledd, skal Finanstilsynet anses å ikke ha innsigelser til etableringen eller ervervet.

§ 6-2 tredje ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Dersom det samtidig med ervervet søkes om tillatelse til å etablere holdingforetak i finanskonsern eller om å få unntak fra kravet til slik tillatelse etter § 17-3, avbrytes fristen etter første punktum inntil denne søknaden er avgjort.

§ 9-9 fjerde ledd skal lyde:

(4) Første til tredje ledd gjelder tilsvarende for foretakets adgang til å gi lån til eller stille garanti for personlig nærstående av tillitsvalgt eller ansatt for foretakets adgang til å gi lån til eller stille garanti for en tillitsvalgt eller ansatt i annet finansforetak i samme konsern eller noen av deres personlig nærstående. Som personlig nærstående regnes person eller selskap som nevnt i allmennaksjeloven § 1-5 annet ledd og slektning i rett oppstigende eller nedstigende linje.

§ 9-10 første ledd første punktum skal lyde:

Et finansforetak kan ikke gi lån til eller stille garanti for et foretak hvor person som nevnt i § 9-9 første eller fjerde ledd eier en eierandel som representerer ti prosent eller mer av kapitalen eller stemmene i foretaket eller som gir bestemmende innflytelse, er ansvarlig deltaker, styremedlem eller i den daglige ledelsen, med mindre internrevisjonen eller revisor har bekreftet overfor styret eller daglig leder at lånet eller garantien vil være betryggende sikret.

§ 11-2 første og annet ledd skal lyde:

(1) Fremgangsmåten for et finansforetaks opptak av fremmedkapital skal fastsettes i vedtektene. Vedtak om eller fullmakt til å oppta annen godkjent kjernekapital eller tilleggskapital treffes av generalforsamlingen med flertall som for vedtektsendring. Departementet kan i forskrift fastsette at annet punktum gjelder tilsvarende for gjeldsinstrumenter som kan brukes til å dekke minstekra-

vet etter § 20-9 første ledd. Departementet kan i forskrift gi regler om finansforetaks adgang til å oppta ulike former for fremmedkapital og herunder hvilke økonomiske rettigheter og plikter som kan knyttes til de ulike formene.

(2) Finansforetak kan ikke ta opp, kjøpe tilbake eller førtidig innfri annen godkjent kjernekapital eller tilleggskapital uten samtykke fra Finanstilsynet. Departementet kan fastsette i forskrift at første punktum gjelder tilsvarende for gjeldsinstrumenter som kan brukes til å dekke minstekravet etter § 20-9 første ledd. Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om unntak fra kravet i første punktum.

§ 13-6 første ledd første punktum skal lyde:

Et finansforetak skal til enhver tid ha oversikt over, og med jevne mellomrom vurdere, hvilke enkelte risikoen og samlet risiko som er knyttet til virksomheten.

§ 13-6 annet ledd første punktum skal lyde:

Ved vurderingen av risiko knyttet til virksomheten og samlet risikoeksponering skal det tas hensyn til kredittrisiko, likviditetsrisiko, finansieringsrisiko, markeds- og valutarisiko, operasjonell risiko og annen risiko knyttet til de enkelte virksomhetsområdene.

§ 13-6 syvende ledd skal lyde:

(7) Departementet kan i forskrift fastsette bestemmelser om overvåking, vurdering, styring og kontroll av risiko og kapitalbehov, herunder regler om fremgangsmåten for fastsettelse av høyere kapitalkrav eller virksomhetsbegrensninger for å sikre at ansvarlig kapital er i samsvar med foretakets risikoeksponering. Finanstilsynet kan i enkeltvedtak fastsette høyere kapitalkrav eller virksomhetsbegrensninger for å sikre at ansvarlig kapital er i samsvar med foretakets risikoeksponering. Departementet kan i forskrift gjøre unntak fra reglene i denne paragrafen for pensjonsforetak og foretak som omfattes av § 14-15.

§ 13-7 femte ledd oppheves.

§ 14-1 første ledd nytt fjerde punktum skal lyde:

Som minstekrav regnes også krav fastsatt etter § 1-36 syvende ledd.

§ 14-3 skal lyde:

§ 14-3 Bufferkrav

(1) Finansforetak skal ha en bevaringsbuffer av ren kjernekapital som utgjør 2,5 prosent av beregningsgrunnlaget etter § 14-2, i tillegg til minstekravet til ansvarlig kapital etter § 14-1 og andre bufferkrav etter paragrafen her.

(2) Finansforetak skal ha en systemrisikobuffer bestående av ren kjernekapital i tillegg til minstekravet til

ansvarlig kapital og andre bufferkrav etter paragrafen her. Departementet fastsetter nivået på bufferkravet for engasjementer i Norge og andre land i forskrift.

(3) Finansforetak skal ha en motsyklisk buffer av ren kjernekapital som utgjør mellom 0 og 2,5 prosent av beregningsgrunnlaget etter § 14-2, i tillegg til minstekravet til ansvarlig kapital og andre bufferkrav etter paragrafen her. Departementet fastsetter nivået på bufferkravet for engasjementer i Norge og andre land i forskrift. Bufferkravet kan i særlige tilfeller settes høyere enn 2,5 prosent.

(4) Finansforetak som er systemviktige i Norge, skal ha en systemviktighetsbuffer av ren kjernekapital som utgjør mellom 1 og 3 prosent av beregningsgrunnlaget etter § 14-2, i tillegg til minstekravet til ansvarlig kapital etter § 14-1 og andre bufferkrav etter paragrafen her. Departementet kan i forskrift fastsette kriterier for hvilke foretak som skal regnes som systemviktige, og hvordan størrelsen på bufferkravet skal utmåles, samt gi særlige virksomhetsregler og soliditetskrav for systemviktige foretak. Departementet treffer beslutninger om hvilke foretak som skal regnes som systemviktige og nivået på bufferkravet for det enkelte foretak. Bufferkravet kan i særlige tilfeller settes høyere enn 3 prosent.

(5) Hvis et finansforetak ikke samtidig kan oppfylle bufferkravene i paragrafen her, minstekrav til ansvarlig kapital etter § 14-1 og fastsatt kapitalbehov etter § 13-6, fratrasket kapitalbehov etter § 13-6 som begrunnes i overdreven gjeldsoppbygging, skal foretaket utarbeide en plan for økning av sin rene kjernekapitaldekning, og foretaket kan ikke uten samtykke fra Finanstilsynet utbetale utbytte til aksjeeierne eller egenkapitalbevisiere, bonus til ansatte eller rente på annen godkjent kjernekapital.

(6) Departementet kan fastsette forskrift og treffe enkeltvedtak om bufferkrav for foretak som skal ha en global systemviktighetsbuffer og buffer for uvektet kjernekapitalandel.

(7) Departementet kan gi forskrift med nærmere regler om bufferkravene etter paragrafen her, herunder om beregningen av bufferkravene og konsekvenser dersom bufferkravene ikke er oppfylt.

§ 14-4 oppheves.

§ 14-6 skal lyde:

§ 14-6 Tilsynsmessig oppfølging, retting og pålegg

(1) Finanstilsynet skal se til at banker, kredittforetak og finansieringsforetak samt holdingforetak i finanskonsern hvor slikt foretak inngår, har hensiktsmessige og klare retningslinjer og rutiner i samsvar med lov og bestemmelser gitt i medhold av lov, for overvåking, vurdering, styring og kontroll av risiko og kapitalbehov.

(2) Finanstilsynet skal *vurdere risikoer som nevnt i § 13-6 knyttet til virksomheten i foretak som nevnt i første ledd.*

(3) *Foretak som nevnt i første ledd* som ikke oppfyller krav eller bufferkrav i denne loven eller forskrifter fastsatt i medhold av loven, skal straks iverksette nødvendige tiltak for å rette opp dette. Dersom det er, eller det er grunn til å anta at det i nær fremtid vil være, manglende etterlevelse av krav og bufferkrav, kan Finanstilsynet pålegge foretaket:

- a) å endre organiseringen, styringen og kontrollen av virksomheten og de strategier, prosesser, retningslinjer og rutiner som virksomheten drives etter,
- b) å ha mer ren kjernekapital, kjernekapital, og annen ansvarlig kapital enn summen av minstekrav som gjelder for foretaket etter lov og forskrift,
- c) å endre eller begrense virksomheten,
- d) å redusere risikoen knyttet til virksomheten, herunder produkter og systemer,
- e) å redusere forskjellen i løpetid mellom foretakets forpliktelser og eiendeler,
- f) å begrense omfanget av prestasjonsbetinget godtgjørelse,
- g) å benytte årets resultat til å øke kjernekapitaldekningen og ikke å utbetale utbytte og rente på kjernekapital.

(4) Finanstilsynet kan gi felles pålegg for en gruppe av foretak som er utsatt for samme type risiko.

(5) Finanstilsynet kan i særlige tilfeller og for en tidsbegrenset periode samtykke i at foretak som nevnt i første ledd kan ha lavere ansvarlig kapital enn minstekravene og bufferkravene.

§ 15-1 første ledd annet punktum skal lyde:

En slik godtgjørelsesordning skal ha særskilte regler for tillitsvalgte og ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig innvirkning på foretakets risikoeksponering.

§ 15-2 innledningen skal lyde:

I forskrift gitt med hjemmel i § 15-1 kan det fastsettes nærmere krav til godtgjørelsesordning for tillitsvalgte og ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig innvirkning på foretakets risikoeksponering, som blant annet omfatter:

§ 17-3 nytt fjerde og femte ledd skal lyde:

(4) *Krav om tillatelse etter første ledd gjelder også ved etablering av norsk holdingforetak med datterforetak som er bank, kredittforetak eller verdipapirforetak etablert i annen EØS-stat. Kravet gjelder også for foretak etablert i annen EØS-stat som etablerer datterforetak i Norge som nevnt i første punktum, i tilfeller der Finanstilsynet vil være konsolidert tilsynsmyndighet for konsernet.*

(5) *Finansforetaksloven §§ 8-9 og 8-14 gjelder tilsvarende for foretak som har tillatelse etter fjerde ledd.*

Ny § 17-3 a skal lyde:

§ 17-3 a *Unntak fra krav til tillatelse for holdingforetak*

Finanstilsynet kan etter søknad gjøre unntak fra kravet til tillatelse etter § 17-3 dersom følgende vilkår er oppfylt:

- a) *foretakets hovedvirksomhet er å eie aksjer i datterforetak,*
- b) *foretaket er ikke utpekt som krisehåndteringsenhet,*
- c) *datterforetaket er kredittinstitusjon som er ansvarlig for å oppfylle tilsynskrav som gjelder på konsolidert nivå i konsernet, og kan oppfylle disse kravene på en effektiv måte,*
- d) *foretaket tar ikke del i ledelsesmessige, operasjonelle eller finansielle beslutninger som berører konsernet eller de regulerte datterforetakene, og*
- e) *det er ikke noe som hindrer et effektivt tilsyn med konsernet på konsolidert nivå.*

Overskriften i § 17-5 skal lyde:

§ 17-5 *Søknad, tillatelse mv.*

§ 17-5 nytt annet til fjerde ledd skal lyde:

(2) *Søknad om tillatelse som holdingforetak etter § 17-3 eller unntak etter § 17-3 a skal inneholde opplysninger om:*

- a) *organiseringen av konsernet, herunder spesifisering av de enkelte foretakenes etableringssted og virksomhet samt en organisasjonsplan,*
- b) *fordelingen av oppgaver og funksjoner i konsernet,*
- c) *minst to personer som skal inngå i den faktiske ledelsen av holdingforetaket, samt at krav som nevnt i § 3-5 er oppfylt,*
- d) *oppfyllelse av kravene i § 3-3 første ledd, og*
- e) *eventuelle andre opplysninger av betydning for behandling av søknaden.*

(3) *Tillatelse som holdingforetak etter § 17-3 kan bare gis dersom:*

- a) *konsernets interne fordeling av oppgaver og funksjoner sikrer oppfyllelse av regulatoriske krav på konsolidert eller delkonsolidert nivå, herunder at datterforetakenes oppgaver kan samordnes, interessekonflikter mellom konsernenhetene kan forhindres eller håndteres, samt at overordnede planer fastsatt av holdingforetaket effektivt kan gjennomføres i konsernet;*
- b) *organiseringen av konsernet ikke er til hinder for effektivt tilsyn med konsernenhetene, herunder på konsolidert og delkonsolidert nivå. Vurderingen skal særlig gjelde holdingforetakets plassering i konsernet, eierstruktur samt holdingforetakets funksjon i konsernet, og*

c) kravene i § 3-3 første ledd og § 3-5 er oppfylt.

(4) Søknad om tillatelse etter § 17-3 eller unntak etter § 17-3 a, skal avgjøres innen fire måneder etter at søknaden er mottatt. Dersom søknaden ikke inneholder de opplysninger som er nødvendige for å avgjøre om tillatelse eller unntak skal gis, regnes fristen fra det tidspunktet slike opplysninger ble mottatt, likevel slik at søknaden i alle tilfelle skal være avgjort innen seks måneder etter at den er mottatt.

§ 17-5 nåværende annet til fjerde ledd blir nye femte til syvende ledd.

Ny § 17-8 a skal lyde:

§ 17-8 a Krav til mellomliggende morforetak for datterforetak i tredjelandskonsern

(1) Når et tredjelandskonsern har to eller flere finansforetak som datterforetak etablert innenfor EØS, og tredjelandskonsernets forvaltningskapital innenfor EØS er mer enn 40 milliarder euro, skal det etableres et mellomliggende morforetak innenfor EØS. Det mellomliggende morforetaket skal være en kredittinstitusjon eller et holdingforetak. Finanstilsynet kan i visse tilfeller tillate at verdipapirforetak omfattet av finansforetaksloven kapittel 20 i stedet er mellomliggende morforetak.

(2) Finanstilsynet kan tillate at det etableres to mellomliggende morforetak ut fra hensynet til klare skiller mellom virksomhetsområder i konsernet eller effektiv krisehåndtering.

(3) Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler om mellomliggende morforetak for datterforetak i tredjelandskonsern.

§ 18-2 nytt fjerde ledd skal lyde:

(4) Departementet kan i forskrift unnta kredittinstitusjoner og holdingselskaper i finanskonsern som ikke er forsikringskonsern, fra reglene i første til tredje ledd.

§ 18-2 nåværende fjerde ledd blir nytt femte ledd.

§ 20-3 første ledd skal lyde:

(1) Finanstilsynets oppgaver og kompetanse som krisehåndteringsmyndighet etter § 20-6, § 20-6 a, § 20-9, § 20-9 a, § 20-10, § 20-11 fjerde ledd, § 20-14 og §§ 20-15 til 20-57 skal utøves operasjonelt atskilt fra Finanstilsynets tilsyn med foretak som nevnt i § 20-1 første ledd.

§ 20-3 annet ledd skal lyde:

(2) Finanstilsynet skal underrette departementet om vedtak og annen utøvelse av kompetanse som krisehåndteringsmyndighet etter første ledd. Vedtak med betydning for finansiell stabilitet, og vedtak om nedskrivning og konvertering av ansvarlig kapital etter § 20-14, skal godkjennes av departementet før de settes i verk.

Hovedtrekkene i utkast til krisetiltaksplaner etter § 20-6 for systemviktige foretak hvor Finanstilsynet er konsolidert tilsynsmyndighet og det er opprettet et kriseutvalg for foretaket, skal forelegges departementet både før utkastet første gang oversendes kriseutvalget og før den endelige krisetiltaksplanen som skal fastsettes, oversendes kriseutvalget.

§ 20-6 tredje ledd oppheves. Nåværende fjerde til syvende ledd blir nye tredje til sjette ledd.

Ny 20-6 a skal lyde:

§ 20-6 a Vesentlige hindringer for krisehåndtering

(1) Dersom Finanstilsynet ved utarbeidelsen av krisetiltaksplanen etter § 20-6 finner vesentlige hindringer for krisehåndtering, skal foretaket gis melding om dette. Har foretaket filial med vesentlig virksomhet i annen EØS-stat, skal Finanstilsynet underrette krisehåndteringsmyndigheten i vedkommende stat.

(2) Foretaket skal innen fire måneder etter at det har mottatt melding som nevnt i første ledd, oversende til Finanstilsynet forslag om avhjelpende tiltak. Foretaket skal likevel innen to uker foreslå en tidsplan for gjennomføring av tiltak som skal sikre at foretaket oppfyller minstekravet etter § 20-9 og det samlede kapitalbufferkravet etter § 14-3, når det fremgår av meldingen at en vesentlig hindring for krisehåndtering skyldes at foretaket ikke oppfyller disse kravene.

(3) Dersom Finanstilsynet finner at de foreslåtte tiltakene ikke er tilstrekkelige til å redusere eller fjerne hindringene, kan Finanstilsynet gi foretaket pålegg om:

- a) å gjennomgå behovet for etablering eller endring av avtaler om konsernintern støtte etter § 20-8, eller utarbeide tjenesteavtaler innad i konsernet eller med tredjeparter til dekning av foretakets kritiske funksjoner,
- b) å begrense maksimalgrenser for risikoeksponering eller enkelte typer av engasjementer,
- c) å oppfylle spesifikke eller faste informasjonskrav som er relevante for krisehåndtering,
- d) å avhende spesifikke eiendeler,
- e) å begrense eller avslutte eksisterende eller planlagt virksomhet,
- f) å begrense eller unnlate å utvikle nye eller eksisterende forretningsområder, eller salg av nye eller eksisterende produkter,
- g) å forenkle strukturen i foretaket eller konsernet for å sikre at kritiske funksjoner kan skilles ut juridisk og operasjonelt fra øvrig virksomhet ved bruk av krisetiltak,
- h) å etablere et holdingforetak,
- i) å utarbeide en plan for å oppfylle minstekravet etter § 20-9 og det samlede kapitalbufferkravet etter § 14-3,

- j) å utstede konvertibel gjeld for å oppfylle minstekravet etter § 20-9,
 - k) å treffe andre tiltak for å oppfylle minstekravet etter § 20-9, herunder reforhandling av avtalevilkår for eksisterende gjeld og kapitalinstrumenter med sikte på at de kan skrives ned eller konverteres etter §§ 20-14 og 20-24, og
 - l) dersom foretaket er del av et blandet konsern, etablere et eget holdingforetak for foretaket hvis dette er nødvendig for å kunne krisehåndtere foretaket uten negative virkninger for konsernets øvrige virksomhet.
- (4) Foretak som har mottatt pålegg etter tredje ledd, skal innen én måned sende Finanstilsynet en plan for retting i henhold til pålegget.

(5) Når melding etter første ledd er sendt foretaket, suspenderes plikten til å utarbeide krisetiltaksplan etter § 20-6 frem til Finanstilsynet har godkjent foretakets forslag til avhjelpende tiltak etter annet ledd eller gitt pålegg etter tredje ledd.

(6) Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler om vesentlige hindringer for krisehåndtering, herunder særlige regler for globalt systemviktige foretak.

§ 20-9 første ledd skal lyde:

(1) Foretak som nevnt i § 20-1 første ledd bokstav a skal til enhver tid oppfylle et minstekrav til summen av ansvarlig kapital og konvertibel gjeld som nevnt i § 20-25 første ledd. Minstekravet skal fastsettes samtidig med krisetiltaksplanen etter § 20-6. Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler om hvordan minstekravet skal fastsettes og oppfylles.

§ 20-9 nytt annet ledd skal lyde:

(2) Finanstilsynet kan beslutte at datterforetak av en krisehåndteringsenhet som ikke selv er en krisehåndteringsenhet, skal oppfylle et minstekrav etter første ledd med instrumenter som nevnt i § 20-25 a. Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler om et slikt krav, og herunder gi regler om indirekte utstedelse av kapitalinstrumenter.

Nåværende § 20-9 annet til femte ledd blir tredje til nytt sjettede ledd.

Ny § 20-9 a skal lyde:

§ 20-9 a Disponeringsrestriksjoner ved brudd på minstekrav til konvertibel gjeld

(1) Hvis et foretak ikke samtidig oppfylle bufferkravene etter § 14-3 og minstekrav etter § 20-9, skal foretaket straks sende melding til Finanstilsynet.

(2) Finanstilsynet kan bestemme at foretaket ikke kan benytte mer enn et maksimalt disponeringsbeløp til å utbetale utbytte til aksjeeierne eller egenkapitalbevisiere,

bonus til ansatte eller rente på annen godkjent kjernekapital.

(3) Etter at melding som nevnt i første ledd er mottatt, skal Finanstilsynet uten unødig opphold vurdere om det skal treffes vedtak om disponeringsbegrensning etter annet ledd. I vurderingen skal Finanstilsynet legge vekt på

- a) bakgrunnen for, varigheten av og graden av manglende oppfyllelse av kravene som nevnt i første ledd, og betydningen for krisehåndtering,
- b) foretakets økonomiske utvikling og sannsynligheten for at foretaket innen kort tid er eller ventes å bli kriserammert,
- c) om foretaket innen rimelig tid igjen vil kunne oppfylle kravene som nevnt i første ledd,
- d) om det er forhold ved foretaket spesielt som er grunnen til at foretaket eventuelt ikke kan erstatte konvertible gjeldsinstrumenter som ikke lenger oppfylle kravene etter § 20-25, eller om det skyldes generelle markedsforhold, og
- e) om vedtak om maksimalt disponeringsbeløp etter annet ledd er hensiktsmessig og forholdsmessig, herunder vedtakets konsekvenser for foretakets finansieringssituasjon og muligheten for å krisehåndtere foretaket.

(4) Finanstilsynet skal foreta vurdering som nevnt i tredje ledd hver måned så lenge foretaket oppfylle vilkårene i første ledd. Når det har gått ni måneder siden foretaket sendte melding til Finanstilsynet, og Finanstilsynet finner at foretaket fremdeles oppfylle vilkåret i første ledd, skal Finanstilsynet treffe vedtak etter annet ledd. Dette gjelder likevel ikke dersom Finanstilsynet finner at minst to av følgende kriterier er til stede:

- a) foretaket oppfylle vilkårene i første ledd på grunn av en alvorlig markedsforstyrrelse,
- b) den alvorlige markedsforstyrrelsen som nevnt i bokstav a, medfører ikke bare prissvingninger for foretakets kapitalinstrumenter og konvertible gjeldsinstrumenter eller økte kostnader for foretaket, men også helt eller delvis en markedssvikt som hindrer foretaket i å utstede kapitalinstrumenter eller konvertible gjeldsinstrumenter,
- c) markedsforstyrrelsen som nevnt i bokstav b forekommer for flere foretak enn det aktuelle foretaket,
- d) markedsforstyrrelsen som nevnt i bokstav a er til hinder for at foretaket kan utstede tilstrekkelige kapitalinstrumenter eller konvertible gjeldsinstrumenter til at det kan oppfylle kravene nevnt i første ledd, eller
- e) beslutning etter annet ledd vil negativt påvirke andre deler av banksektoren og utgjøre en fare for finansiell stabilitet.

(5) Finanstilsynet skal vurdere om det skal treffes vedtak som nevnt i fjerde ledd annet og tredje punktum hver påfølgende måned.

(6) Departementet kan i forskrift fastsette regler om beregning av maksimalt disponeringsbeløp, herunder særlige regler for globalt systemviktige foretak.

§ 20-10 skal lyde:

§ 20-10 Tilrettelegging for nedskriving og konvertering

(1) Finanstilsynet kan pålegge foretak som nevnt i § 20-1 første ledd til enhver tid å ha forhåndstillatelse til å utstede det antallet nye aksjer eller egenkapitalbevis som vil være tilstrekkelig for å få gjennomført vedtak om konvertering av ansvarlig kapital og gjeld etter §§ 20-14 og 20-24. Utstedelse av aksjer eller egenkapitalbevis skal kunne skje uten samtykke fra andre aksjeeiere og uten at formelle krav etter selskapslovgivningen blir overholdt.

(2) Foretak som nevnt i § 20-1 første ledd skal påse at avtaler eller instrumenter som gir opphav til gjeldsforpliktelser, eller avtaler om nye kapitalinstrumenter som er undergitt loven i stat utenfor EØS, inneholder vilkår som gir hjemmel for nedskriving og konvertering etter §§ 20-14 og 20-24, når gjeldsforpliktelsen eller kapitalinstrumentet kan omfattes av slik nedskriving og konvertering og gjeldsforpliktelsen ikke er et kvalifisert innskudd fra fysiske personer eller små- og mellomstore bedrifter.

(3) Finanstilsynet kan gjøre unntak fra kravet om avtalevilkår etter annet ledd dersom loven i den aktuelle staten gir hjemmel som nevnt i annet ledd første punktum, eller slik hjemmel er sikret på annen måte. Tilsvarende kan Finanstilsynet gjøre unntak dersom det ikke er juridisk eller praktisk mulig å ta inn vilkår i avtalen eller instrumentet.

(4) Manglende oppfyllelse av kravet etter annet ledd er ikke til hinder for at avtaler eller instrumenter som nevnt i annet ledd likevel omfattes av nedskriving eller konvertering etter §§ 20-14 og 20-24.

(5) Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler om kontraktsmessig tilrettelegging for nedskriving og konvertering for kapital og gjeldsinstrumenter undergitt lov i fremmed stat utenfor EØS, herunder regler om unntak fra kravet om kontraktsmessig tilrettelegging.

§ 20-25 første ledd skal lyde:

(1) En intern oppkapitalisering skal omfatte all gjeld som ikke inngår i foretakets ansvarlige kapital, og som ikke er:

- a) garanterte innskudd,
- b) sikret gjeld, herunder obligasjoner med fortrinnsrett, men ikke den delen av den sikrede gjelden som overstiger verdien av sikkerhetsretten,
- c) gjeld som har oppstått fra forvaltning av kundemidler, herunder midler forvaltet på vegne av verdipapirfond som nevnt i verdipapirfondloven § 1-2 første ledd nr. 4 og alternative investeringsfond som

nevnt i lov om forvaltning av alternative investeringsfond § 1-2 første ledd bokstav a, forutsatt at kunden vil være beskyttet ved en avvikling av foretaket,

- d) gjeld som har oppstått fra forvaltning av betrodd midler, forutsatt at mottakeren vil være beskyttet ved en avvikling av foretaket,
- e) gjeld til annet foretak som ikke inngår i samme konsern, og som har en opprinnelig løpetid på mindre enn syv dager,
- f) gjeld forbundet med deltakelse i systemer etter betalingsystemloven, herunder gjeld til operatører eller andre deltagere, som har en gjenværende løpetid på mindre enn syv dager, samt gjeld til sentrale motparter med tillatelse eller anerkjennelse etter bestemmelse gitt i medhold av verdipapirhandelloven § 17-1,
- g) gjeld til foretak som nevnt § 20-1 første ledd og som er i samme krisehåndteringskonsern, men som ikke selv er krisehåndteringsenhet, bortsett fra etterstilte gjeldsinstrumenter etter § 20-32 første ledd nr. 4, eller
- h) gjeld til:
 - i) ansatte i form av opptjent lønn, pensjonsytelser og annet fastsatt vederlag, unntatt variabel godtgjørelse til ansatte med arbeidsoppgaver med betydning for foretakets risikoeksponering og variabel godtgjørelse som ikke er regulert ved kollektivavtale,
 - ii) leverandører av varer og tjenester som foretaket trenger til den daglige driften, herunder IT-tjenester, offentlige tjenester og leie, forvaltning og vedlikehold av lokaler,
 - iii) myndighetene i form av skatt eller trygdebidrag, forutsatt at gjelden har fortrinnsrett, eller
 - iv) innskuddsgarantiordningen eller krisetiltaksfondet i form av forfalte bidragskrav etter §§ 19-10 eller 20-51.

§ 20-25 nytt annet ledd skal lyde:

(2) Konvertibel gjeld som skal dekke minstekravet etter § 20-9 første ledd, må tilfredsstille nærmere vilkår fastsatt av departementet i forskrift.

§ 20-25 nåværende annet til fjerde ledd blir tredje til nytt femte ledd.

§ 20-25 tredje ledd skal lyde:

(3) Gjeld som har oppstått fra derivatavtale, skal omfattes av intern oppkapitalisering ved eller etter oppgjør av derivatavtalen. Finanstilsynet kan gjøre opp derivatavtaler når det er besluttet å gjennomføre en intern oppkapitalisering. Finanstilsynet har ikke plikt til å gjøre opp derivatavtaler som det er gjort unntak for etter tredje ledd. Verdien av derivatkontrakter, herunder

motregningsavtaler, fastsettes etter regler gitt i eller i medhold av § 20-16.

Ny § 20-25 a skal lyde:

§ 20-25 a Ansvarlig kapital og konvertibel gjeld for datterforetak

(1) Minstekrav for datterforetak etter § 20-9 annet ledd, kan dekkes av ren kjernekapital. Slike minstekrav kan også dekkes av annen godkjent kjernekapital og tilleggskapital som er utstedt til og ervervet av

- a) foretak som er en del av samme krisehåndteringskonsern eller*
- b) foretak som ikke er en del av samme krisehåndteringskonsern, forutsatt at intern oppkapitalisering ikke vil påvirke krisehåndteringsenhetens kontroll over datterforetaket.*

(2) Minstekrav for datterforetak etter § 20-9 annet ledd, kan også dekkes av gjeld som tilfredsstiller nærmere vilkår fastsatt av departementet i forskrift.

(3) Finanstilsynet kan i enkeltvedtak tillate at datterforetaket dekker minstekrav etter § 20-9 annet ledd helt eller delvis med garanti som tilfredsstiller nærmere angitte vilkår.

§ 20-35 skal lyde:

§ 20-35 Suspensjon av fordringer og sikkerhetsretter

(1) Finanstilsynet kan gi et foretak pålegg om ikke å foreta betaling eller levering i henhold til foretakets kontrakter i tilfeller der det vurderes krisehåndtering av foretaket. Ved pålegg etter første punktum suspenderes kontraktsparters betalings- eller leveringsforpliktelser tilsvarende. Pålegget kan ikke gjelde lenger enn til midnatt ved utløpet av første virkedag etter at det er offentliggjort. Dersom pålegget omfatter kvalifiserte innskudd, kan Finanstilsynet beslutte at innskyterne skal få utbetalt et passende daglig beløp i suspensjonsperioden. Dersom det gis pålegg etter paragrafen her, kan det ikke gis tilsvarende pålegg etter annet ledd.

(2) Finanstilsynet kan gi foretak under krisehåndtering pålegg om ikke å foreta betaling eller levering i henhold til foretakets kontrakter i tidsrommet fra offentliggjøring av pålegget til midnatt ved utløpet av første virkedag etter offentliggjøringen. Dersom pålegget omfatter kvalifiserte innskudd, kan Finanstilsynet beslutte at innskyterne skal få et passende daglig beløp.

(3) Ved pålegg etter første og annet ledd kan Finanstilsynet samtidig gi kreditorer med sikkerhetsrett i eiendeler til foretaket, pålegg om ikke å gjøre bruk av sikkerhetsretten. Pålegget kan ikke gjelde lenger enn til midnatt ved utløpet av første virkedag etter at det er offentliggjort.

(4) Første, annet og tredje ledd gjelder ikke betaling av krav som tilkommer systemer som omfattes av lov om betalingssystemer m.v. kapittel 4, herunder operatøren

og deltakerne, sentrale motparter og sentralbanker, eller sikkerhet som foretaket har stilt for slike krav.

(5) Foretak som nevnt i § 20-1 skal påse at finansielle avtaler som er undergitt lovgivningen i en stat som ikke omfattes av EØS-avtalen, inneholder vilkår som anerkjenner Finanstilsynets adgang til å pålegge foretaket ikke å foreta betaling eller levering etter kontrakten i samsvar med paragrafen her, samt at slike pålegg ikke utgjør mislighold av avtalen. Manglende oppfyllelse av kravet etter første punktum er ikke til hinder for at kontrakten likevel omfattes av pålegg etter denne bestemmelsen.

(6) Morforetak skal påse at finansielle avtaler inngått av datterforetak som er etablert i en stat som ikke omfattes av EØS-avtalen, inneholder vilkår om at pålegg om suspensjon overfor morforetaket etter denne paragrafen ikke utløser rett til å utøve misligholdsbeføyelser etter avtalen.

(7) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om suspensjon av fordringer og sikkerhetsretter etter paragrafen her.

§ 20-36 skal lyde:

§ 20-36 Suspensjon av hevingsrett mv.

(1) Finanstilsynet kan, når det gis pålegg om suspensjon etter § 20-35 første ledd, også gi pålegg til parter i kontrakter med foretaket om ikke å heve eller avslutte kontrakten i tilfeller der det vurderes krisehåndtering av foretaket. Pålegget gjelder fra offentliggjøring av pålegget, og kan ikke gjelde lenger enn til midnatt ved utløpet av første virkedag etter offentliggjøringen.

(2) Finanstilsynet kan gi pålegg til en part som etter kontrakt med foretaket under krisehåndtering har rett til å heve eller avslutte kontrakten, om ikke å gjøre bruk av slik rett i tidsrommet fra offentliggjøring av pålegget til midnatt ved utløpet av første virkedag etter offentliggjøringen, dersom forpliktelser etter kontrakten som gjelder betaling, levering og sikkerhetsstillelse fortsatt blir oppfylt.

(3) Pålegg etter annet ledd kan også gis til part som har kontrakt med et datterforetak av foretaket under krisehåndtering, dersom:

- a) foretaket under krisehåndtering ved garanti eller på annen måte har overtatt ansvar for forpliktelsene etter kontrakten,*
- b) retten til å heve eller avslutte kontrakten er basert på insolvens eller finansielle forhold i foretaket under krisehåndtering, eller*
- c) eiendeler og forpliktelser i foretaket under krisehåndtering er overdratt eller skal overdras til annet foretak, og også datterforetakets eiendeler og forpliktelser knyttet til kontrakten skal overdras til og overtas av erververen, med mindre Finanstilsynet treffer tiltak som sikrer de forpliktelser datterforetaket har etter kontrakten.*

(4) Pålegg etter første, annet og tredje ledd gjelder ikke overfor systemer som omfattes av lov om betalings-systemer m.v. 2 kapittel 4, herunder operatøren og deltakerne, sentrale motparter og sentralbanker. Pålegg etter første, annet og tredje ledd gjelder heller ikke dersom Finanstilsynet har bekreftet at eiendelene og forpliktelsene som omfattes av kontrakten, ikke skal overdras til et annet foretak eller bli omfattet av intern oppkapitalisering etter §§ 20-24 til 20-26. Finanstilsynet kan gjøre unntak fra pålegg etter første, annet og tredje ledd.

(5) Foretak som nevnt i § 20-1 første ledd skal påse at finansielle avtaler som er undergitt lovgivningen i en stat som ikke omfattes av EØS-avtalen, inneholder vilkår som anerkjenner Finanstilsynets adgang til å pålegge partene ikke å heve eller avslutte kontrakten etter bestemmelsene i paragrafen her, samt at slike pålegg ikke utgjør mislighold av avtalen. Manglende oppfyllelse av kravet etter første punktum er ikke til hinder for at kontrakten likevel omfattes av pålegg etter denne bestemmelsen.

(6) Morforetak skal påse at finansielle avtaler inngått av datterforetak etablert i stat som ikke omfattes av EØS-avtalen, inneholder vilkår om at pålegg om suspensjon overfor morforetaket etter denne paragrafen ikke utløser rett til å utøve misligholdsbeføyelser etter avtalen.

(7) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om suspensjon av hevingsrett mv. etter paragrafen her.

IV

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.
2. Departementet kan gi nærmere overgangsregler.

Presidenten: Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 72 mot 14 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 12.52.40)

Presidenten: Det votes over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble bifalt med 72 mot 14 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 12.52.55)

Presidenten: Lovvedtaket vil bli ført opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 10, debattert 11. juni 2021

Innstilling fra finanskomiteen om Samtykke til godkjenning av fire beslutninger i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordninger om verdipapirfond og alternative investeringsfond (Innst. 555 S (2020–2021), jf. Prop. 155 LS (2020–2021), S-delen)

Presidenten: Under debatten har Sigbjørn Gjelsvik satt fram et forslag på vegne av Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt. Forslaget lyder:

«Prop. 155 LS (2020–2021) sendes tilbake til regjeringen.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt ble med 71 mot 14 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 12.53.27)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

Stortinget samtykker i godkjenning av

1. EØS-komiteens beslutning nr. 64/2018 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 345/2013, forordning (EU) nr. 346/2013, kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) nr. 593/2014 og kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) nr. 594/2014.
2. EØS-komiteens beslutning nr. 19/2020 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2015/760 og delegert kommisjonsforordning (EU) 2018/480.
3. EØS-komiteens beslutning nr. 22/2020 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2017/1131, kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2018/708 og delegert kommisjonsforordning (EU) 2018/990.
4. EØS-komiteens beslutning nr. 214/2020 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2017/1991.

Presidenten: Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 72 mot 14 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 12.53.46)

Votering i sak nr. 11, debattert 11. juni 2021

Innstilling fra finanskomiteen om endringer i verdipapirfondloven mv. (gjennomføring av EØS-rett, admi-

nistrative sanksjoner og andre forvaltningstiltak) (Innst. 554 L (2020–2021), jf. Prop. 155 LS (2020–2021), L-delen)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

l o v

om endringer i verdipapirfondloven mv. (gjennomføring av EØS-rett, administrative sanksjoner og andre forvaltningstiltak)

I

I lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel gjøres følgende endringer:

§ 9-30 fjerde ledd første punktum skal lyde:

Finanstilsynet skal kreve at andre markedsplasser og systematiske internaliserere som handler det aktuelle finansielle instrumentet, suspenderer eller stryker instrumentet fra handel dersom beslutningen om suspensjon eller strykning er begrunnet i overtakelsestilbud, mistanke om markedsmisbruk eller ikke-offentliggjøring av innsideinformasjon om utstederen eller det finansielle instrumentet i strid med *artikkel 7 og 17 i markedsmisbruksforordningen*, jf. § 3-1, med mindre dette kan medføre vesentlig ulempe for eierne av instrumentet eller fasilitetens funksjon.

§ 12-3 fjerde ledd første punktum skal lyde:

Finanstilsynet skal kreve at andre handelsplasser og systematiske internaliserere som handler det aktuelle finansielle instrumentet, suspenderer eller stryker instrumentet fra handel dersom beslutningen om suspensjon eller strykning er begrunnet i overtakelsestilbud, mistanke om markedsmisbruk eller manglende offentliggjøring av innsideinformasjon om utstederen eller det finansielle instrumentet i strid med *artikkel 7 og 17 i markedsmisbruksforordningen*, jf. § 3-1, med mindre dette kan medføre vesentlig ulempe for eierne av instrumentet eller markedets funksjon.

II

I lov 25. november 2011 nr. 44 om verdipapirfond gjøres følgende endringer:

Ny § 1-7 skal lyde:

§ 1-7 *Gjennomføring av pengemarkedsfondsforordningen*

(1) *EØS-avtalen vedlegg IX forordning (EU) 2017/1131 (om pengemarkedsfond (pengemarkedsfondsforordningen)) gjelder som lov med de endringer og tillegg som følger av vedlegg IX, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.*

(2) *Når det i loven her vises til pengemarkedsfondsforordningen, menes forordningen slik den til enhver tid er gjennomført og endret etter første eller tredje ledd.*

(3) *Departementet kan fastsette utfyllende forskrifter til bestemmelsen her og i forskrift gjøre endringer i, herunder fastsette unntak fra, bestemmelsene gjennomført i første ledd til gjennomføring av Norges forpliktelser etter EØS-avtalen.*

§ 11-6 skal lyde:

§ 11-6 *Overtredelsesgebyr*

(1) *Finanstilsynet kan ilegge overtredelsesgebyr ved overtredelse av:*

1. § 1-3 første punktum, § 2-1, § 2-5, §§ 2-9 til 2-12, § 2-15, § 3-1, § 4-1 første ledd, §§ 6-1 til 6-11, § 7-7, kapittel 8, § 9-2, §§ 10-1 til 10-3 eller forskrifter gitt i medhold av de nevnte bestemmelsene, eller vilkår i tillatelser gitt i medhold av de nevnte bestemmelsene.
2. *pengemarkedsfondsforordningen artikkel 6, 9 til 21, 23 til 34 og 36.*

(2) *Finanstilsynet kan ilegge overtredelsesgebyr også dersom foretaket har fått tillatelse etter denne loven ved hjelp av uriktige opplysninger eller andre uregelmessigheter.*

(3) *Medvirkning til overtredelse som nevnt i første og andre ledd, kan sanksjoneres på samme måte.*

(4) *Fysiske personer kan bare ilegges overtredelsesgebyr for forsettlig eller uaktsomme overtredelser.*

(5) *Foretak kan ilegges overtredelsesgebyr når foretaket eller noen som har handlet på foretakets vegne, har begått en overtredelse som nevnt i første eller andre ledd.*

(6) *For foretak kan det fastsettes overtredelsesgebyr på inntil 42 millioner kroner, eller inntil 10 prosent av den samlede årsomsetningen etter siste godkjente årsregnskap. For et morforetak eller et datterforetak av et morforetak som skal utarbeide konsernregnskap etter direktiv 2013/34/EU, er det den totale årsomsetningen, eller tilsvarende inntekt etter relevante regnskapsdirektiver etter siste tilgjengelige konsoliderte årsregnskap godkjent av ledelsen i det overordnede morforetaket, som skal regnes som samlet årsomsetning etter første punktum.*

(7) *For fysiske personer kan det fastsettes overtredelsesgebyr på inntil 42 millioner kroner.*

(8) *Overtredelsesgebyret kan fastsettes til inntil to ganger oppnådd fortjeneste eller unngått tap som følge av overtredelsen, dersom dette gir høyere gebyr enn utmålingen etter sjette og syvende ledd.*

(9) *Adgangen til å ilegge overtredelsesgebyr foreldes fem år etter at overtredelsen er opphørt. Fristen avbrytes ved at Finanstilsynet gir forhåndsvarsel eller fatter vedtak om overtredelsesgebyr.*

(10) Departementet kan fastsette forskrift om renter ved forsinket betaling av overtredelsesgebyr.

Ny § 11-6 a skal lyde:

§ 11-6 a Momenter ved illeggelse av overtredelsesgebyr

Ved avgjørelsen av om overtredelsesgebyr skal ilegges, og ved utmåling kan det tas hensyn til:

- 1. overtredelsens grovhet og varighet*
- 2. graden av skyld hos overtrederen*
- 3. overtrederens finansielle styrke, særlig samlet omsetning eller årsinntekt*
- 4. oppnådd fortjeneste eller unngått tap*
- 5. tap påført tredjeperson som følge av overtredelsen*
- 6. vilje til å samarbeide med myndighetene*
- 7. tidligere overtredelser*
- 8. forhold som nevnt i forvaltningsloven § 46 andre ledd*
- 9. andre relevante forhold.*

Ny § 11-9 skal lyde:

§ 11-9 Forbud mot å ha ledelsesfunksjon

(1) Dersom styremedlemmer, oppdragstakere eller ansatte i foretak med tillatelse til å drive virksomhet som omfattes av denne loven, har overtrådt eller medvirket til overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av loven her eller lov om forvaltning av alternative investeringsfond, kan Finanstilsynet fatte vedtak om at vedkommende ikke kan ha ledelsesfunksjon i et foretak som må ha tillatelse til å drive virksomhet etter loven her eller lov om forvaltning av alternative investeringsfond, dersom overtredelsen eller medvirkningen til denne medfører at vedkommende må anses uskikket til å ha ledelsesfunksjon i et foretak som må ha tillatelse til å drive virksomhet etter loven her eller lov om forvaltning av alternative investeringsfond.

(2) Et vedtak etter første ledd kan gis for et tidsrom av inntil fem år.

(3) Departementet kan fastsette utfyllende forskrifter til bestemmelsen her.

III

I lov 20. juni 2014 nr. 28 om forvaltning av alternative investeringsfond gjøres følgende endringer:

Nytt kapittel 1a skal lyde:

Kapittel 1a. Gjennomføring av internasjonale forpliktelser

§ 1 a-1 Gjennomføring av EuVECA-forordningen

(1) EØS-avtalen vedlegg IX forordning (EU) nr. 345/2013 (om venturekapitalfond (EuVECA-forordningen)), som endret ved forordning (EU) 2017/1991, gjelder som lov med de endringer og tillegg som følger av vedlegg IX, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

(2) Når det i loven her vises til EuVECA-forordningen, menes forordningen slik den til enhver tid er gjennomført og endret etter første eller tredje ledd.

(3) Departementet kan fastsette utfyllende forskrifter til bestemmelsen her og i forskrift gjøre endringer i, herunder fastsette unntak fra, bestemmelsene gjennomført i første ledd til gjennomføring av Norges forpliktelser etter EØS-avtalen.

§ 1 a-2 Gjennomføring av EuSEF-forordningen

(1) EØS-avtalen vedlegg IX forordning (EU) nr. 346/2013 (om europeiske fond for sosialt entreprenørskap (EuSEF-forordningen)), som endret ved forordning (EU) 2017/1991, gjelder som lov med de endringer og tillegg som følger av vedlegg IX, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

(2) Når det i loven her vises til EuSEF-forordningen, menes forordningen slik den til enhver tid er gjennomført og endret etter første eller tredje ledd.

(3) Departementet kan fastsette utfyllende forskrifter til bestemmelsen her og i forskrift gjøre endringer i, herunder fastsette unntak fra, bestemmelsene gjennomført i første ledd til gjennomføring av Norges forpliktelser etter EØS-avtalen.

§ 1 a-3 Gjennomføring av ELTIF-forordningen

(1) EØS-avtalen vedlegg IX forordning (EU) 2015/760 (om europeiske langsiktige investeringsfond (ELTIF-forordningen)) gjelder som lov med de endringer og tillegg som følger av vedlegg IX, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

(2) Når det i loven her vises til ELTIF-forordningen, menes forordningen slik den til enhver tid er gjennomført og endret etter første eller tredje ledd.

(3) Departementet kan fastsette utfyllende forskrifter til bestemmelsen her og i forskrift gjøre endringer i, herunder fastsette unntak fra, bestemmelsene gjennomført i første ledd til gjennomføring av Norges forpliktelser etter EØS-avtalen.

§ 1 a-4 Pengemarkedsfondsforordningen

Pengemarkedsfondsforordningen gjelder på tilsvarende måte for fond som faller inn under pengemarkedsfondsforordningens anvendelsesområde og denne lovens anvendelsesområde, jf. verdipapirfondloven § 1-7.

§ 2-4 fjerde ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Personer med betydelig eierandel, skal fremlegge ordinær politiattest etter politiregisterloven § 40 dersom Finanstilsynet ber om det.

§ 2-5 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

*Personer som nevnt i første punktum skal fremlegge ordi-
nær politiattest etter politiregisterloven § 40.*

Overskriften til kapittel 9 skal lyde:

Kapittel 9. Tilsyn, administrative sanksjoner og andre forvaltningstiltak

Nåværende § 9-5 blir § 9-8. Ny § 9-5 til § 9-7 skal lyde:

§ 9-5 Forbud mot å ha ledelsesfunksjon

(1) Dersom styremedlemmer, oppdragstakere eller ansatte i foretak med tillatelse til å drive virksomhet som omfattes av denne loven, har overtrådt eller medvirket til overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av loven her eller verdipapirfondloven, kan Finanstilsynet fatte vedtak om at vedkommende ikke kan ha ledelsesfunksjon i et foretak som må ha tillatelse til å drive virksomhet etter loven her eller verdipapirfondloven, dersom overtredelsen eller medvirkningen til denne medfører at vedkommende må anses uskikket til å ha ledelsesfunksjon i et foretak som må ha tillatelse til å drive virksomhet etter loven her eller verdipapirfondloven.

(2) Et vedtak etter første ledd kan gis for et tidsrom av inntil fem år.

(3) Departementet kan fastsette utfyllende forskrifter til bestemmelsen her.

§ 9-6 Overtredelsesgebyr

(1) Finanstilsynet kan ilegge overtredelsesgebyr ved overtredelse av:

- a) § 1-4, § 2-1, § 2-2, § 2-5, § 2-8, §§ 3-1 til 3-3, § 3-5, §§ 3-7 til 3-10, kapittel 4, §§ 5-1 til 5-3, § 6-1, § 6-2 første og tredje ledd, § 6-4, § 6-5, kapittel 7, § 8-1 og forskrifter gitt til utfylling av disse bestemmelsene,
- b) EuVECA-forordningen artikkel 5 til 7, 12 til 14a og ved bruk av betegnelsen EuVECA ved markedsføring av fond som ikke er etablert etter artikkel 3 bokstav b (iii) i forordningen,
- c) EuSEF-forordningen artikkel 5 til 7 og 13 til 15a, og ved bruk av betegnelsen EuSEF ved markedsføring av fond som ikke er etablert etter artikkel 3 bokstav b (iii) i forordningen,
- d) ELTIF-forordningen artikkel 4, 13, 15, 23 til 25, 28, 30 og 31,
- e) pengemarkedsfondsforordningen artikkel 6, 9 til 21, 23 til 34 og 36.

(2) Finanstilsynet kan ilegge overtredelsesgebyr også dersom foretaket har fått tillatelse eller blitt registrert ved hjelp av uriktige opplysninger eller andre uregelmessigheter.

(3) Medvirkning til overtredelse som nevnt i første og andre ledd, kan sanksjoneres på samme måte.

(4) Fysiske personer kan bare ilegges overtredelsesgebyr for forsettlig eller uaktsomme overtredelser.

(5) Foretak kan ilegges overtredelsesgebyr når foretaket eller noen som har handlet på foretakets vegne, har begått en overtredelse som nevnt i første eller andre ledd.

(6) For foretak kan det fastsettes overtredelsesgebyr på inntil 42 millioner kroner eller inntil 10 prosent av den samlede årsumsetningen etter siste godkjente årsregnskap. For et morforetak eller et datterforetak av et morforetak som skal utarbeide konsernregnskap etter direktiv 2013/34/EU, er det den totale årsumsetningen, eller tilsvarende inntekt etter relevante regnskapsdirektiver etter siste tilgjengelige konsoliderte årsregnskap godkjent av ledelsen i det overordnede morforetaket, som skal regnes som samlet årsumsetning etter første punktum.

(7) For fysiske personer kan det fastsettes overtredelsesgebyr på inntil 42 millioner kroner.

(8) Overtredelsesgebyret kan fastsettes til inntil to ganger oppnådd fortjeneste eller unngått tap som følge av overtredelsen, dersom dette gir høyere gebyr enn utmålingen etter sjette og syvende ledd.

(9) Adgangen til å ilegge overtredelsesgebyr foreldes fem år etter at overtredelsen er opphørt. Fristen avbrytes ved at Finanstilsynet gir forhåndsvarsel eller fatter vedtak om overtredelsesgebyr.

(10) Departementet kan fastsette forskrift om renter ved forsinket betaling av overtredelsesgebyr.

§ 9-7 Momenter ved ileggelse av overtredelsesgebyr

Ved avgjørelsen av om overtredelsesgebyr skal ilegges, og ved utmåling kan det tas hensyn til:

- a) overtredelsens grovhet og varighet
- b) graden av skyld hos overtrederen
- c) overtrederens finansielle styrke, særlig samlet omsetning eller årsinntekt
- d) oppnådd fortjeneste eller unngått tap
- e) tap påført tredjeperson som følge av overtredelsen
- f) vilje til å samarbeide med myndighetene
- g) tidligere overtredelser
- h) forhold som nevnt i forvaltningsloven § 46 andre ledd
- i) andre relevante forhold.

IV

I lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern gjøres følgende endringer:

§ 2-1 første ledd skal lyde:

(1) Finansieringsvirksomhet kan bare drives av banker, kredittforetak og finansieringsforetak som etter denne loven har tillatelse til å drive slik virksomhet her i riket, med mindre annet følger av lovgivningen om ver-

dipapirforetak, forsikringsformidlingsforetak, forvaltningsselskap for verdipapirfond *eller alternative investeringsfond* og eiendomsmeglerforetak. Finansieringsvirksomhet kan også drives av utenlandske kredittinstitusjoner som etter denne loven har adgang til å drive slik virksomhet her i riket.

V

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.
2. Departementet kan gi overgangsregler.

Presidenten: Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 72 mot 14 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 12.54.09)

Presidenten: Det votes over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble bifalt med 72 mot 14 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 12.54.26)

Presidenten: Lovvedtaket vil bli ført opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 12, debattert 11. juni 2021

Innstilling fra finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kari Elisabeth Kaski, Freddy André Øvstegård, Nicholas Wilkinson, Eirik Faret Sakariassen, Lars Haltbrekken, Arne Nævra, Torgeir Knag Fylkesnes og Karin Andersen om rettferdig boligpolitikk og Representantforslag fra stortingsrepresentantene Hans Andreas Limi, Sylvi Listhaug, Silje Hjemdal, Tor André Johnsen, Morten Ørsal Johansen, Bengt Rune Strifeldt, Helge André Njåstad og Jon Engen-Helheim om et bedre og enklere boligmarked (Innst. 626 S (2020–2021), jf. Dokument 8:195 S (2020–2021) og Dokument 8:214 S (2020–2021))

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt 15 forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Fredric Holen Bjørdal på vegne av Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt

- forslagene nr. 2 og 3, fra Hans Andreas Limi på vegne av Fremskrittspartiet
- forslagene nr. 4–7, fra Kari Elisabeth Kaski på vegne av Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt
- forslagene nr. 8 og 9, fra Kari Elisabeth Kaski på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne
- forslagene nr. 10 og 11, fra Kari Elisabeth Kaski på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Rødt
- forslagene nr. 12 og 13, fra Kari Elisabeth Kaski på vegne av Sosialistisk Venstreparti
- forslagene nr. 14 og 15, fra Bjørnar Moxnes på vegne av Rødt

Det votes først over forslagene nr. 14 og 15, fra Rødt.

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede en ikke-kommersiell boligsektor med et boligtilbud for eierboliger med pris skjermet for markedssvingninger, og komme tilbake til Stortinget med forslag til nødvendige lovendringer og økonomiske bevilgninger for å etablere en slik ordning.»

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om lovendringer som gir kommunene mulighet til å kreve inn lavere eiendomsskattesats for primærbolig enn sekundær- og fritidsboliger.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Rødt ble med 85 stemmer mot 1 stemme ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.55.12)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 12 og 13, fra Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber regjeringen så snart som mulig foreslå kredittregulering som sørger for at bankenes totale utlån til bolig begrenses, samtidig som førstegangskjøpernes andel av totale nye boliglån øker.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede virkemidler for at sammensetningen av bankenes kreditt kan endres på sikt, slik at en mindre andel går til bolig og næringsseiendom og en større andel til annen næring, og komme tilbake til Stortinget med forslag senere ifm. statsbudsjettet for 2022.»

Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti ble med 80 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.55.26)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 10 og 11, fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt.

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre en nasjonal boligplan som skal ivareta boligbehovet i hele landet. Husbanken skal styrkes som ledd i å sikre folks boligbehov. Det skal bygges opp offentlige tomte- og utbyggingsselskap for å sikre jevn utbygging i tråd med planen, og for å sikre motsyklisk etterpørsel.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarest mulig komme tilbake til Stortinget med et forslag som gjør at verdsettelsesrabatten til primærboliger med høy verdi kan reduseres sammenlignet med andre primærboliger.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt ble med 80 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.55.40)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 8 og 9, fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne.

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede en reform for beskatning av bolig og eiendom i Norge som fjerner eller drastisk reduserer netto skattesubsidier til bolig og eiendom. Det skal gis bunnfradrag som kan skjerme en stor andel primærboliger fra beskatning, og det skal skisseres forskjellige modeller for innføring av en mer helhetlig og rettferdig beskatning av bolig og eiendom.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede og fremme nødvendige forslag til endringer i lov om bustadbyggjelag som gjør at administrerende direktør og sentralt ansatte i boligbyggerlag ikke har rett til å møte som delegerte på generalforsamling, og at ansatte i et boligbyggelag ikke kan utgjøre en større andel av delegerte til generalforsamlingen enn 5 pst.»

Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne ble med 80 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.55.54)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 4–7, fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt.

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede og foreslå en modell for en tredje ikke-kommersiell boligsektor, herunder nødvendige lovendringer for å kunne sikre at en betydelig andel nye boliger er ikke-kommersielle.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag til skjerping i lov om bustadbyggjelag som presiserer at alle medlemmer av boligbyggerlag skal motta tilstrekkelig informasjon om deltakelse på generalforsamling og få reell mulighet til å delta på denne.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at det ikke skattemessig lønner seg å investere i sekundærbolig fremfor andre investeringsobjekter. Dette skal skje gjennom en skjerpelse av beskatning av sekundærbolig og ikke en lempelse i annen beskatning.»

Forslag nr. 7 lyder

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan kommunene kan gis handlingsrom til å beskatte sekundærboliger og andre boliger, som utleieleiligheter i privat eie, annerledes enn primærboliger ved bruk av eiendomsskatten, og komme tilbake til dette ifm. statsbudsjettet for 2022. Kommunene skal gis anledning til å differensiere bunnfradrag og skattesats mellom hhv. primær-, sekundær- og utleieboliger.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt ble med 80 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.56.06)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 2 og 3, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en nedtrappingsplan for dokumentavgiften i forbindelse med statsbudsjettet for 2022.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om å styrke BSU-ordningen ved å øke det årlige sparebeløpet som gir skattefradrag, og det totale sparebeløpet, i forbindelse med statsbudsjettet for 2022.»

V o t e r i n g:

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 71 mot 15 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.56.20)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 1, fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen øke boligutbygging med en sosial profil, både i statlig og kommunal regi.»

V o t e r i n g:

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt ble med 45 mot 41 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.56.34)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k:

I

Dokument 8:195 S (2020–2021) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kari Elisabeth Kaski, Freddy André Øvstegård, Nicholas Wilkinson, Eirik Faret Sakariassen, Lars Haltbrekken, Arne Nævera, Torgeir Knag Fylkesnes og Karin Andersen om rettferdig boligpolitikk – vert ikkje vedteke.

Presidenten: Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g:

Komiteens innstilling ble bifalt med 78 mot 7 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 12.56.49)

Videre var innstilt:

II

Dokument 8:214 S (2020–2021) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Hans Andreas Limi, Sylvi Listhaug, Silje Hjemdal, Tor André Johnsen, Morten Ørsal Johansen, Bengt Rune Strifeldt, Helge André Njåstad og Jon Engen-Helgheim om et bedre og enklere boligmarked – vert ikkje vedteke.

Presidenten: Fremskrittspartiet har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g:

Komiteens innstilling ble bifalt med 69 mot 16 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 12.57.03)

Voting i sak nr. 13, debattert 11. juni 2021

Innstilling fra finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sivert Bjørnstad, Bengt Rune Strifeldt og Hans Andreas Limi om et mer investeringsvennlig Norge (Innst. 567 S (2020–2021), jf. Dokument 8:235 S (2020–2021))

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt elleve forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Fredric Holen Bjørdal på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt
- forslagene nr. 2–4, fra Morten Ørsal Johansen på vegne av Fremskrittspartiet og Senterpartiet
- forslagene nr. 5–11, fra Morten Ørsal Johansen på vegne av Fremskrittspartiet

Det votes over forslagene nr. 5–11, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede og komme tilbake til Stortinget med langsiktig fire-årig nedtrappingsplan med mål om å harmonisere den samlede norske eierbeskatningen (selskapsskatt, utbytteskatt og formuesskatt) med eierbeskatningen i våre naboland og viktigste handelspartnere som EU, USA og Kina.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at Norges relasjoner med andre land i større grad legger til grunn hensynet til norske investorer som investerer globalt, samt tilgang til utenlandsk kapital i Norge.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et kriminalitetsdempende forslag om kriminalisering av medienes offentliggjøring av postnummerbaserte oppslag i skattelister.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede muligheten for å gjøre det lettere for utenlandske aktører å opprette norsk VPS-konto innenfor rammene av en forsvarlig etterlevelse av internasjonale hvitvaskings- og antikorrupsjonsregler, der Norge legger seg på samme praksis som våre konkurrentland.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å åpne for at ordningen med aksjesparekonto kan omfatte unoterte selskaper.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede og fremme forslag til forenklinger knyttet til omdanning av enkeltpersonforetak til aksjeselskap.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake i statsbudsjettet for 2022 med forslag til en ordning der mindre bedrifter kan flagge skattemeldingen for manuell gjennomgang mot en mindre egenandel.»

V o t e r i n g:

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 71 mot 15 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.57.36)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 1, fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre større åpenhet rundt fordeling av verdiskapingen i Norge blant annet ved å fjerne adgangen til hvem som søker i skatelistene.»

V o t e r i n g:

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt ble med 53 mot 33 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.57.50)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k:

Dokument 8:235 S (2020–2021) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sivert Bjørnstad, Bengt Rune Strifeldt og Hans Andreas Limi om et mer investeringsvennlig Norge – vedtas ikke.

Presidenten: Det votes alternativt mellom komiteens innstilling og forslagene nr. 2–4 fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet.

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med en sak knyttet til hvordan Argentum kan innrettes slik at fondets opprinnelige målsettinger bedre ivaretas.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre økt samordning av tilsyn, slik at antall arbeidstimer i små virksomheter knyttet til forstyrrende tilsyn reduseres.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en strategi for å sikre et mer investeringsvennlig Norge frem mot 2030, med mål om at både mer norsk og utenlandsk kapital investeres i norske bedrifter.»

V o t e r i n g:

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslagene fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet ble innstillingen bifalt med 62 mot 23 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 12.58.20)

Votering i sak nr. 14, debattert 11. juni 2021

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 204/2020 om innlemmelse i EØS-avtalen av kommisjonsforordning (EU) 2015/1222 om fastsettelse av retningslinjer for kapasitetstildeling og flaskehalshåndtering, nr. 205/2020 om innlemmelse i EØS-avtalen av kommisjonsforordning (EU) 2016/1719 om fastsettelse av retningslinjer for langsiktig kapasitetsfastsettelse, nr. 206/2020 om innlemmelse i EØS-avtalen av kommisjonsforordning (EU) 2017/1485 om fastsettelse av retningslinjer for drift av transmisjonsnett for elektrisk kraft, og nr. 207/2020 om innlemmelse i EØS-avtalen av kommisjonsforordning (EU) 2017/2195 om fastsettelse av retningslinjer for balansering av kraftsystemet (Innst. 647 S (2020–2021), jf. Prop. 199 LS (2020–2021))

Presidenten: Under debatten har Bjørnar Moxnes satt fram et forslag på vegne av Rødt. Forslaget lyder:

«Prop. 199 LS (2020–2021) sendes tilbake til regjeringen i påvente av at søksmålet om suverenitetsavgivelse til ACER er behandlet i rettssystemet.»

Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Rødt ble med 72 mot 14 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.59.29)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k:

Stortinget samtykker til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 204/2020 om innlemmelse i EØS-avtalen av kommisjonsforordning (EU) 2015/1222 om fastsettelse av retningslinjer for kapasitetstildeling og flaskehalshåndtering, nr. 205/2020 om innlemmelse i EØS-avtalen av kommisjonsforordning (EU) 2016/1719

om fastsettelse av retningslinjer for langsiktig kapasitetsfastsettelse, nr. 206/2020 om innlemmelse i EØS-avtalen av kommisjonsforordning (EU) 2017/1485 om fastsettelse av retningslinjer for drift av transmisjonsnettet for elektrisk kraft, og nr. 207/2020 om innlemmelse i EØS-avtalen av kommisjonsforordning (EU) 2017/2195 om fastsettelse av retningslinjer for balanse-
ring av kraftsystemet.

Presidenten: Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet at de vil stemme imot.

Gisle Meininger Saudland (FrP) (fra salen): Fremskrittspartiet skal også stemme imot.

Presidenten: Da er det Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt som skal stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 57 mot 29 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 13.00.01)

Votering i sak nr. 15, debattert 11. juni 2021

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Endringer i energiloven (fire forordninger om kraftmarkedet) (Innst. 646 L (2020–2021), jf. Prop. 199 LS (2020–2021))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

l o v

om endringer i energiloven (fire forordninger om kraftmarkedet)

I

I lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. gjøres følgende endringer:

§ 4-3 nytt femte ledd skal lyde:

Reguleringsmyndigheten skal ved enkeltvedtak

- a) *fastsette eller godkjenne vilkår om utøvelsen av avregningsansvaret, eller*
- b) *fastsette eller godkjenne metoder for å fastsette vilkår som nevnt i bokstav a.*

§ 4-5 annet ledd skal lyde:

I konsesjonen kan det settes vilkår dersom det finnes påkrevet av allmenne hensyn. Departementet kan gi forskrift om aktørenes informasjonsplikt og om vilkårene reguleringsmyndigheten kan sette i konsesjonen.

Ny § 4-5 a skal lyde:

§ 4-5 a (*Organiserte markedsplasser underlagt EØS-regelverk*)

Den som skal opptre i Norge som operatør med ansvar for organisering eller drift av markedsplasser for omsetning av elektrisk energi etter regelverk som er harmonisert gjennom EØS-avtalen, skal søke reguleringsmyndigheten om vedtak om utpeking.

Operatører som er utpekt i en annen EØS-stat, og som ønsker å utvide virksomheten til budområder innenfor kraftmarkedet i Norge, skal gi melding til reguleringsmyndigheten senest to måneder før virksomhetens oppstart.

Reguleringsmyndigheten skal ved enkeltvedtak

- a) *fastsette eller godkjenne vilkår for handel på markedsplasser som nevnt i første og annet ledd, eller*
- b) *fastsette eller godkjenne metoder for å fastsette vilkår for handel på markedsplasser som nevnt i bokstav a.*

Reguleringsmyndigheten kan ved enkeltvedtak fastsette ytterligere vilkår overfor operatører nevnt i første og annet ledd for å legge til rette for effektiv konkurranse, ivareta hensynet til systemsikkerhet og fremme et effektivt kraftmarked.

Departementet kan gi forskrift om aktørenes informasjonsplikt, kriterier for utpeking av operatører etter første ledd og vilkårene som kan fastsettes etter fjerde ledd.

§ 10-1 sjette ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrift om informasjons- og taushetsplikten og om utlevering av opplysninger som nevnt i tredje, fjerde og femte ledd, og om plikt til å utlevere informasjon til det europeiske nettverket for operatører av transmisjonssystem for elektrisk energi.

§ 10-7 annet ledd skal lyde:

Reguleringsmyndigheten kan ilegge overtredelsesgebyr etter reglene i forvaltningsloven § 44 til den som forsettlig eller uaktsomt overtrer:

1. § 3-3 første ledd, § 3-4 første ledd, § 3-4 a første ledd, § 4-1 første ledd, § 4-3 tredje ledd, § 4-5 første ledd, § 4-5 a, § 4-6 første og annet ledd, § 4-7 første til tredje ledd, § 4-8, § 4-10 første og annet ledd, § 6-1 tredje ledd eller § 10-1 første, tredje og femte ledd,
2. pålegg etter § 10-1,
3. brudd på konsesjon, konsesjonsvilkår eller andre enkeltvedtak gitt i medhold av § 3-3 fjerde ledd, § 3-4 tredje ledd, § 3-4 a tredje ledd, § 4-1 annet og tredje ledd, § 4-2 fjerde ledd, § 4-3 annet, tredje og femte ledd, § 4-5 annet og tredje ledd eller § 6-1 fjerde ledd,
4. forskrift, når det i forskriften er særskilt bestemt at overtredelse kan medføre overtredelsesgebyr.

Loven gjelder fra det tidspunktet Kongen bestemmer. Kongen kan sette de ulike bestemmelsene i kraft til forskjellig tid.

Presidenten: Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet at de vil stemme imot.

Gisle Meininger Saudland (FrP) (fra salen): Fremskrittspartiet skal stemme imot i denne saken også.

Presidenten: Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 57 mot 29 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 13.00.33)

Presidenten: Det votes over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble bifalt med 57 mot 29 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 13.01.06)

Presidenten: Lovvedtaket vil bli ført opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 16, debattert 11. juni 2021

Innstilling fra næringskomiteen om Lov om røystingsrådsgjevarar og lov om endringar i føretakslovgjevinga (retting av feil m.m.) (Innst. 661 L (2020–2021), jf. Prop. 207 L (2020–2021))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

l o v e r :

A.

L o v

om røystingsrådsgjevarar

§ 1 Sakleg verkeområde

(1) Lova gjeld for røystingsrådsgjevarar. Røystingsrådsgjevar tyder i lova her ein juridisk person som på profesjonelt og kommersielt grunnlag analyserer opplysningar frå selskap og annan relevant informasjon om selskap med sikte på å gje aksjeeigarar informasjons-

grunnlag for røysting på generalforsamlinga, gjennom undersøkingar, råd eller røystingstilrådingar knytte til utøving av røysterett.

(2) Lova gjeld berre for tenester etter første leddet som gjeld aksjar i selskap som har forretningskontoret sitt i ein EØS-stat, og som har aksjar tekne opp til handel på ein regulert marknad i EØS.

(3) Departementet kan gje forskrift med nærare føresegner om røystingsrådsgjevarar.

§ 2 Stadleg verkeområde

(1) Lova gjeld verksemd som er driven av røystingsrådsgjevarar med forretningskontor i Noreg.

(2) Lova gjeld òg verksemd som er driven av røystingsrådsgjevarar frå andre land om:

- røystingsrådsgjevaren har hovudkontor i Noreg, men ikkje forretningskontor innanfor EØS, eller
- røystingsrådsgjevaren driv verksemd i Noreg utan at røystingsrådsgjevaren har forretningskontor eller hovudkontor innanfor EØS.

(3) Kongen kan gje forskrift om bruken av lova på Svalbard og fastsetje særlege reglar ut frå tilhøva på staden.

§ 3 Åtferdsnorm for verksemda

(1) Ein røystingsrådsgjevar skal offentleggjere ei tilvising til ei åtferdsnorm som rådsgjevaren nyttar, og rapportere om korleis norma er følgd.

(2) Om røystingsrådsgjevaren ikkje nytta nokon åtferdsnorm, skal røystingsrådsgjevaren gje ei tydeleg og grunngjeven forklaring for dette. Om røystingsrådsgjevaren nyttar ei åtferdsnorm, men fråvik nokon av tilrådingane i åtferdsnorma, skal røystingsrådsgjevaren angje kva tilrådingar som er fråvikne, grunngje fråvika og opplyse om eventuelle alternative tiltak som er gjorde.

(3) Opplysningar som nemnde i første og andre ledd skal vere offentleg og kostnadsfritt tilgjengelege på nettstaden til røystingsrådsgjevaren. Opplysningane skal oppdaterast kvart år.

(4) Opplysningane skal offentleggjerast på norsk eller eit anna språk som er ålment godkjent i finansmarknaden.

§ 4 Særlege opplysningar

(1) Ein røystingsrådsgjevar skal kvart år offentleggjere følgjande opplysningar om korleis rådsgjevaren førebur undersøkingar, råd og røystingstilrådingar:

- hovuddraga i dei metodane og modellane som er nytta
- dei viktigaste informasjonskjeldene som er nytta
- framgangsmåtane som er innførte for å sikre kvaliteten på undersøkingane, rådgevinga og røystings-

tilrådingane og kvalifikasjonane til dei tilsette som deltek

- d) om og eventuelt korleis dei tek omsyn til tilhøve i dei nasjonale marknadene og til juridiske, regulatoriske og selskapsspesifikke tilhøve
- e) hovuddraga i retningslinene for stemmegjeving som dei nyttar for den einskilde marknaden
- f) om dei har dialog med selskapa som undersøkingane, rådgevinga eller røystingstilrådingane gjeld, og med interessentar i desse selskapa, og i så fall omfanget og karakteren til dialogen
- g) retningslinene for førebygging og handtering av potensielle interessekonflikatar.

(2) Opplysningane som er nemnde i bokstav a til g skal vere offentleg og kostnadsfritt tilgjengelege på nettstaden til røystingsrådjevaren i minst tre år etter datoen for offentliggjeringsa. Dette gjeld ikkje opplysningar som allereie er offentliggjorde etter § 3. § 3 fjerde leddet gjeld på tilsvarende måte.

§ 5 Plikt til å opplyse om interessekonflikatar

Ein røystingsrådgjevar skal utan opphald identifisere og opplyse kundane sine om faktiske eller potensielle interessekonflikatar, inkludert forretningssamband, som kan påverke førebuinga av undersøkingar, råd eller røystingstilrådingar. Røystingsrådjevaren skal samstundes opplyse om kva for tiltak som er gjorde for å fjerne, avgrense eller handtere desse interessekonfliktane.

§ 6 Tilsyn, registreringsplikt og opplysningsplikt

(1) Finanstilsynet fører tilsyn etter finanstilsynslova med verksemd som røystingsrådgjevarar driv etter lova her.

(2) Departementet kan gje forskrift med utfyllande føresegnar om plikt til å registrere seg for å drive verksemd som røystingsrådgjevar og opplysningsplikta røystingsrådgjevarar har overfor Finanstilsynet.

§ 7 Pålegg og lovbrotsgebyr

(1) Dersom ein røystingsrådgjevar bryt pliktene sine etter lova her eller forskrift gjeven i medhald av lova her, kan Finanstilsynet påleggje rådjevaren å rette brota innan ei viss tid.

(2) Finanstilsynet kan gje lovbrotsgebyr ved brot på føresegnene i lova her eller føresegnar gjevne i medhald av lova her. Lovbrotsgebyret skal ikkje vere høgare enn 10 millionar kroner.

(3) Høvet for Finanstilsynet til å gje lovbrotsgebyr vert forelda fem år etter at brota på føresegnene vart stansa. Fristen vert avbroten når Finanstilsynet gjev førehandsvarsel eller tek avgjerd om lovbrotsgebyr.

(4) Departementet kan gje forskrift med nærare føresegnar om pålegg og lovbrotsgebyr.

§ 8 Ikraftsetjing

Lova gjeld frå den tida Kongen fastset.

B.

L o v

om endringar i føretakslovgevinga (retting av feil m.m.)

I

Lov 21. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak blir endra slik:

Tittelen på lova skal lyde:

Lov om registrering av foretak (*foretaksregisterloven*)

§ 3-2 andre ledd skal lyde:

For samvirkeforetak, boligbyggelag og gjensidige forsikringsselskaper skal registeret også inneholde opplysninger om foretaket er underlagt krav til kjønnsrepresentasjon i styret etter lov 29. juni 2007 nr. 81 om samvirkeforetak § 69, lov 6. juni 2003 nr. 38 om bustadbyggjelag § 6-4 a og lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern § 8-4 femte ledd. Dersom foretaket er underlagt et krav til kjønnsrepresentasjon, skal registeret også inneholde opplysninger om styremedlemmers og varamedlemmers kjønn, og om de er valgt blant de ansatte etter reglene i lov 29. juni 2007 nr. 81 om samvirkeforetak § 67, lov 6. juni 2003 nr. 38 om bustadbyggjelag § 6-4 og lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern § 8-4 tredje og fjerde ledd.

II

Lov 21. juni 1985 nr. 80 om prokura blir endra slik:

§ 1 andre ledd skal lyde:

Om registrering av prokura gjelder bestemmelsene i *foretaksregisterloven*.

§ 2 andre punktum skal lyde:

Annen innskrenkning i prokuristens fullmakt etter § 1 kan ikke registreres (*jf. foretaksregisterloven* § 3-7 tredje ledd) og heller ikke gjøres gjeldende overfor godtroende tredjemann.

III

Lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper blir endra slik:

§ 8-10 åttande ledd andre punktum skal lyde:

Innsideinformasjon etter *markedsmissbruksforordningen artikkel 7, jf. verdipapirhandelloven* § 3-1, skal ikke sendes Foretaksregisteret.

§ 8-10 tiande ledd andre punktum skal lyde:

Tilsvarende gjelder for erverv av aksjer av eller for ansatte i selskap i samme konsern eller foretaksgruppe som nevnt i § 8-7 fjerde ledd nr. 3.

IV

Lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper blir endra slik:

§ 1-4 skal lyde:

§ 1-4 *Selskaper som er likestilt med konsernselskaper*

(1) Følgende regler om morselskap gjelder også når morselskapet er aksjeselskap: § 3-8, § 6-5, § 6-16 første ledd, § 6-35 femte ledd, § 8-5, §§ 8-7 til 8-10 og § 9-8.

(2) Følgende regler om datterselskap gjelder også for datterselskap med utenlandsk morselskap: § 3-8, § 4-25, § 6-16 første ledd, § 8-7 første og tredje ledd, §§ 8-8 til 8-10, § 9-1 første ledd og § 9-8. Reglene i §§ 4-25 og 6-16 gjelder ikke for utenlandsk datterselskap.

§ 3-11 tredje ledd første punktum skal lyde:

Ved vurderingen av om en avtale er vesentlig etter første ledd skal avtaler som selskapet eller et annet foretak i samme konsern eller foretaksgruppe, jf. § 8-7 fjerde ledd nr. 3, har inngått med samme tilknyttet part i samme regnskapsår, regnes sammen.

§ 3-13 andre punktum skal lyde:

Ved avstemningen kan stemmerett ikke utøves for aksjer som eies av den tilknyttede parten eller av et annet foretak i samme konsern eller foretaksgruppe, jf. § 8-7 fjerde ledd nr. 3, som den tilknyttede parten.

§ 3-16 nr. 6 skal lyde:

6. avtale som omfattes av § 8-7 fjerde ledd første punktum nr. 2 og 3, jf. annet punktum, dersom morselskapet eller den juridiske personen eier samtlige aksjer i selskapet,

§ 3-19 tredje ledd første punktum skal lyde:

Ved vurderingen av om en avtale er vesentlig etter annet ledd skal avtaler som datterselskapet eller et annet foretak i samme konsern eller foretaksgruppe, jf. § 8-7 fjerde ledd nr. 3, har inngått med samme tilknyttet part i samme regnskapsår, regnes sammen.

§ 8-10 sjuande ledd andre punktum skal lyde:

Innsideinformasjon etter markedsmissbruksforordningen artikkel 7, jf. verdipapirhandelloven § 3-1, skal ikke sendes Foretaksregisteret.

§ 8-10 niande ledd andre punktum skal lyde:

Tilsvarende gjelder for erverv av aksjer av eller for ansatte i selskap i samme konsern eller foretaksgruppe som nevnt i § 8-7 fjerde ledd nr. 3.

V

Lov 19. desember 2003 nr. 130 om Innovasjon Norge blir endra slik:

§ 6 tredje og fjerde ledd skal lyde:

Lov 18. juli 1958 nr. 2 om offentlige tjenestetvister og lov 16. juni 2017 nr. 67 om statens ansatte mv. gjelder ikke for ansatte i selskapet.

Lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner § 14-19 gjelder ikke for indirekte garantier som fylkeskommunene stiller overfor selskapet.

§ 7 e første ledd skal lyde:

Utdeling av selskapets midler til eierne som ikke skjer ved nedsettelse av innskuddskapitalen, jf. § 7 d eller ved oppløsning, jf. § 36 a, kan bare foretas som utdeling av utbytte.

§ 32 tredje ledd første punktum skal lyde:

Protokollen skal underskrives av møtelederen og en annen person som velges blant de tilstedeværende.

VI

Lova gjeld frå den tida Kongen fastset.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovenes overskrift og lovene i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovenes overskrift og lovene i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtakene vil bli ført opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Sak nr. 17 [13:01:35]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke referat. Dermed er dagens kart ferdigbehandlet.

Forlanger noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

